

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. június 9.
(OR. en)

10064/22
ADD 1

FIN 648

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. június 8.
Címzett:	a Tanács Főtitkársága
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 401 final/ANNEXES 1 to 3
Tárgy:	MELLÉKLETEK a következőhöz: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Számvevőszéknek Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – 2021-es pénzügyi év

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 401 final számú dokumentum I-III.
MELLÉKLETÉT.

Melléklet: COM(2022) 401 final/ANNEXES 1 to 3

Strasbourg, 2022.6.7.
COM(2022) 401 final

ANNEXES 1 to 3

MELLÉKLETEK

a következőhöz:

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK ÉS A SZÁMVEVŐSZÉKNEK

Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről – 2021-es pénzügyi év

Éves irányítási és teljesítményjelentés az uniós költségvetésről

II. kötet

Mellékletek

2021-es
pénzügyi év

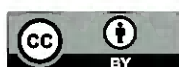
#EUBUDGET

Integrált pénzügyi és
elszámoltathatósági jelentéscsomag
– 2021

The European Commission is not liable for any consequence stemming from the reuse of this publication.

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022

© European Union, 2022

The reuse policy of European Commission documents is implemented by Commission Decision 2011/833/EU of 12 December 2011 on the reuse of Commission documents (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39). Unless otherwise noted, the reuse of this document is authorised under a Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). This means that reuse is allowed provided appropriate credit is given and any changes are indicated.

For any use or reproduction of elements that are not owned by the European Union, permission may need to be sought directly from the respective rightholders.

All photos © European Union, unless otherwise stated.

2021 Annual Management and Performance Report for the EU Budget – Volume II – Annexes

Print	ISBN 978-92-76-51013-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/733952	KV-AQ-22-002-EN-C
EPUB	ISBN 978-92-76-51014-7	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/748965	KV-AQ-22-002-EN-E
PDF	ISBN 978-92-76-51012-3	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/285345	KV-AQ-22-002-EN-N

Also available:

2021 Annual Management and Performance Report for the EU Budget – Volume I

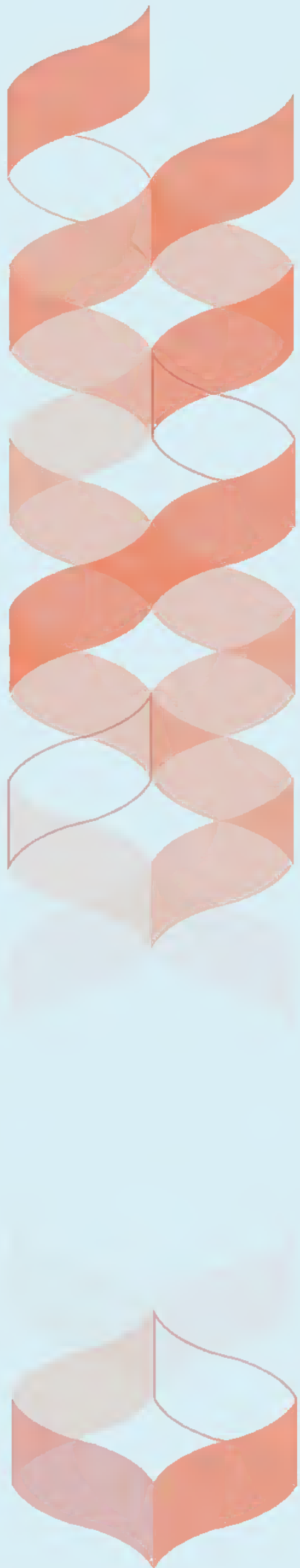
Print	ISBN 978-92-76-49919-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/022851	KV-AQ-22-001-EN-C
EPUB	ISBN 978-92-76-49866-7	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/07897	KV-AQ-22-001-EN-E
PDF	ISBN 978-92-76-49892-6	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/093153	KV-AQ-22-001-EN-N

2021 Annual Management and Performance Report for the EU Budget – Volume III – Technical annexes

Print	ISBN 978-92-76-51105-2	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/762638	KV-AQ-22-003-EN-C
EPUB	ISBN 978-92-76-51106-9	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/487237	KV-AQ-22-003-EN-E
PDF	ISBN 978-92-76-51104-5	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/064137	KV-AQ-22-003-EN-N

Tartalom

1. MELLÉKLET – HORIZONTÁLIS PRIORITÁSOK 2021-BEN	4
1. Helyreállítás és a reziliencia növelése	7
2. A kettős átállás ösztönzése a fenntartható jövő érdekében	11
3. Emberközpontú gazdaság kiépítése	19
4. Európa mint geopolitikai szereplő megerősítése	28
2. MELLÉKLET – BELSŐ KONTROLL ÉS PÉNZGAZDÁLKODÁS	36
1. Hatékony eszközök az uniós költségvetés komplex környezetben való irányításához és védelméhez.....	37
2. Kontrollereredmények	50
3. Vezetőségi megbízhatósági nyilatkozat.....	66
4. További fejlemények: 2022-re és az azt követő időszakra vonatkozó kilátások	71
3. MELLÉKLET – A HELYREÁLLÍTÁSI ÉS REZILIENCIAÉPÍTÉSI ESZKÖZ: AZ UNIÓS HELYREÁLLÍTÁS SZOLGÁLATÁBAN ÁLLÓ ÚJ, TELJESÍTMÉNYALAPÚ ESZKÖZ	73

1. melléklet – Horizontális prioritások 2021-ben

Horizontális prioritások 2021-ben

Az uniós költségvetés egyre fontosabb eszköz az EU prioritásainak megvalósításához.

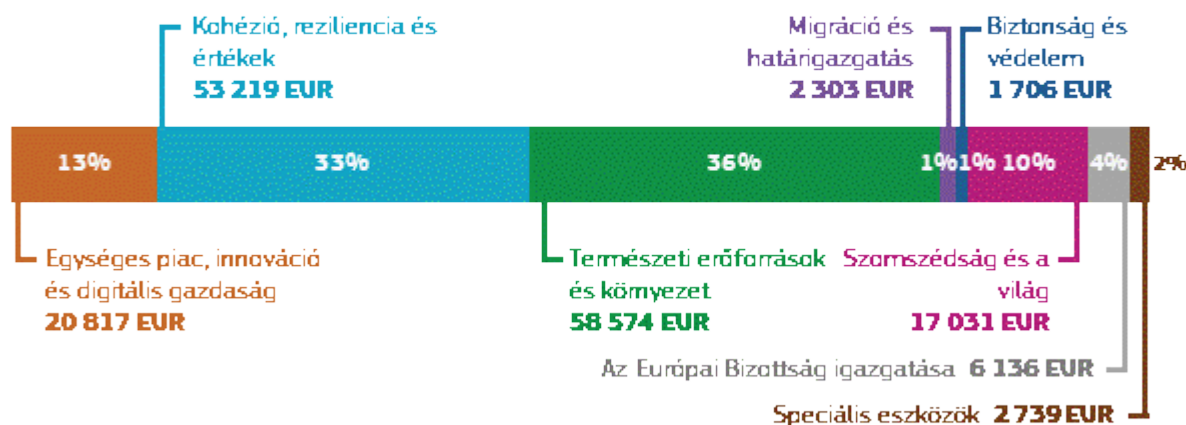
Programjain keresztül a költségvetés támogatja az EU belső és külső politikáit, és európai hozzáadott értéket teremt azáltal, hogy olyan eredményeket ér el, amelyeket az össze nem hangolt nemzeti ráfordítások nem lennének képesek biztosítani. Az uniós programokat úgy tervezték meg, hogy együttműködjenek a szinergiák kibontakoztatása, a magán- és közfinanszírozás mozgósítása, valamint számos, a von der Leyen vezette Bizottság fő céljainak központi elemét képező uniós horizontális szakpolitikai prioritás összehangolt ösztönzése érdekében ⁽¹⁾.

A 2021. évi költségvetés volt a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret első költségvetése.

Ez volt a Covid19-világjárványra adott átfogó uniós válaszlépés központi eleme, amely lehetővé tette az EU számára, hogy gyorsan és rugalmasan reagáljon a sürgős szükségletre. Emellett továbbra is megteremtette az EU jövőbeli fenntarthatóságának és jólétének alapjait, különösen a zöld és digitális helyreállítással kapcsolatos beruházások révén. Ez hozzá fog járulni ahhoz, hogy az európai szociális gazdaság reziliensebbé váljon, és fokozódjon a munkahelyteremtés. A 2021. évi uniós költségvetés 164 milliárd EUR összegű kötelezettségvállalást tett ki, amelyet a következő fejezetek szerint osztottak el.

Többéves pénzügyi keret 2021-ben

Összesen **162 526 EUR**

Többéves pénzügyi keret: A 2021. évi uniós költségvetés kötelezettségvállalási előirányzatai költségvetési fejezetenként (millió EUR)

Forrás: Európai Bizottság

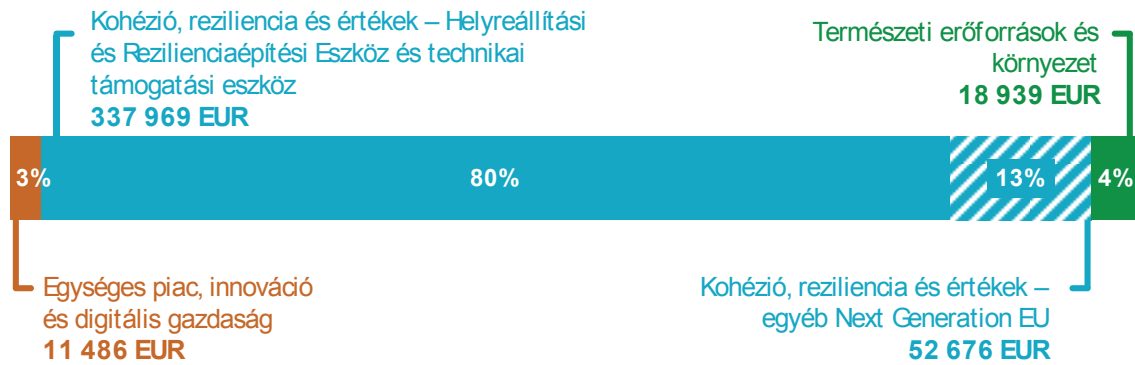
A világjárvány gazdasági és társadalmi hatásainak kezelése érdekében az uniós költségvetést a Next Generation EU keretével növelték. A Next Generation EU egy 807 milliárd EUR összegű ⁽²⁾ ideiglenes helyreállítási eszköz, amely az EU hosszú távú költségvetésén felüli támogatásból áll, a helyreállítás kulcsfontosságú első éveire összpontosítva. A Next Generation EU-ból származó finanszírozást több programba fektetik be, amelyek ismertetésére e mellékletben kerül sor.

⁽¹⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf

⁽²⁾ Folyó árakon 807 milliárd EUR, 2018-as árakon 750 milliárd EUR.

Next Generation EU 2021-ben

Összesen **421 070 EUR**

A Next Generation EU kötelezettségvállalási előirányzatai költségvetési fejezetenként (millió EUR)

Forrás: Európai Bizottság

Az e mellékletben szereplő teljesítményelemzés bemutatja, hogy az uniós programok hogyan járultak hozzá több horizontális és egymással összefüggő szakpolitikai prioritáshoz. A teljesítményelemzés négy fő téma köré épül:

- helyreállítás és a reziliencia növelése;
- a kettős átállás ösztönzése a fenntartható jövő érdekében;
- emberközpontú gazdaság kiépítése;
- Európa mint geopolitikai szereplő megerősítése.

Ez az összefoglaló kiegészíti a 4. mellékletben szereplő programonkénti jelentéstételt, amelyet az Európai Bizottság egy honlapon mutat be [link].

1. Helyreállítás és a reziliencia növelése

A Next Generation EU sokkal többet jelent a helyreállításnál: ez az eszköz fogja alakítani kontinensünket az elkövetkező évtizedekben. Felvértezzük társadalmainkat és gazdaságainkat, hogy erősebbé és reziliensebbé váljanak.

Ursula von der Leyen

az Európai Bizottság elnöke

A Covid19-válság rávilágított az EU gazdasági, társadalmi és intézményi rezilienciája megerősítésének stratégiai jelentőségére. Felhívta továbbá a figyelmet arra, hogy sürgősen növelni kell az EU válsághelyzetekre való felkészültségét és reagálási képességét, többek között az erős egészségügyi rendszerekbe való beruházás, valamint az EU természeti katasztrófákra és egyéb vészhelyzetekre való reagálási képességének fokozása révén.

Ez a szakasz az EU válaszlépéseinek főbb elemeit tárgyalja, először a helyreállítás támogatása, majd az erősebb és reziliensebb EU alapjainak lefektetése tekintetében.

A helyreállítás támogatása közvetlenül a világjárványt követően

A 2021. évi uniós költségvetési intézkedések egyik fő célja a Covid19-világjárvány okozta gazdasági sokk és a járvány terjedésének megfékezése érdekében bevezetett korlátozások utáni helyreállítás fenntartása volt. Ez alapvetően egy kétirányú megközelítés alkalmazásával valósult meg: 1. a lehető legnagyobb rugalmasság biztosítása a tagállamok számára, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetés keretében rendelkezésre álló valamennyi forrást átcsoportosíthassák a világjárvány egészségügyi és gazdasági következményeinek kezelésére; valamint 2. rövid távon új uniós források biztosítása a helyreállítás támogatásához mindaddig, amíg a hosszabb távú (az alábbiakban ismertetett) válaszlépések meg nem gyökereznek.

Az alábbi rendelkezések lehetővé tették a tagállamok számára, hogy a 2014–2020-as időszakra vonatkozó hosszú távú költségvetés fennmaradó forrásait a világjárványra adott válaszuk finanszírozására csoportosítsák át.

- **A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés** mintegy 8 milliárd EUR összegű azonnali likviditást biztosított a Covid19-világjárvány hatásainak enyhítését célzó beruházások mozgósításához, nagyobb rugalmasságot biztosított az uniós kiadási szabályok alkalmazása tekintetében és kiterjesztette az Európai Unió Szolidaritási Alapjának alkalmazási körét.
- **A koronavírusra való reagálást célzó, kiterjesztett beruházási kezdeményezés** szintén rendkívüli rugalmasságot vezetett be azáltal, hogy lehetővé tette az európai strukturális és beruházási alapokból származó összes fel nem használt támogatás teljes igénybevételét, amivel lehetőséget biztosít az uniós költségvetés egy számviteli évre vonatkozó kiadásai

100 %-ának fedezésére, valamint egyszerűsíti a programvégrehajtáshoz, a pénzügyi eszközök felhasználásához és az ellenőrzéshez kapcsolódó eljárási lépéseket.

A kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (REACT-EU) keretében 50,6 milliárd EUR összegű új forrást bocsátottak rendelkezésre ⁽³⁾. A REACT-EU a Next Generation EU egyik legnagyobb programja. Célja az volt, hogy finanszírozást nyújtson a Covid19-világjárvány okozta válság elhárításának előmozdítására irányuló projektekhez, valamint a zöld, digitális és reziliens helyreállítás előkészítéséhez hozzájáruló műveletekkel kapcsolatos beruházásokhoz. Operatív szempontból a REACT-EU megerősítette a 2014–2020-as időszakra vonatkozó releváns programokat, és kiegészíti a 2021–2027-es kohéziós allokációkat. 2021-ben hozzájárult az egészségügyi ágazat, a kis- és középvállalkozások és a rövid távú foglalkoztatási rendszerek folyamatos támogatásához, miközben a válsághárítás részeként a digitális és zöld beruházások révén a hosszú távú helyreállításra helyezte a hangsúlyt.

Az uniós költségvetés az egészségügyi szükséghelyzet közvetlen kezelésében is kulcsszerepet játszott, különösen az induló költségek egy részének a 2,7 milliárd EUR összegű Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből történő finanszírozása révén. Az EU egy diverzifikált oltóanyag-stratégia részeként előzetes beszerzési megállapodást kötött nyolc oltóanyaggyártóval (AstraZeneca, BioNTech-Pfizer, CureVac, Johnson & Johnson, Moderna, Sanofi-GlaxoSmithKline, Novavax és Valneva) azzal a céllal, hogy a lehető leghamarabb biztosítsa a biztonságos és hatékony oltóanyagokhoz való hozzáférést. Ez az összehangolt uniós megközelítés biztosította, hogy a tagállamok megoszthassák egymással az akkor még nem bizonyított oltóanyag-fejlesztésbe való befektetés kockázatát, és hozzáférhettek a potenciális oltóanyag-technológiák és vállalatok széles köréhez.

Az uniós költségvetés részben a Szükséghelyzeti Támogatási Eszközön keresztül finanszírozta ezeket az oltóanyagokat. Ezen eszköz célja, hogy – részben gyors közbeszerzési mechanizmusok révén – számos célzott intézkedést támogasson abban az esetben, ha az igény mértékét, gyorsaságát vagy határokon átnyúló jellegét összehangolt uniós beavatkozással lehet a legjobban kezelni.

Oltottsági arány tekintetében jelenleg az EU a világ élvonalában jár: az EU felnőtt lakosságának 82 %-át ⁽⁴⁾ legalább egyszer beoltották.

A Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből finanszírozták ⁽⁵⁾ az interoperábilis, Covid19-oltásra, tesztre és gyógyultságra vonatkozó igazolványok kiállításához és ellenőrzéséhez szükséges infrastruktúrát is (16 milliárd EUR költség erejéig). Az uniós digitális Covid-igazolványról szóló rendelet 2021. július 1-jén lépett hatályba, és fontos szerepet játszott a polgárok EU-n belüli biztonságos és szabad mozgásának megkönnyítésében a világjárvány idején, és ezáltal az EU újbóli megnyitásában, ami a gazdasági helyreállítás előfeltétele.

⁽³⁾ A REACT-EU két részre oszlik: a nagyobb rész (39,6 milliárd EUR) 2021-ben, a fennmaradó rész (10,8 milliárd EUR) pedig 2022-ben áll rendelkezésre programozásra.

⁽⁴⁾ 2022. május 13-án a felnőtt lakosság teljes átoltottsága elérte a 62,4 %-ot.

⁽⁵⁾ A Szükséghelyzeti Támogatási Eszközből finanszírozott egyéb kezdeményezésekről a következő weboldalon található információk: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/emergency-support-instrument_hu

Hosszú távon egy erősebb és reziliensebb EU kiépítése

A válság rávilágított annak fontosságára is, hogy határozott lépéseket kell tenni egy erősebb, reziliensebb és fenntarthatóbb jövő megteremtése érdekében. Ezért a Next Generation EU eszközből származó források többségét (akár 724 milliárd EUR-t) ⁽⁶⁾ a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközhöz rendelik. Ez egy kivételes és ideiglenes jellegű innovatív eszköz, amelynek célja, hogy segítse a tagállamokat a beruházások és reformok végrehajtásában annak érdekében, hogy hosszú távú gazdasági növekedési pályájukat az EU kulcsfontosságú prioritásaival összhangban alakítsák, különösen a zöld és digitális átállás felgyorsítása révén. Az eszköz a következő hat pillér köré épül: a zöld átállás; digitális transzformáció; gazdasági kohézió, termelékenység és versenyképesség; társadalmi és területi kohézió; egészségügy, gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; valamint a következő generációra vonatkozó szakpolitikák.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról szóló rendelet felkérte a tagállamokat, hogy nyújtsák be nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket a Bizottságnak. Ezekben a tervekben a tagállamok előterjesztették a helyreállítás támogatását és a reziliencia megerősítését célzó reform- és beruházási programjaikat, különösen az európai szemeszter keretében az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezelése, valamint a rendelet 3. cikkében meghatározott hat szakpolitikai pillérhez való megfelelő hozzájárulás révén. A rendelet előírja továbbá a tagállamok számára annak kifejtését, hogy terveik várhatóan hogyan járulnak hozzá az éghajlat-politikai és digitális célokhoz, a nemek közötti egyenlőséghez és a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőséghez. E jelentés III. melléklete ismerteti a tervek értékelésére vonatkozó eljárást.

2021-ben a Tanács a Bizottság javaslata alapján 22 helyreállítási és rezilienciaépítési tervet hagyott jóvá. Ezek a jóváhagyott tervek összesen 291 milliárd EUR vissza nem térítendő finanszírozást és 154 milliárd EUR hitelt biztosítanak ⁽⁷⁾. A finanszírozás és a hitelek összegének kétharmada beruházásokhoz kapcsolódik, egyharmada pedig reformokra vonatkozó intézkedéseket tartalmaz. Az intézkedéseket a 2026 augusztusáig teljesítendő mérföldkövek és célok alapján követik nyomon. Fontos újtásnak számít, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott finanszírozás folyósítására több részletben, az elfogadott mérföldkövek és célok tagállamok általi elérésekor kerül sor.

A Bizottság 2021 decemberében – a mérföldkövekkel és célokkal összhangban – folyósította az első, 10 milliárd EUR összegű kifizetést Spanyolország számára. Ezt a vissza nem térítendő pénzügyi támogatást az alapján fizették ki, hogy Spanyolország elérte a fenntartható mobilitás, az energiahatékonyság, a dekarbonizáció, a konnektivitás, a közigazgatás, a készségek, az oktatás és a szociális szempontok, a kutatás és fejlesztés, a foglalkoztatás- és költségvetési politika területén végrehajtott reformokra vonatkozó 52 mérföldkövet, valamint hogy Spanyolország megerősítette a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtására szolgáló ellenőrzési és kontrollrendszerét.

Az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság létrehozása révén javult a jövőbeli egészségügyi szükséghelyzetekkel kapcsolatos reziliencia. Az Ursula von der Leyen elnök által az Unió helyzetéről szóló 2021. évi beszédében bejelentett európai egészségügyi unió egyik kulcsfontosságú pilléréként a hatóság célja, hogy információgyűjtés és kapacitásépítés révén előre jelezze, megelőzze, felderítse a veszélyeket és az esetleges egészségügyi válságokat, valamint reagáljon azokra. Szorosan együttműködik az uniós és a nemzeti egészségügyi

⁽⁶⁾ Ez folyó árakon számított támogatásokból (338 milliárd EUR) és kölcsönökből (386 milliárd EUR) tevődik össze.

⁽⁷⁾ Hat tagállam igényelt hitelt (Görögország, Olaszország, Ciprus, Portugália, Románia és Szlovénia).

ügynökségekkel, az iparral és a nemzetközi partnerekkel annak érdekében, hogy javítsa az EU felkészültségét az egészségügyi szükséghelyzetekre. Célkitűzéseinek elérése érdekében a hatóság a 2022–2027-es időszakra mintegy 6 milliárd EUR összegű költségvetéssel rendelkezik különböző programok (például „az EU az egészségért” program, a Horizont Európa és az uniós polgári védelmi mechanizmus) végrehajtásához.

A rezilienciaépítéshez a katasztrófák kezelésére való felkészültség fokozására is szükség van.

E célból az uniós polgári védelmi mechanizmus megerősíti az uniós tagállamok és hat másik részt vevő állam közötti polgári védelmi együttműködést. Jóllehet elismeri, hogy a polgári védelem elsődlegesen a tagállamok felelőssége, az Európai Bizottság kiegészítő támogatást nyújt a nemzeti hatóságoknak azzal az alapvető céllal, hogy javítsa a katasztrófamegelőzést, -elhárítást és -reagálást azáltal, hogy növeli az olyan válsághelyzetekre (legyenek azok erdőtűzek, egészségügyi és orvosi szükséghelyzetek vagy vegyi, biológiai, radiológiai vagy nukleáris események) való reagálási képességet, amelyek meghaladják egy adott ország egyéni reagálási képességét. Így a Bizottság kulcsfontosságú szerepet játszik a világban bekövetkező katasztrófákra adott válaszingedmények összehangolásában, és legalább 75 %-ban hozzájárul a bevetések szállítási és/vagy műveleti költségeihez. A 2021 áprilisában elfogadott új javaslat lehetővé teszi az EU számára, hogy aktívabb szerepet játsszon, a mechanizmus pedig rugalmasabb lesz a tagállamok támogatása terén, különösen akkor, ha egyidejűleg kiterjedt és összetett veszélyhelyzetek sújtják őket.

- 2021-ben az erdőtűzek időszakára való felkészülés során a reagálás terén esetleg meglévő hiányosságok orvoslása érdekében az Európai Bizottság társfinanszírozta a **rescEU tűzoltó flotta** készenléti rendelkezésre állását. Hat uniós tagállam (Görögország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország, Olaszország és Svédország) összesen 11 tűzoltó-repülőgépet és hat helikoptert bocsátott más tagállamok rendelkezésére vészhelyzet esetére, cserébe a kapacitások készenléti költségeihez való pénzügyi hozzájárulásért. A 2022-es erdőtűzekre való felkészülés jelenleg is zajlik.
- Az Európai Bizottság az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében létrehozta a **rescEU stratégiai orvosi tartalékot és elosztási mechanizmust**, amelynek készletét kilenc tagállam fogadja. A tartalék lehetővé teszi az orvosi felszerelések (például a lélegeztetőgépek és az egyéni védőeszközök) gyors leszállítását az EU-ban és harmadik országokban.
- A Szükséghelyzeti Támogatási Eszközt **az egészségügyi ellátással kapcsolatos anyagok beszerzésére, az egészségügyi személyzetnek való segítségnyújtásra és a mobil orvosi reagálási kapacitások operatív támogatására** is felhasználták. Ez lehetővé teszi, hogy az egészségügyi személyzet és a csapatok ott álljanak rendelkezésre, ahol a legnagyobb szükség van rájuk Európában, és segítséget nyújt a teherfuvarozásban.

2. A kettős átállás ösztönzése a fenntartható jövő érdekében

Egészséges bolygót, valamint olyan jó munkahelyeket és növekedést akarunk hagyni a következő generációra, amelyek nem károsítják a természetet.

Ursula von der Leyen

az Európai Bizottság elnöke

A zöld és digitális átállás az uniós szakpolitika és helyreállítási stratégia központi eleme.

Ahhoz, hogy biztosítani lehessen az EU társadalmi és gazdasági növekedési modelljének fenntarthatóságát, elengedhetetlen, hogy a középpontba az éghajlat és a biológiai sokféleség védelme, valamint a digitális átállás kerüljön. Mivel a digitális technológiák ellenőrzése terén egyre élesebbé válik a globális verseny, rendkívül fontos, hogy az uniós vállalkozások, a közszféra és a kutatók hozzáférjenek az Unión belüli számítástechnikai adatokhoz, mesterséges intelligenciához és digitális infrastruktúrához. Ezen túlmenően az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2030-ig történő 55 %-os csökkentésére vonatkozó célérték elérése érdekében támogatni és ösztönözni kell az innovatív és karbonszegény technológiákat. Az uniós költségvetés döntő szerepet játszik ezeken a területeken.

Az európai zöld megállapodás a fenntartható növekedés megvalósítási terve

A zöld átállás az EU növekedési stratégiájának központi eleme. A zöld átállás – a fenntartható jövő kulcsa – alapvető szerepet játszik az európai gazdaság dekarbonizációjában és az uniós ipar versenyképességének előmozdításában, ugyanakkor az EU hosszú távú energiafüggetlenségének alapját képezi. Ehhez erőfeszítéseket kell tenni az éghajlat-politikai a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések terén, ugyanakkor mindenki számára méltányos átállást kell biztosítani.

Az éghajlatváltozás elleni küzdelem jellegénél fogva túlmutat a nemzeti határokon, ezért uniós és nemzetközi szintű fellépésre van szükség. Az uniós fellépés jelentős méretgazdaságosságot teremthet, egyesítheti az erőforrásokat a kritikus tömeg elérése érdekében, és hozzájárulhat az EU szerepének a nemzetközi szintéren való megerősítéséhez.

Éghajlat	Biológiai sokféleség
<p>2020 végére a regionális alapoknak köszönhetően több mint 2 735 megawattóra mértékben nőtt a megújulóenergia-termelési kapacitás.</p> <p>A partnerországokban a 2014–2020-as időszakban uniós támogatással 18 000 megawatt megújulóenergia-termelési kapacitás telepítését</p>	<p>2020 végéig a LIFE program keretében nyújtott finanszírozásnak köszönhetően több mint 15 000 km² területű élőhelyet sikerült helyreállítani, illetve javítani védettségi helyzetüket.</p> <p>2013 és 2021 között a partnerországokban 909 620 km² nagy biodiverzitású erdőterület</p>

terveztek.

részesült védelemben az uniós fejlesztési projektek támogatásával.

Az EU elkötelezett amellett, hogy költségvetésének jelentős részét az éghajlatváltozással kapcsolatos beavatkozások finanszírozására fordítsa. A rendelkezésre álló legfrissebb információk azt mutatják, hogy 2014 és 2020 között az EU 221 milliárd EUR-nak megfelelő összeget, azaz teljes többéves költségvetésének 20,6 %-át fordította éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedésekre ⁽⁸⁾. A 2021–2027-es időszak tekintetében a Bizottság 30 %-ra növelte a Next Generation EU eszközzel bővített uniós költségvetésből az éghajlati szempontok érvényesítéséhez való hozzájárulásra vonatkozó átfogó célkitűzését. Ezt a célkitűzést a regionális politika is támogatja, amelyre vonatkozóan az Európai Regionális Fejlesztési Alap esetében 30 %-os, a Kohéziós Alap esetében pedig 37 %-os jogilag kötelező költségvetési részt állapítottak meg. Végezetül a Bizottság uniós együttműködésen alapuló új módszertant dolgozott ki és tett közzé annak érdekében, hogy a célkitűzés elérésének kiszámításához hatékony és megbízható megközelítést biztosítson.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz jelentősen hozzá fog járulni az éghajlat-politikai célkitűzés eléréséhez. Az eszköz célja, hogy segítse az EU-t a klímasemlegességi célkitűzés 2050-re történő teljesítésében azáltal, hogy keretösszegének 37 %-át éghajlatváltozással kapcsolatos beruházásokra és reformokra fordítja. A 2021-ben jóváhagyott 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében a tagállamok a kiadások közel 40 %-át az éghajlat-politikára fordították, ami jóval meghaladja a 37 %-os célt. A Tanács által jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő beruházások az ágazatok széles körét fedik le. A tervek szerint például mintegy 70,7 milliárd EUR összeget fordítanak az európai mobilitási rendszer fenntarthatóságának javítására, többek között a vasúti hálózatok fejlesztése és korszerűsítése, valamint az alternatív üzemanyagok új infrastruktúrájának kiépítése révén.

Összesen 146 328 EUR

Éghajlat-politikai hozzájárulás 2021-ben (millió EUR)

⁽⁸⁾ Ez a 2020. évi éves irányítási és teljesítményjelentésben szereplőhöz képest frissített adat, amely tükrözi a megosztott irányítás keretében elköltött uniós források rendeltetésére és a technikai korrekciókra vonatkozóan újonnan rendelkezésre álló információkat (beleértve az Európai Szociális Alap társfinanszírozásának beszámítását, amint azt az Európai Számvevőszék az éghajlatváltozásról szóló legutóbbi különjelentésében megállapította).

Forrás: Európai Bizottság

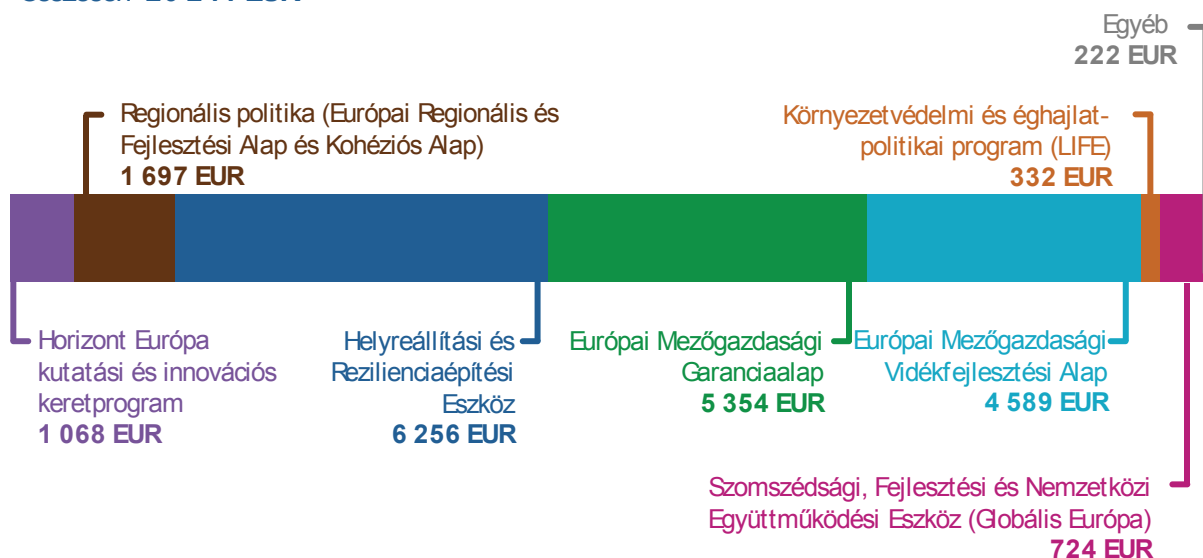
A Bizottság számításai szerint az uniós költségvetés 2021-ben mintegy 138 milliárd EUR értékben (a teljes költségvetés 32 %-a) finanszírozott éghajlatváltozással kapcsolatos beavatkozásokat. Ehhez kapcsolódnak többek között a következő példák:

- **A klímasemlegesség és az energiatartóatlenség eléréséhez az EU gazdasága számára szükséges strukturális változások folyamatos támogatása** a kohéziós politikai alapokon és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön keresztül.
- 2021-ben a Horizont 2020 és a Horizont Európa keretében indított új kutatási és innovációs projektek, többek között a zöld repülőterekre és kikötőkre vonatkozó, mérföldkönek számító projektek, az új partnerségek/közös vállalkozások (pl. a 3. „Egységes Európai Égbolt” Légiforgalmi Szolgáltatási Kutatás Közös Vállalkozás, az Európai Vasút Közös Vállalkozás, a Tiszta Légi Közlekedés Közös Vállalkozás, a Tiszta Hidrogén Közös Vállalkozás, a kibocsátásmentes közúti és vízi közlekedéssel foglalkozó partnerségek), valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos küldetések elindítása (pl. az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a klímasemleges és intelligens városokra, a tiszta óceánokra vonatkozó).
- **Az áttörést hozó innováció támogatása.** Az Európai Innovációs Tanács Akcelerátor programja 2021-ben pályázati felhívást tett közzé, amelynek célja kifejezetten az európai zöld megállapodást szolgáló innovációk támogatása volt. A felhívás a zöld, digitális és egészséges társadalomra való áttállással kapcsolatos uniós prioritásokra összpontosít, különös figyelmet fordítva a következő területek valamelyikén megvalósuló innovációra: karbonszegény iparágak; épületek mélyfelújítása; megújuló energia; akkumulátorok és egyéb energiatároló rendszerek. Az innováció bevezetése az uniós célok elérésének motorja.
- **Támogatás a kis- és középvállalkozásoknak.** 2021. szeptember 30-ig a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő program Növekedésösztönző Tőkefinanszírozási Eszköze 6,7 millió EUR-t fektetett be egy olyan [kockázati tőke-alapba, amely tevékenységeit a tiszta technológiákra összpontosítja](#) annak biztosítása érdekében, hogy a kis- és középvállalkozások a fenntartható jövőt szem előtt tartva növekedhessenek.
- **Az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos uniós célkitűzéseket támogató készségek elsajátítása.** Több Erasmus Mundus közös mesterképzés kapcsolódik közvetlenül az éghajlatváltozással összefüggő témákhoz, például a [városi éghajlat és fenntarthatóság témájával foglalkozó mesterképzés](#), amelynek magasan képzett diplomásai képesek megérteni, értékelni és kezelni a városok éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciáját, hogy egy 1,5 °C-kal melegebb világ is élhető legyen, és a [megújuló tengeri energiával foglalkozó mesterképzés](#), amely a vállalkozások óceánenergia terén felmerülő igényeihez igazodik, és nemzetközi dimenzióját a világhírű kutatóközpontok, az ágazaton belüli kis- és középvállalkozások és nagyvállalatok közvetlen részvétele támasztja alá. Egy másik példa az Európai Szociális Alap által 2016 óta Olaszországban, Szardínián több mint 5 000 álláskeresőnek nyújtott támogatás, amely abban segít nekik, hogy munkát találjanak az európai zöld és kék gazdaságban; először is azáltal, hogy munkavállalási tanácsadás, szakmai gyakorlat és szakképesítéssel záruló képzés révén fejlesztik készségeiket, majd segítséget nyújtanak számukra saját vállalkozásuk elindításához.
- **Az EU alacsony széndioxid-kibocsátásra való áttéréséhez szükséges innovatív és karbonszegény technológiák támogatása és az azokkal kapcsolatos beruházások.** Az [Innovációs Alap](#) megteremti a pénzügyi ösztönzőket és rendkívül innovatív technológiákkal, eljárásokkal vagy termékekkel rendelkező projekteket támogat, amelyek kellően kiforrottak és jelentős potenciállal rendelkeznek az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentéséhez. Az első két projektfelhívásra több mint 540 pályázat érkezett, az első 30 támogatási megállapodást pedig 2021-ben írták alá a tiszta technológiával kapcsolatos kis projektek bővítése érdekében.

A 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret szintén fokozott hangsúlyt fektet a biológiai sokféleség védelmére. Azon törekvésével, hogy éves forrásainak 7,5 %-át már 2024-ben,

2026-tól pedig az éves forrásainak 10 %-át fordítsa erre a célra, az uniós költségvetés kiveszi a részét a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia céljainak eléréséből. A Bizottság számításai szerint 2021-ben 18 milliárd EUR-t fordítottak a biológiai sokféleség általános érvényesítésére, ami az uniós költségvetés 4,3 %-ának felel meg, beleértve a Next Generation EU-t is.

Összesen **20 241 EUR**

A biológiai sokféleséghez való hozzájárulás 2021-ben (millió EUR)

Forrás: Európai Bizottság

- Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség a szárazföld-monitoring szolgáltatás részeként **térinformatikailag részletes termékeket nyújt a páneurópai és helyi felszínborításra és földhasználatra** vonatkozó információkról. A helyi komponens azokra a területekre összpontosít, amelyek az EU-ban sajátos környezeti kihívásoknak és problémáknak vannak kitéve. E helyi komponens keretében az Európai Környezetvédelmi Ügynökség tájékoztatást nyújt a Natura 2000 védett területeiről, amelynek segítségével megvizsgálják e területek megőrzését és helyzetét, valamint azt, hogy nyilvánvaló-e a gyepek kiterjedésének csökkenése. A Natura 2000 területek helyzete biztosítja a pontos feltérképezést, és ez az információ felhasználható a területek megőrzését fenyegető eseményekre való figyelemfelhívásra.
- Ami a biológiai sokféleség védelmét illeti, a **franciaországi tengeri élőhelyek hatékony és méltányos kezelését célzó LIFE – MarHa természetvédelmi integrált projekt** célja az élőhelyvédelmi irányelvben felsorolt valamennyi francia tengeri élőhelytípus védettségi helyzetének javítása. A projektnek az a rövid távú célkitűzése, hogy 2025-re az élőhelyek legalább fele jó védettségi helyzetben legyen. A LIFE programon kívül a projekt elősegíti az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és a nemzeti alapokból származó mintegy 50 millió EUR összegű kiegészítő finanszírozás összehangolt felhasználását.
- Írország támogatni fogja a **tőzeglápok helyreállítását**, amely intézkedés elősegítheti és ösztönözheti a növény- és állatvilág visszatérését ezeken a területeken. Az ír terv becslései szerint 30 év alatt – a fokozott helyreállítási intézkedések végrehajtásának köszönhetően – 3,3 millió tonna szén-dioxid-kibocsátás kerülhető el.

A „ne árts” elvnek való megfelelésre vonatkozó követelmény megerősítette az uniós költségvetésnek az uniós környezetvédelmi célkitűzésekkel való összehangolását. Az Európai

Parlament, az Európai Unió Tanácsa és a Bizottság közötti [intézményközi megállapodás](#) értelmében a 2021–2027-es költségvetés végrehajtásának meg kell felelnie ennek az elvnek, az európai zöld megállapodásban foglaltak szerint. Annak biztosítása a cél, hogy a költségvetés egyetlen része se sértse vagy akadályozza az EU éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseit, függetlenül attól, hogy az éghajlat-politika szempontjából relevánsnak minősül-e vagy sem.

Az uniós költségvetés annak fontosságát is tükrözi, hogy a klímasemleges gazdaságra való átállás társadalmi és gazdasági hatásait méltányos módon, szintén az európai zöld megállapodással és a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervvel összhangban kell kezelni ⁽⁹⁾. Az új, igazságos átmenet mechanizmus célja, hogy támogatást nyújtson az átállás által hátrányosan érintett régiók, iparágak és munkavállalók számára. Az Igazságos Átmenet Alapból származó támogatás a Bizottság által a kohéziós politikai programok részeként jóváhagyott területi tervek benyújtását követően az egyes tagállamokban leginkább érintett régiók rendelkezésére áll. Késői elfogadása miatt az Igazságos Átmenet Alap programjainak elfogadására még nem került sor, és a végrehajtás késedelmet szenved ⁽¹⁰⁾. Működése során a mechanizmus három különböző pilléren keresztül várhatóan mintegy 55 milliárd EUR-t mozgósít 2021 és 2027 között.

Igazságos Átmenet Alap	Igazságos átmenet program	Közszektor-hitelezési eszköz
<ul style="list-style-type: none"> Az alap olyan intézkedéseket, intézkedéseket fog finanszírozni, mint a kis- és középvállalkozásokba történő beruházások, kutatási és innovációs tevékenységek, a távfűtési hálózatok rehabilitációja és korszerűsítése, digitalizáció, digitális innováció és digitális konnektivitás, valamint a 	<ul style="list-style-type: none"> A program forrásokat fog mozgósítani a magánszektorban, részben az InvestEU tanácsadó központnak köszönhetően, amely központi központi ügyintézési pontként szolgál majd a tanácsadási támogatás iránti kérelmek tekintetében. 	<ul style="list-style-type: none"> Az eszköz többek között a megújuló energiával, a zöld és zöld és fenntartható mobilitással, az intelligens hulladék- és vízgazdálkodást szolgáló környezetvédelmi infrastruktúrával, valamint a városfejlesztéssel kapcsolatos kapcsolatos beruházásokat finanszírozza.

Az új Szociális Klímaalapra irányuló javaslat célja, hogy segítse az éghajlatvédelmi átállás társadalmi és elosztási hatásainak kezelését az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagnak megfelelően ⁽¹¹⁾. Konkrétabban, az alap célja, hogy enyhítse az épületek és a közúti közlekedés kibocsátáskereskedelmének javasolt bevezetése által a társadalom legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő rétegeire gyakorolt hatásokat. A Szociális Klímaalapra vonatkozó javaslat kiegészíti az igazságos átmenet mechanizmus és az Európai Szociális Alap Plusz keretében hozott intézkedéseket.

Digitális átállás az EU növekedési potenciáljának fokozása érdekében

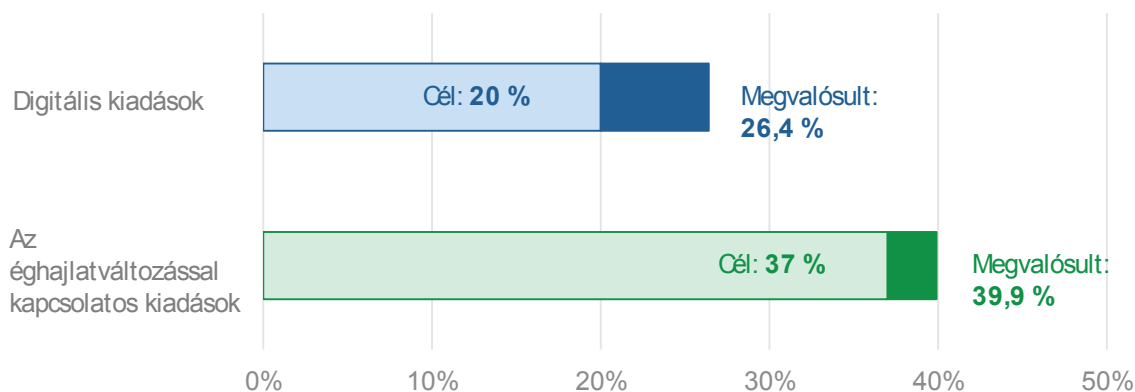
A digitális technológiák bevezetése jelentős növekedési lehetőségeket kínál az EU számára. A Bizottság célja a digitális korra felkészült Európa megteremtése annak lehetővé tétele által, hogy a polgárok, a vállalkozások és a közigazgatási szervek hozzáférjenek a digitális technológiák új

⁽⁹⁾ [Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására.](#)

⁽¹⁰⁾ 2021-ig nem történt kifizetés az Igazságos Átmenet Alap számára.

⁽¹¹⁾ A Bizottság közleménye, „Irány az 55 %!": Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzésének megvalósítása a klímasemlegesség elérése érdekében, [COM\(2021\) 550 final](#).

generációjához, valamint a megfelelő továbbképzésben és átképzésben részesüljenek, ami mindenki számára előnyös lesz. Ezért a jogalkotók megállapodtak abban, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak legalább 20 %-át a digitális célkitűzéseket támogató reformokra és beruházásokra fordítják. A kezdeti jelzések ígéretesek, mivel a 2021 végéig elfogadott 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv a források 26 %-át a digitális transzformációt támogató reformokra és beruházásokra fordítja.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz különböző prioritásokhoz való hozzájárulásának vizuális megjelenítése. A számítások a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet VI. és VII. mellékletében meghatározott módszertanokon alapulnak

Forrás: Európai Bizottság

- A legfontosabb eredmények közé tartozott a **hálózat megerősítésére és az energiahálózat digitalizációjára vonatkozó olasz tervben** bemutatott, a hálózati kapacitás növelésére irányuló beruházás, lehetővé téve a megújulóenergia-termelés további integrációját. Ez a példa egy olyan projektet mutat be, amely a kettős átállás mindkét aspektusát ötvözi, ahol mind az éghajlatvédelmi, mind a digitális átállás a világjárvány utáni Európa helyreállításának jelentős részét alkotja.
- A helyi vezeték nélküli internetkapcsolat kiépítésének folytatása a **WiFi4EU rendszeren** keresztül, amely most már meghaladja a 8 000 kiépített hálózatot, és több mint 83 000 aktív hozzáférési ponttal rendelkezik Európában.
- 2021 júniusában felavatták és üzembe helyezték az Európát és Latin-Amerikát összekötő **új, EllaLink tenger alatti optikai kábelt**. A valódi digitális partnerség révén ez a 6 000 km-es víz alatti adatsztráda minden eddiginél közelebb hozza a két régiót. Az Európai Bizottság által társfinanszírozott BELLA programnak ⁽¹²⁾ köszönhetően a kutatói és oktatói közösségek az Atlanti-óceán mindkét partján elkezdték kihasználni ezt a nagy kapacitású, alacsony válaszütemű hálózati kapcsolatot.

A Digitális Európa program alakítja Európa digitális transzformációját. A program célja az EU nyitott stratégiai autonómiájának és versenyképességének fokozása, valamint az EU kritikus digitális kapacitásainak megerősítése a következő kulcsfontosságú területekre összpontosítva: nagy teljesítményű számítástechnika; edge-cloud technológián alapuló infrastruktúra; adatterek és mesterséges intelligencia; kiberbiztonság; továbbképzés az e fejlett technológiákhoz szükséges

⁽¹²⁾ A BELLA rövidítés (building the Europe link to Latin America) „az Európa és Latin-Amerika közötti kapcsolat kiépítését” jelenti, és támogatást nyújt az európai és latin-amerikai kutatói és oktatói közösségek hosszú távú összekapcsolhatóságához, jelentősen javítva a két régió kutatói és a tudományos szakemberei közötti együttműködést a két régióban.

munkaerő biztosításához; e technológiák bevezetése és legjobb alkalmazása olyan kritikus ágazatokban, mint az energia vagy az éghajlat; valamint az ipar, a kis- és középvállalkozások és a közigazgatási szervek digitális átalakulásának támogatása. Az alapító rendelet vártnál későbbi elfogadása ellenére a Bizottság rohamtempóban látott munkához és 2021-ben munkaprogramokat fogadott el, amelyeket közvetlenül a támogatási felhívások első csoportja követett.

 <p>Nagy teljesítményű számítástechnika</p> <p>Világszínvonalú exaszintű és exaszintet meghaladó teljesítményű szuperszámítógépes kapacitások telepítése és az azokhoz való hozzáférés biztosítása.</p>	 <p>Mesterséges intelligencia</p> <p>Az egész EU-ra kiterjedő közös adatterek telepítése az edge-cloud technológián alapuló egyesített infrastruktúrára alapján, valamint a mesterséges intelligencián alapuló megoldások tesztelésének és elfogadásának előmozdítása.</p>
 <p>Kiberbiztonság</p> <p>Fejlett kiberbiztonsági kapacitások kiépítése, biztosítva a legkorszerűbb kiberbiztonsági megoldások széles körű alkalmazását az európai gazdaságban.</p>	 <p>Korszerű digitális készségek</p> <p>A digitális tudományos kiválóság növelése a technológiákra – például a nagy teljesítményű számítástechnikára, a kiberbiztonságra és a mesterséges intelligenciára – vonatkozó oktatási lehetőségek bővítésével, valamint a digitális jártasság előmozdítása.</p>

A technológiák legjobb felhasználásának felgyorsítása

Az európai köz- és magánszervezetek digitális transzformációját támogató európai digitális innovációs központok hálózatának kiépítése. Emellett nagy hatású telepítések révén kezeli a kulcsfontosságú társadalmi kihívásokat, miközben lehetővé teszi a határokon átnyúló interoperábilis digitális közszolgáltatásokat, és előmozdítja az inkluzív és megbízható digitális teret.

Digitális Európa program, példák az intézkedésekre
 Forrás: Európai Bizottság

A technológiai fejlődés és a kutatás olyan innovatív, úrbe telepített alkalmazásokat tesz lehetővé, amelyek segítséget jelentenek mindennapi életünkben. Előrelépés történt a Galileo és az EGNOS ⁽¹³⁾, az EU globális navigációs műholdrendszerei, valamint a Kopernikusz, az Unió Föld-megfigyelési programja terén, ezáltal javult a nyújtott szolgáltatások megbízhatósága és teljesítménye. A végfelhasználók számára előnyös a pontosabb és megbízhatóbb helymeghatározás, valamint a teljes körű, ingyenes és nyílt Föld-megfigyelési adatok és információk, a közlekedés korszerűsítése, a precíziós gazdálkodás lehetővé tétele és a fenntarthatóság előmozdítása. A Kopernikusz segít felmérni az éghajlatváltozás hatásait, és jelentős katasztrófák esetén felhasználható az intézkedések támogatására is. A Galileo fontos szerepet játszhat a környezetkímélő

⁽¹³⁾ European Geostationary Navigation Overlay Service – Európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás.

közlekedés előmozdításában, segítve a tengerészeket és a pilótákat a szokásos tevékenységeikben vagy a bajba jutott emberek felkutatásában.

Űrprogram: a 2021-ben elért legfontosabb eredmények

- 2021 végén 2,5 milliárd Galileo-kompatibilis eszközt használtak.
- Ami a helymeghatározási pontosságot illeti, a Galileo teljesítménye háromszor jobb, mint a többi ilyen rendszeré.
- 2021-ben két új Galileo-műholdat indítottak el, így a Föld körüli pályán lévő műholdak száma 28-ra emelkedett.
- 2021-ben a Kopernikusznak nyolc-műholdja volt keringési pályán.
- A Kopernikusz éghajlatváltozással kapcsolatos szolgáltatásának 100 000 felhasználója van.

3. Emberközpontú gazdaság kiépítése

Az EU szakpolitikai kerete és egyedülálló egységes piaca képezi az uniós polgárok érdekeit szolgáló erős gazdaság alapját. Az EU szociális piacgazdasági modelljének célja a gazdasági növekedés, valamint a szegénység és az egyenlőtlenségek csökkentése az uniós régiókban. Az egységes piac és a kis- és középvállalkozások megerősítése elengedhetetlen ahhoz, hogy az uniós gazdaság meg tudja felelni a polgárok igényeinek. Az erős gazdaság előfeltétele annak is, hogy kezelni tudjuk korunk legfontosabb kihívásait, többek között a kettős átállást, valamint meg tudjuk erősíteni az EU nyitott stratégiai autonómiáját és globális szerepét. A kutatásból és innovációból származó ismeretek és megoldások hozzájárulhatnak a versenyképesség javításához, így előmozdíthatják a növekedést, a munkahely-teremtést és a társadalmi kihívások kezelését.

Az uniós költségvetés hozzájárulása számos, különböző dimenziókra kiterjedő programja révén valósul meg. A folyamatos beruházások biztosítják az egységes piac további elmélyítését, jelentős előnyöket biztosítva az uniós fogyasztók és vállalkozások számára. A kohéziós politika keretében több százezer projekt segíti a kis- és középvállalkozásokat az EU valamennyi régiójában. A minőségi oktatás és képzés keretében számos intézkedés célja, hogy az emberekbe fektessen be és támogassa a foglalkoztatási (re)integrációjukat, ösztönözve a reálgazdasággal kapcsolatos fontos projekteket, és hozzájárulva a strukturális változásokhoz, a kutatáshoz és az innovációhoz az uniós tagállamokban. Egy olyan társadalomban, amely összetett üzleti, politikai, tudományos, technológiai, egészségügyi és környezeti kihívásokkal néz szembe, ez a sokoldalú támogatás a gazdasági növekedés egyik legfontosabb hajtóereje, amely olyan áttörésekhez vezet, amelyek egyrészt nyereséget termelnek, másrészt hozzájárulnak az EU gazdaságának jó működéséhez. Ezek az infrastrukturális és humántőke-beruházások vezető szerepet játszanak a környezeti és gazdasági szempontból fenntartható Európa felé való átmenet előmozdításában, a nemek közötti esélyegyenlőség támogatásában, valamint **a szociális jogok európai pillérének megvalósítására vonatkozó cselekvési tervben** ⁽¹⁴⁾ a foglalkoztatással, a készségekkel és a szegénység csökkentésével kapcsolatban 2030-ra kitűzött három uniós szintű kiemelt cél elérésében.

Egy erősebb és méltányosabb gazdaság felé

2021 nyarán az uniós gazdaság újra elérte a világvárvány előtti teljesítményét, miután 2021-ben erőteljes, 5,3 %-os fellendülés következett be ⁽¹⁵⁾. 2021-ben a foglalkoztatottak száma 0,9 %-kal nőtt az EU-ban, és mintegy 1,8 millió új munkahely jött létre. A foglalkoztatás szinte valamennyi, végzettség, életkor és nemek szerinti csoportban nőtt: 2021 harmadik negyedéve felé mintegy 1 millió ember került ki a munkanélküliségből. Ennek következtében az uniós munkaerő létszáma 2021 harmadik negyedévében 0,3 %-kal meghaladta a világvárvány előtti szintet. A kijárási korlátozások által leginkább érintett ágazatokban – például a szálláshely-, az élelmiszer- és az utazási ágazatban – azonban csökkent a foglalkoztatás. Emellett a nyersanyag- és energiaárak emelkedése – amelyet

⁽¹⁴⁾ [Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására.](#)

⁽¹⁵⁾ Lásd: [a 2022. téli európai gazdasági előrejelzés.](#)

nagymértékben súlyosbított Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan és provokáció nélkül indított agresszív háborúja – jelentősen csökkentette ⁽¹⁶⁾ a növekedési várakozásokat.

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó Európai Szociális Alap továbbra is pozitívan járult hozzá a munkanélküliségi és szegénységi ráta csökkentéséhez, amely problémák az uniós polgárok szempontjából még mindig a legaggasztóbb témák közé tartoznak. Noha az Európai Szociális Alap Plusz végrehajtása a jogalap késői elfogadása miatt késedelmet szenvedett, ahogy az összes többi kohéziós alap esetében is, az elődprogram 2014 óta 45,3 millió embernek nyújtott segítséget, akik közül 5,4 millióan találtak munkát, beleértve az önfoglalkoztatást is, míg a többiek elérték a következő szakaszokban bemutatott egyéb mérföldköveket.

Az elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek készségeinek és foglalkoztathatóságának javításával hozzájárul a dinamikusabb és versenyképesebb uniós gazdasághoz. Annak köszönhetően, hogy a 2021–2027-es programozási időszakban bővült az alap alkalmazási köre, 2021-ben négy tagállam nyolc kérelmet nyújtott be 3 500 elbocsátott munkavállaló megsegítése érdekében. Ezen esetek közül ötben a Covid19-világjárvány volt az elbocsátásokhoz vezető fő tényező. Emellett a költségvetési hatóság 2021-ben hat olyan kérelmet hagyott jóvá, amelyek 2020-ban az előző rendelet alapján érkeztek be. E kérelmek közül négy a világjárvány okozta gazdasági válsághoz kapcsolódott. Az alapból nyújtott támogatás személyre szabott szolgáltatási csomagokat foglal magában, amelyek az elbocsátott munkavállalók fenntartható foglalkoztatásba való mielőbbi reintegrációját szolgálják.

Az uniós költségvetés az egységes piac programon keresztül járul hozzá az egységes piac megerősítéséhez. Az egységes piac irányításának megerősítésére létrehozott, 4,24 milliárd EUR költségvetéssel rendelkező program különböző tevékenységek széles körét fedi le, amelyeket korábban külön programok (a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő uniós program, az európai statisztikai program, a pénzügyi és nem pénzügyi beszámolási és ellenőrzési standardok, a fogyasztóknak a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos szakpolitikai döntéshozatalba való bevonása, a fogyasztóvédelmi program, valamint az élelmiszer- és takarmányprogram) és a **Bizottság jogköralapú költségvetési tételei** keretében finanszíroztak. A jogalap késői elfogadása ellenére a Bizottságnak sikerült 2021-ben lefedni a program valamennyi ágát.

Az uniós költségvetés a köz- és magánberuházások mozgósítására törekszik azáltal, hogy garanciát nyújt és támogatja a végrehajtó partnerek, például az Európai Beruházási Bank Csoport és más pénzügyi intézmények beruházásait. Ez az InvestEU Alap szerepe, amely kis- és középvállalkozásokra vonatkozó keretet is magában foglal. Az alap az uniós költségvetésből származó 10,46 milliárd EUR összeggel megerősített 26,15 milliárd EUR összegű uniós garancia révén meg fogja szüntetni a jövő szempontjából kulcsfontosságú területeken jellemző jelentős beruházási hiányokat. Ezenkívül az InvestEU Alapnak várhatóan legalább 30 %-a az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez fog hozzájárulni. Az InvestEU garanciamegállapodásról az Európai Beruházási Bank Csoporttal folytatott előrehaladott tárgyalások, valamint az első, részvételi szándék kifejezésére való felhívás 2021. áprilisi közzététele ellenére 2021 végéig nem került sor garanciamegállapodás

⁽¹⁶⁾ A 2022. tavaszi gazdasági előrejelzés szerint a bruttó hazai termék reálnövekedése az EU-ban és az euróövezetben 2022-ben 2,7 %-ra, 2023-ban pedig 2,3 %-ra tehető, ami csökkenést jelent a [2022. téli időközi előrejelzésben](#) szereplő 4,0 %-hoz, illetve 2,8 %-hoz (az euróövezet esetében 2,7 %-hoz) képest.

aláírására a végrehajtó partnerekkel. Az Európai Beruházási Bank Csoporttal kötött garanciamegállapodást 2022 márciusában írták alá, és a jövőben további megállapodások várhatók.

Kohéziós politika: az egyenlőtlenségek kezelése a világjárványra való reagálás során

A kohéziós politikai alapok – amellet, hogy hagyományos szerepet töltenek be a beruházások támogatásában és az uniós régiók közötti egyenlőtlenségek kezelésében – továbbra is kulcsszerepet játszanak abban, hogy segítséget nyújtsanak a tagállamoknak ahhoz, hogy kezelni tudják a Covid19-válság közvetlen gazdasági, társadalmi és egészségügyi következményeit. A kohéziós politikai alapok hagyományosan az EU valamennyi régióját és városát támogatják, fellendítik a munkahelyteremtést, a vállalkozások versenyképességét, a gazdasági növekedést és a fenntartható fejlődést, valamint javítják a polgárok életminőségét. A 2020-as helyzethez hasonlóan a Bizottság 2021-ben is nagyobb rugalmasságot biztosított a kohéziós politikai alapok végrehajtása terén, hogy további likviditást biztosítson a tagállamoknak a Covid19-világjárvány kedvezőtlen hatásainak megfékezésére irányuló törekvésükhöz.

A 2014–2020-as időszakban a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap hozzájárult a szegénység legsúlyosabb formáinak enyhítéséhez az EU-ban azáltal, hogy élelmiszerral, alapvető árukkal és társadalmi befogadási támogatással segítette a leginkább rászoruló személyeket. 2020-ban ⁽¹⁷⁾ közel 428 000 tonna élelmiszert osztottak ki körülbelül 15 millió embernek, 1,96 millió ember részesült anyagi támogatásban, 30 000 ember pedig társadalmi befogadási támogatásban. Ez növekedést jelent az előző évekhez képest, ami részben a Covid19-világjárvány hatásának tudható be, amelynek következtében sok ember maradt munkahely nélkül, és sokan lettek kitéve a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának.

A 2021–2027-es programok elindítása nagy kihívást jelentett. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó nemzeti és regionális programok előkészítését befolyásolta a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keret késedelmes elfogadása. A Bizottság az új programok lehető leggyorsabb elkészítése és véglegesítése érdekében intenzív együttműködést folytatott a tagállamokkal. A tagállami előkészületek például a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítésével párhuzamosan folytak, ami néhány tagállamban operatív kihívást jelentett.

A 2021. évi végrehajtás jórészt az előző többéves pénzügyi keret projektjeit és forrásait tükrözte ⁽¹⁸⁾. A korábbi kohéziós politikai alapok keretében történő kifizetések felgyorsítása mellett sorban mutatkoznak az előző programok eredményei is.

2014 óta a regionális alap támogatásával ⁽¹⁹⁾:

- 4,4 millió tonna CO₂-megtakarítást értek el;

⁽¹⁷⁾ A legfrissebb ismert adatok az Európai Szociális Alap és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés esetében.

⁽¹⁸⁾ 350 milliárd EUR a 2014–2020-as hosszú távú költségvetés és 392 milliárd EUR a 2021–2027-es hosszú távú költségvetés keretében.

⁽¹⁹⁾ Ezek az adatok a 2014–2020-as időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap tekintetében 2020 végéig elért összesített eredményekre vonatkoznak.

- 5,5 millió háztartás jutott legalább 30 megabit/másodperc sebességű széles sávú internet-hozzáféréshez;
- 238 000 munkahely jött létre a támogatott vállalkozásoknál;
- 52 millió ember részesült új vagy korszerűbb egészségügyi szolgáltatásokban.

Az oktatás és a képzés támogatása

A fizikai infrastruktúrába való beruházás mellett az uniós költségvetés alapvető támogatást nyújt a humán tőke kiépítéséhez és lehetőségek megteremtéséhez is, például az Európai Szociális Alap és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés révén, amelyek 2020-ig 45,3 millió embert támogattak. 2020 végéig az Európai Szociális Alap és az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés támogatásának köszönhetően 7,4 millió ember szerzett képesítést, 2,2 millióan vettek részt oktatásban vagy képzésben, és 3,4 millió fiatal részesült az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által nyújtott támogatásból. 2021 végéig a tagállamok 4,5 milliárd EUR-t kaptak az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezéssel összefüggésben.

Az uniós kutatás és innováció hozzájárul a polgárok és az uniós értékek védelméhez, és egyre nagyobb szerepet játszik az EU gazdaságában. A fogyasztók és a munkavállalók számára egyaránt előnyöket biztosít, jobb munkahelyeket teremt, környezetbarátabb társadalmat épít ki és javítja az életminőséget az EU-ban. Kulcsfontosságú abból a szempontból is, hogy az EU meg tudja őrizni versenyképességét a globális piacon. Mivel az innovációs politika kapcsolódási pontot jelent a kutatás és a technológiafejlesztés, valamint az iparpolitika között, célja, hogy kedvező keretet teremtsen az ötletek piaci bevezetéséhez. Az uniós költségvetés kutatási és innovációs finanszírozást biztosít, beleértve az uniós vállalkozások 99 %-át kitevő kis- és középvállalkozásoknak nyújtott célzott támogatást⁽²⁰⁾. A Horizont Európa egyik célkitűzése az innováció valamennyi formájának előmozdítása, a technológiafejlesztés, a demonstráció, a tudás- és technológiatranszfer megkönnyítése, valamint az innovatív megoldások bevezetésének és hasznosításának megerősítése.

2021-ben a Bizottság előterjesztette a Horizont Európa első munkaprogramját. Ezzel összefüggésben 65 induló innovatív vállalkozást és kis- és középvállalkozást választott ki, amelyek számára az Európai Innovációs Tanács Akcelerátor programján keresztül 363 millió EUR összegű finanszírozást biztosít az áttörést hozó innovációkhoz, hogy segítsék őket innovációik piaci bevezetésében és terjesztésében.

- Novemberben a Bizottság bejelentette a 2021. évi Női Innovátorok Európai Unió Díja és az Európa Innovációs Fővárosa díj nyertesét. 2021-ben a női vállalkozók díját Merel Boers (Hollandia) nyerte el, aki a NICO-LAB társalapítója és vezérigazgatója, amely csúcstechnológiát kínál az orvosoknak a sürgősségi ellátás javítása érdekében. A közösségen belüli innováció előmozdításáért 2021-ben a németországi Dortmund városát választották Európa Innovációs Fővárosává.

⁽²⁰⁾ Lásd: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.LI.2020.433.01.0028.01.HUN&toc=OJ%3AL%3A2020%3A433I%3ATOC>

A nemek közötti egyenlőség dimenziójának hangsúlyosabb megjelenítése

2021-ben a Bizottság további lépéseket tett a 2020–2025-ös időszakra szóló uniós nemi esélyegyenlőségi stratégia végrehajtása érdekében ⁽²¹⁾, amely kiemeli a Bizottság megerősített elkötelezettségét az egyenlőségközpontú Unió megvalósítása iránt. A Bizottság különösen megerősítette a nemek közötti egyenlőség hatásainak azonosítását és elemzését a minőségi jogalkotási folyamatokban (mind a hatásvizsgálatok, mind az értékelések tekintetében).

Az uniós költségvetés jelentősen hozzájárul az egyenlőséggel kapcsolatos célkitűzésekhez. A Next Generation EU és a 2021–2027-es hosszú távú költségvetés az uniós finanszírozási és költségvetési biztosítékul szolgáló eszközök széles skáláját biztosítja a nők munkaerőpiaci részvételét, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlyt előmozdító intézkedések támogatásához. Rendkívül fontos az ápolási-gondozási létesítményekbe való beruházás, a női vállalkozók támogatása, a bizonyos szakmákban tapasztalható nemi szegregáció elleni küzdelem, valamint a lányok és fiúk egyes oktatási és képzési ágazatokban megfigyelhető kiegyensúlyozatlan képviseletével kapcsolatos probléma megoldása. Bizonyos kezdeményezések – például a polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program Daphné ága – révén célzott finanszírozásban részesülnek az egyenlőséggel kapcsolatos célkitűzést támogató civil társadalmi szervezetek és közintézmények, többek között olyan rendkívül fontos területeken, mint a nemi alapú erőszak elleni küzdelem.

A Bizottság – a tervezetnél korábban – kísérleti módszertant dolgozott ki a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kiadások mérésére. A 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keretet kísérő intézményközi megállapodás értelmében a Bizottság vállalta egy ilyen módszertan kidolgozását. Minden egyes program esetében (a lehető legrészletesebb szintre vonatkozóan) a beavatkozásokhoz rendelt pontszám 0, 1, 2 vagy 0* lehet. A 0, 1 és 2 pont azt tükrözi, hogy az uniós költségvetési beavatkozások milyen mértékben foglalkoznak a nemek közötti egyenlőség kérdésével. 0* pontot rendelnek azon beavatkozásokhoz, amelyek hatással lehetnek a nemek közötti egyenlőségre, de amelyek esetében a Bizottság jelenleg még nem tudja értékelni és alátámasztani ezt a hatást. Ezt a pontszámot frissítik, ha és amikor elegendő információ áll rendelkezésre. A Bizottság ebben a csomagban beszámol e kísérleti módszertan alkalmazásának eredményeiről. Az alábbi ábra a programok (egyres) beavatkozásaihoz rendelt maximális pontszám alapján történő megoszlását mutatja.

⁽²¹⁾ Lásd: https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_hu

2 PONT

5 program, ahol a nemek közötti egyenlőség fő célkitűzés

1 PONT

6 program, ahol a nemek közötti egyenlőség fontos célkitűzés

0* PONT

30 program, amely valószínűleg hatással van a nemek közötti egyenlőségre, de ez még nem tisztázott

0 PONT

7 program, amelynek nincs jelentős hatása a nemek közötti egyenlőségre

A módszertan által javasolt négy pontszám valamelyikéhez (0, 0*, 1 és 2) besorolt programok száma. Egy programhoz egynél több pontszám is rendelhető. Ebben az esetben a végrehajtott éves kötelezettségvállalásokat pontszámok szerinti bontásban adják meg

Forrás: Európai Bizottság

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célja továbbá, hogy előmozdítsa a nemek közötti egyenlőség elvét. A 2021-ben elfogadott 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv 115 olyan intézkedést tartalmaz, amelyek középpontjában a nemek közötti egyenlőség áll. Az ilyen intézkedések közé tartoznak a nemek közötti bérszakadék csökkentését célzó reformok, a nők és férfiak közötti egyenlőtlenlégek elleni küzdelem, a nők továbbképzésének támogatása és a rugalmas munkafeltételek ösztönzése. Az eszköz a beavatkozások széles skáláján keresztül járul hozzá a beruházásokhoz. A jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek például olyan intézkedéseket tartalmaznak, amelyek javítják a szociális és gyermekgondozási infrastruktúrát, bevezetik a nemek közötti egyenlőség érvényesítését igazoló tanúsítványt a vállalatok számára, képzést nyújtanak a nők vállalkozói készségeinek fejlesztése érdekében, támogatási keretet hoznak létre a vidéki és városi területeken élő nők számára, és javítják a hagyományosan női szakmák (például a háztartási munka és a szociális gondozás) szabályozását.

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend megvalósítása

Az uniós költségvetés és a Next Generation EU jelentős mértékben hozzájárul az ENSZ-nek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjében meghatározott célokhoz, hogy 2030-ra olyan átalakulást érjünk el, amelynek során senkit nem hagyunk hátra.

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend az Egyesült Nemzetek égisze alatt egy békés és jólétet biztosító világ megteremtése érdekében elfogadott közös ütemterv, és rendkívül fontos az uniós értékek és Európa jövőjének szempontjából. A menetrend 2015-ös elfogadása óta az EU jelentős előrehaladást ért el a fenntartható fejlődési célok teljesítésében, a fenntartható fejlődési céloknak a belső és külső politikáiban való megvalósításában, és tovább fokozza az erőfeszítéseit. A

Covid19-világjárvány megmutatta, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend teljes körű végrehajtása döntő fontosságú ahhoz, hogy a válság után jobb világ épüljön újra. A fenntartható fejlődési célok jelentik a fenntartható helyreállítás egyetemes tervét.

Az EU megkezdte az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, klímasemleges, erőforrás-hatékony és körforgásos gazdaságra való átállást, ami egyben nagyobb mértékű biztonságot, jólétet, egyenlőséget és befogadást teremt. Ennek fényében az uniós kiadási programok tervezése és végrehajtása az egyes szakpolitikai területek célkitűzéseinek megvalósítására irányul, ugyanakkor az adott programok alá tartozó intézkedések és beavatkozások révén ösztönzi a fenntarthatóságot. A fejlesztéspolitikáról kialakult európai konszenzus keretében az EU a nemzetközi együttműködési és fejlesztéspolitikával kapcsolatos megközelítését is összehangolta a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrenddel, és külső fellépésének középpontjába a fenntartható fejlődési célokat és a Párizsi Megállapodást helyezte.

Mivel ezek a célok összefonódnak, az uniós költségvetési programok többségét egyszerre több fenntartható fejlődési cél megvalósítására tervezték. Jelenleg a programok 85 %-a (48-ból 41) járul hozzá e célok eléréséhez. Ez a 41 program a teljes uniós költségvetés 96 %-át tette ki. Az alábbiakban példákat mutatunk arra, hogy az uniós költségvetés hogyan járul hozzá a fenntartható fejlődés menetrendjéhez.

2020 márciusa és 2021 decembere között a **leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap** 1,4 millió EUR összeggel társfinanszírozta az „Élelmiszercsomagok kiosztása diákoknak” elnevezésű projektet. A projekt célcsoportját a franciaországi Új-Aquitania régióban a felsőoktatásban tanuló leghátrányosabb helyzetű diákok alkották.

A **közös agrárpolitika** hozzájárul a jobb táplálkozás megvalósítására irányuló célkitűzéshez. Az uniós iskolaprogramon keresztül támogatja a gyümölcsök, zöldségek és tej iskolák közötti elosztását Unió-szerte, valamint az uniós mezőgazdaságra és az egészséges táplálkozás előnyeire vonatkozó oktatási intézkedéseket. A 2017–2023-as időszakra tanévenként 220,8 millió EUR-t különítettek el az uniós költségvetésből.

2021-ben a **Szükséghelyzeti Támogatási Eszköz** keretében mintegy 16 millió EUR-t mozgósítottak az interoperábilis uniós digitális Covid19-igazolványok kiállításához és ellenőrzéséhez szükséges infrastruktúra létrehozására azzal a céllal, hogy a világvárvány idején megkönnyítsék a polgárok biztonságos és szabad mozgását az EU-n belül.

Az „**Oktatás nem várhat**” elnevezésű **kezdemenyezés**, amely a 2016-os elindítása óta 27,5 millió EUR összegű uniós támogatásban részesült, 34 válság sújtotta országban 4,6 millió gyermek és fiatal – akiknek a fele lány – oktatását, valamint több mint 70 000 tanár képzését tette lehetővé. A célzott Covid19-reagálási intézkedések keretében ez a kezdeményezés 29,2 millió gyermeket és fiatalot ért el, és több mint 88 000 tanárt támogatott.

Svédországban egy 2016-tól 2019-ig tartó projekt, amelyet az **Európai Szociális Alap Plusz** 1,6 millió EUR összeggel finanszírozott, mintegy 700 újonnan érkezett migráns nőnek segített abban, hogy felgyorsítsák a munkakeresési vagy képzési folyamatot, ugyanakkor a nemi sztereotípiák felszámolását is elősegítette.

2021-ben a **Kopernikusz Föld-megfigyelési** szolgáltatása szisztematikusan közel valós idejű tájékoztatást nyújtott a globális belvízi vizestestekről és azok szezonális feltöltéséről, beleértve a hó- és jégtakarókból származó potenciális vízkészleteket is.

Az **Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz** 2020 végéig 1 052 millió EUR összegű pénzügyi támogatást nyújtott a balti-tengeri szinkronizálási projekthez, amely lehetővé teszi a három balti állam számára, hogy teljes ellenőrzést szerezzenek villamosenergia-hálózataik felett, és megerősítsék az energiabiztonságukat.

2020 óta az albániai „Társadalmi befogadás” programhoz az **Előcsatlakozási Támogatási Eszközből** nyújtott támogatás keretében 173 091 alkalmazott és 65 574 egyén részesült a Covid19-világvárvány gazdaságra gyakorolt hatásának enyhítésére irányuló intézkedések előnyeiből.

2020. december 31-ig az **Európai Stratégiai Beruházási Alap** mintegy 9,3 milliárd EUR értékben támogatott közlekedési infrastrukturális beruházásokat a közlekedési hálózatok és a tisztább flották előmozdítása, valamint a torlódások és a szűk keresztmetszetek csökkentése érdekében.

2020-ban a **humanitárius segítségnyújtási** program 900 millió EUR összegű támogatást nyújtott a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek és befogadó közösségeiknek.

2021 és 2024 között az **Erasmus+** 1 millió EUR-t biztosított a „A városok rezilienciája és alkalmazkodóképessége India és Mongólia esetében” projekt támogatására. A projekt célja a zöld és kék infrastruktúra fejlesztése a munkaerőpiacokhoz kapcsolódó, információtechnológiával támogatott felsőoktatás révén.

A **LIFE** spanyolországi Ecotex projektje keretében innovatív, ökohatékony és rendkívül jól sokszorozható, a poliészter textilhulladék újrahasznosítására szolgáló rendszert fejlesztettek ki. A rendszer növelte a cipőipar körforgásos jellegét és csökkentette az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

	<p>A tengerentúli országok és területek számára nyújtandó uniós támogatás keretében az EU és a Francia Déli és Antarktisi Területek közötti együttműködéssel összefüggésben 2021 és 2027 között biztosítandó 4 millió EUR összegű finanszírozás prioritásként kezeli a biológiai sokféleség védelmét.</p>		<p>A 2021–2027-es időszakban az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap 6,1 milliárd EUR összegű támogatást nyújt az uniós vizeken folytatott halászati és akvakultúra-tevékenységek fenntarthatóvá tételéhez, valamint a halállomány és tengeri élőhelyeink biológiai sokféleségének fokozatos helyreállításához és megőrzéséhez.</p>
	<p>2016 és 2019 között az Európai Regionális Fejlesztési Alap 763 292 EUR-t biztosított „Az esőzések intenzitását mutató lengyel atlasz” elnevezésű projekt támogatásához. Ez egy online, digitális és átfogó csapadéktérkép-készítő rendszer, amelynek célja, hogy jobb védelmet biztosítson a lengyel városok számára a heves esőzések hatásaival szemben.</p>		<p>A Jogérvényesülés program keretében biztosított finanszírozással létrehozott európai igazságügyi portál Unió-szerte megkönnyíti az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, és 2021-ben 4,4 millió látogatót szolgált ki.</p>
	<p>Az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében 2021 decemberében létrejött az uniós polgári védelmi tudáshálózat. Célja, hogy a hatékonyabb és eredményesebb megelőzés, felkészültség és reagálás érdekében megkönnyítse a tapasztalatok és a levont tanulságok megosztását, valamint a tájékozottabb döntéshozatalt.</p>		

Forrás: Európai Bizottság

4. Európa mint geopolitikai szereplő megerősítése

Az EU támogatja a multilateralizmust és a szabályokon alapuló globális rendet azáltal, hogy aktívabb szerepet tölt be és erőteljesebben képviseli az EU-t a világban. Az EU a fejlesztési támogatástól a közös kül- és biztonságpolitikáig összehangolt külső fellépésre törekszik, mert csak így biztosítható, hogy Európa erősebb és egységesebb hangot tudjon hallatni a világban. Az EU egyik célja, hogy a szomszédos országokban és általában az egész világon támogassa értékeit, szabadságát és demáciáját. A közelmúlt fejleményei még inkább kiemelik a sürgető geopolitikai kihívások összehangolt európai megközelítésének szükségességét.

2021-ben a Bizottság az uniós költségvetés által biztosított valamennyi rugalmasságot kihasználva reagált a már amúgy is rendkívül ingatag geopolitikai környezetre. Az EU keleti határain a migránsok eszközként való felhasználása azonnali reagálást tett szükségessé, és az EU teljes mértékben részt vett a szomszédos országok és a nemzetközi partnerek támogatásában, hogy megerősítsék rezilienciájukat számos más kihívással szemben, ideértve különösen a Covid19-világjárványt, a humanitárius válságokat és az ezekből következő migrációs mozgásokat.

Az uniós költségvetés élen jár az Európai Uniónak a partnerországok támogatására, szélesebb körű geopolitikai célkitűzései előmozdítására és értékei globális népszerűsítésére irányuló törekvéseiben. Az új integrált Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz megerősíti az EU mint geopolitikai szereplő képességeit az Európa szomszédoságában és azon túl tapasztalható rendkívüli kihívások idején. Ennek szükségességét jól szemlélteti az Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan orosz invázió, amely határozott és összehangolt európai választ követel meg. Az uniós költségvetést mozgósították, hogy azonnali segítséget nyújtsanak Ukrajnának és a lakosságának, valamint segítsék a tagállamokat az Ukrajnából menekülőkhöz támogatásában.

Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz

- 60 milliárd EUR **földrajzi programokra**, ezen belül legalább 19 milliárd EUR a szomszédoság, 29 milliárd EUR pedig a szubszaharai Afrika számára.
- 6 milliárd EUR **tematikus programokra** (emberi jogok és demokrácia; civil társadalmi szervezetek; béke, stabilitás és konfliktusmegelőzés; és globális kihívások).
- 3 milliárd EUR egy olyan **gyorsreagálási mechanizmusra**, amely lehetővé teszi az EU számára, hogy gyorsan reagáljon a válságokra, hozzájáruljon a békéhez, a stabilitáshoz és a konfliktusmegelőzéshez, valamint erősítse az államok, társadalmak, közösségek és egyének rezilienciáját, összekapcsolva a humanitárius segítségnyújtást és a fejlesztési tevékenységeket. Biztosítja továbbá az uniós külpolitikai szükségletek és prioritások kezelését célzó korai fellépést.
- 10 milliárd EUR **nem lekötött pénzeszközöket tartalmazó tartalékra** valamelyik fent említett program és a gyorsreagálási mechanizmus kiegészítésére előre nem látható körülmények, új szükségletek, újonnan felmerülő kihívások vagy új prioritások esetén.

Az uniós költségvetés a megerősített reziliencia katalizátora a partnerországokban

Az EU a határain kialakuló válságon túl 2021-ben továbbra is támogatta a partnerországokat a stabilitás fenntartásában és fejlődésük előmozdításában. Az év során az elsődleges problémát a Covid19-világjárvány és az abból eredő, több társadalmi réteget és gazdasági ágazatot érintő hatások jelentették. A világjárvány a már meglévő válságok mellett alakult ki, ami rendkívül nagy kihívást jelentő környezetet teremtett. Ezért az EU külső fellépései szempontjából rendkívül fontos volt a partnerországok rezilienciájának megerősítése. Ezt a kijárási korlátozások gazdasági hatásainak leküzdését és az egészségügyi ágazatok rezilienciájának növelését célzó különféle pénzügyi támogatási eszközök révén sikerült elérni.

Az „Európa együtt” megközelítés alkalmazásával ⁽²²⁾ a Covid19-világjárványra adott globális uniós válasz 46 milliárd EUR-t tesz ki és világszerte 130 országra terjedt ki. A forrásokat arra használták fel, hogy segítsék az országokat az egészségügyi szűkséghelyzet kezelésében, egészségügyi rendszereik megerősítésében, vízellátási és higiéniai intézkedések kidolgozásában, valamint a világjárvány társadalmi-gazdasági következményeinek enyhítésében. Az „Európa együtt” megközelítés hozzájárult ahhoz, hogy 2021-ben az EU és tagállamai a Covid19-oltóanyagokhoz való globális hozzáférésre (COVAX) irányuló kezdeményezés legnagyobb adományozójává váljanak azáltal, hogy több mint 3 milliárd EUR-t fordítottak Covid19-oltóanyagok beszerzésére. Ennek eredményeként sikerült elérni azt a célt, hogy 2021 végéig több mint 250 millió adag oltóanyagot osszanak meg az alacsony és közepes jövedelmű országokkal. Emellett a Bizottság támogatta a terápiás készítményekkel, a diagnosztikával és az oltóanyagokkal kapcsolatos kutatást és innovációt, és elindította az „Európa együtt” kezdeményezést, hogy fellendítse az egészségügyi termékek és oltóanyagok helyi gyártását Afrikában, ami az Európai Unió és az Afrikai Unió közötti csúcstalálkozó egyik kulcsfontosságú eredménye. A bővítési és a szomszédságpolitikában részt vevő országokban az EU több mint 4,5 milliárd EUR-t mozgósított a világjárvány hatásainak enyhítésére. Ha csak Ukrajnát vesszük, az EU 600 millió EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást folyósított erre a célra még az indokolatlan és provokáció nélkül indított orosz invázió kezdete előtt.

Az EU szilárd humanitárius partnerséget alakított ki az Egyesült Nemzetekkel és 2021-ben a globális humanitárius adományok terén a legjelentősebb támogató volt, és az érintett országokban, például Afganisztánban, Etiópiában, Dél-Szudánban, Szíriában, Törökországban, Ukrajnában, Venezuelában és Jemenben, valamint a Száhel-övezetben is műveleteket hajtott végre. Az év során az EU a jelentős költségvetés-növelésnek köszönhetően 2,19 milliárd EUR-t mozgósított humanitárius segítségnyújtásra.

2021-ben Afganisztánban és a régióban drasztikusan romlott a humanitárius helyzet, ami szükségessé tette a prioritások kiigazítását és a sürgős segítségnyújtást. Afganisztánban és a régióban már a jelenlegi válság előtt is súlyos szenvedést okozott az ott zajló konfliktus, a bizonytalanság, a rendkívüli aszály és a Covid19-világjárvány, és sokan kényszerültek elhagyni lakóhelyüket. A helyzetet tovább bonyolította, amikor augusztus 15-én a tálibok átvették a hatalmat Kabulban. Az Európai Unió 2021-ben megnégyszerezte humanitárius finanszírozását, amely így összesen 222 millió EUR-t tesz ki, és ebből várhatóan legalább 5 millió rendkívül rászoruló kedvezményezett fog részesülni. Szeptember és december között az EU humanitárius léghídján

⁽²²⁾ Az „Európa együtt” megközelítés az Európai Uniót, az uniós tagállamokat – ideértve végrehajtó ügynökségeiket és az állami fejlesztési bankokat –, valamint az Európai Beruházási Bankot (EBB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot (EBRD) foglalja magában. Az „Európa együtt” megközelítés nemzetközi és országos szinten egyaránt alkalmazandó, és egy olyan inkluzív folyamat, amely valamennyi uniós tagállam, azok végrehajtó szervezetei és finanszírozási intézményei előtt nyitva áll.

keresztül 280 tonna rakományt – főként orvosi felszereléseket, Covid19-készleteket és élelmiszereket – szállítottak Kabulba. Ezen túlmenően a Bizottság az ország összeomlásának megelőzésére, valamint az Afganisztán határain belüli és kívüli társadalmi-gazdasági következményekre összpontosította erőfeszítéseit, különös figyelmet fordítva a nők és lányok jogaira. A folyamatban lévő projektek új irányt kaptak, és 250 millió EUR-t különítettek el az alapvető szükségletekre és megélhetési támogatásra (eredetileg humanitárius+ segítségnyújtásként), amelynek célja a legszükségesebb alapvető szolgáltatások (többek között az oktatás és az alapvető megélhetés) fenntartása. Ami a középfokú oktatáshoz való egyenlő hozzáféréssel kapcsolatos közelmúltbeli fejleményeket illeti, az uniós támogatás célcsoportját alkotó tanárok többsége vészhelyzeti készpénztámogatásban részesült a téli hónapokban (ahol nem kaptak fizetést). **Egyéb támogatás 2021-ben**

- **A Covid19-világjárvány gazdasági következményeinek korlátozására 3 milliárd EUR összegű vészhelyzeti makroszintű pénzügyi támogatást nyújtottak** 10 bővítési és szomszédságpolitikai partnerországnak.
- **Összesen 82 ország** részesült humanitárius együttműködéshez nyújtott uniós támogatásban.
- **2,3 millió humanitárius válságban élő fiatal** vehetett részt oktatásban.
- A törökországi menekülteket támogató eszköz keretében **5,5 millió adag védőoltást** biztosítottak Törökországban a menekült csecsemők számára.
- A tagállamok **4,2 millió adag** Covid19-oltóanyagot biztosítottak, a COVAX-eszközön keresztül pedig 2,2 millió adagot a Nyugat-Balkánon.
- **Egy 3,4 milliárd EUR összegű pénzügyi támogatási csomagot** hoztak létre a Covid19-világjárvány és annak a Nyugat-Balkánon tapasztalható társadalmi-gazdasági hatásai elleni küzdelem érdekében.
- **1 milliárd EUR-t** bocsátottak rendelkezésre oltóanyagok COVAX-eszközön keresztül történő beszerzésére.
- **500 tonna** alapvető egészségügyi felszerelést és humanitárius rakományt szállítottak a világ legkiszolgáltatottabb közösségeinek támogatására a humanitárius léghíd segítségével.
- 78 hívás érkezett az **uniós polgári védelmi mechanizmus** igénybevételére a nyugat-balkáni **erdőtűzek** a haiti **földrengés** és **hurrikán**, valamint a **Covid19-világjárvány** nem uniós országokban történő kezelése kapcsán.

Az uniós értékek előmozdítása a szomszédságban és azon túl

Az uniós költségvetés hozzájárul az uniós értékek külföldön történő előmozdításához, a partnerországok gazdaságának támogatásához és a szomszédos országok stabilizálásához azáltal, hogy megerősíti rezilienciájukat a jelenlegi és jövőbeli kihívásokkal szemben.

Következésképpen a Bizottság külső tevékenységekre vonatkozó politikájának fő célkitűzései a következők: a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok megerősítése, valamint a jó kormányzás és az olyan átfogó prioritások előmozdítása, mint a kettős átállás. A 2021–2027-es időszakra előirányzott 80 milliárd EUR allokációval a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz– Globális Európa hozzá fog járulni a fenntartható, hosszú távú társadalmi-gazdasági helyreállítás és munkahelyteremtés ösztönzéséhez az EU szomszédságában.

Ami Grúziát, Moldovát és Ukrajnát illeti, a 2021-es és 2022-es események – különösen Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja – még inkább megerősítették az Unióhoz való

csatlakozásra irányuló törekvéseiket. Tagsági kérelmüket már benyújtották, és a Bizottság hamarosan véleményt nyilvánít. A többi csatlakozásra váró ország – néhány kivételtől eltekintve – jórészt előrelépést tanúsított. Az Unió hitelessége és geopolitikai befolyása szempontjából kulcsfontosságú, hogy amennyiben indokolt, jutalmazzuk az előrehaladást azáltal, hogy az érintett ország az adott folyamatok következő szakaszába léphet. A 2021. évi 1,9 milliárd EUR összegű programozási költségvetéssel a III. Előcsatlakozási Támogatási Eszköz alapvető szerepet játszik a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban, például Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban ⁽²³⁾, Montenegróban, Észak-Macedóniában, Szerbiában és Törökországban szükséges politikai, intézményi, jogi, közigazgatási, társadalmi és gazdasági reformok elfogadásában és végrehajtásában.

Az EU közvetlen szomszédságában 2021 végéig elért eredmények

- 8 826 lakás épült.
- A víz-keretirányelvvel összhangban 75 vízellenőrző állomást építettek.
- 400 szervezet dolgozott a nők elleni erőszak megelőzése és leküzdése érdekében.
- Törökországban 12 000 oktatási létesítmény korszerűsítését végezték el.

Ezen túlmenően az **EU életmentő segítséget nyújtott a kiszolgáltatott helyzetben lévő embereknek a konfliktus sújtotta országokban, például Afganisztánban, Etiópiában és Jemenben.** Az EU továbbra is támogatta Szírián belül a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket, valamint a Törökországban és a régió más országaiban tartózkodó szíriai menekülteket. A humanitárius erőfeszítések előtt álló, példa nélküli kihívások kezelése érdekében a Bizottság 2021. márciusban megújított stratégiai kilátásokat fogadott el az EU globális humanitárius hatásának megerősítése és vezető szerepének fenntartása érdekében. Ezek a kezdeményezések lehetővé teszik az erőforrások hatékonyabb felhasználását; biztosítják a humanitárius segítségnyújtás felgyorsítását a humanitárius partnerek támogatása révén, többek között az „Európa együtt” megközelítés alkalmazásával létrehozott európai humanitárius reagálási kapacitás révén; bővítik a donorok körét Európán belül és kívül; valamint kezelik a válságok kiváltó okait humanitárius segítségnyújtás révén, szoros együttműködésben a fejlesztési és béketeremtő szervezetekkel.

Az EU költségvetésének mintegy 10 %-át fordítja külső tevékenységre, és vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzügyi eszközök, költségvetési biztosítékok és költségvetés-támogatás formájában nyújt finanszírozást a partnerországoknak. Az uniós támogatás hatásának növelése érdekében a Bizottság szorosan együttműködik a nemzetközi szervezetekkel, a magánszervezetekkel és a tagállamokkal. Ehhez kapcsolódnak többek között a következő példák:

- Az éghajlatváltozás kulcsfontosságú területén az EU 2021-ben 60 partnerországnak nyújtott technikai támogatást a nemzetileg meghatározott hozzájárulásaik frissítéséhez és végrehajtásához, különös hangsúlyt helyezve a fenntartható energiaágazatra.

⁽²³⁾ Ez a megnevezés nem érinti a jogállással kapcsolatos álláspontokat, továbbá összhangban van az 1244/1999 sz. ENSZ BT-határozattal és a Nemzetközi Bíróságnak a koszovói függetlenségi nyilatkozatról szóló véleményével.

- A „NaturAfrica” kezdeményezés végrehajtása 2021-ben vette kezdetét hat regionális tájegységben és néhány országban (Benin, Burundi, Kamerun, Kongó, Kongói Demokratikus Köztársaság és Togo). A „NaturAfrica” célja, hogy javítsa 65 millió ember megélhetését akár 21 milliárd tonna szén megkötése, 3 millió km² földterület stabilizálása és a vízbiztonság garantálása révén. A 2021–2024-es időszakra a Bizottság továbbá példátlan összeget, 1 milliárd EUR-t ajánlott fel az erdők védelmére, helyreállítására és fenntartható kezelésére.
- Nyugat-Afrikában a többlépcsős árvízfigyelési és árvízvesztési értékelési szolgáltatásokkal kapcsolatos projekt az Afrikai Unió Bizottsága és az Európai Bizottság közötti együttműködésen keresztül részesül támogatásban. A projektnek hét végrehajtó partnere van a következő öt afrikai országban: Benin, Burkina Faso, Elefántcsontpart, Ghána és Nigéria.
- Az EU globális technikai segítségnyújtási eszköze egy régóta fennálló uniós program, amely a szabályozási keretek javításában, az intézményi kapacitások növelésében és a fenntartható energiába történő beruházások mozgósításában segíti a partnerországokat.
- Az EU által társfinanszírozott, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő kisgyermekkorú oktatással és tanulással kapcsolatos projekt 15 közép-vietnámi hegyvidéki körzet óvodáit alakította át úgy, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő, játékalapú tanulási környezet jöjjön létre a szülők lehető legnagyobb mértékű bevonásával.

2021 áprilisában az EU és az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének (AKCSÁSZ) tagjai lezárták a közöttük lévő szoros partnerség megújításáról szóló megállapodástervezettel, azaz a Cotonoui Megállapodást követő megállapodással kapcsolatos tárgyalásokat. A megállapodás alkalmazása és hatálybalépése előtt az érintett feleknek le kell zárniuk belső jóváhagyási eljárásaikat.

Az EU az afrikai partnereivel és a két kontinens különböző érdekelt feleivel folytatott folyamatos együttműködéssel fenntartotta a lendületet a megújított Afrika–EU partnerség középpontjában álló hosszú távú prioritások további megvitatása érdekében. A 2022. február 17–18-i hatodik EU–Afrikai Unió csúcstalálkozót megelőzően a külügyminiszterek 2021 októberében Kigaliban találkoztak, hogy megvitatassák a napirend legfontosabb közös prioritásait, lehetőségeit és kihívásait.

A 2021-ben elindított Global Gateway ⁽²⁴⁾ elnevezésű új stratégia célja az intelligens, tiszta és biztonságos összeköttetések előmozdítása a digitális, az energiaügyi és a közlekedési ágazatokban, valamint oktatási és kutatási rendszereken keresztül az egészségügyi összekapcsoltság és az emberek közötti összeköttetések megerősítése az egész világon. A stratégia hozzájárul a globális infrastrukturális beruházási hiány világszerte történő csökkentéséhez, ami összhangban van a G7-ek vezetői által 2021 júniusában tett kötelezettségvállalással, miszerint értékvezérelt, magas színvonalú és átlátható infrastrukturális partnerséget indítanak a globális infrastruktúra-fejlesztési igények kielégítése érdekében. Az „Európa együtt” megközelítés keretében az EU, a tagállamok és az európai pénzügyi intézmények 2027-ig közösen mintegy 300 milliárd EUR összegű beruházást mozgósítanak. A stratégia a fenntarthatóságot helyezi az uniós fellépés középpontjába azáltal, hogy előírja a partnerországok számára a jogállamiság tiszteletben tartását, és nagy hangsúlyt fektet a szakértelem támogatására és a beruházások vonzását elősegítő környezet kialakítására, valamint a problémás adósság kockázatának korlátozására a partnerországokban.

⁽²⁴⁾ JOIN(2021) 30 final, 2021. december 1.

A reziliencia megerősítése a migrációs kihívások kezelésére is kiterjed

A Covid19 mellett az uniós tagállamok felé irányuló migrációs mozgások további jelentős destabilizáló tényezőt jelentettek a szomszédos és partnerországok számára. Ezek a mozgások az érkező emberek száma és a politikai szempontból érzékeny témák miatt jelentős kihívásokkal járnak, aminek következtében egyre nagyobb szükség van a reziliencia megerősítésére.

2021-ben a belarusz Lukasenko-rezim visszaélt a közel-keleti országokból érkező migránsok törékeny jogállásával, hogy egy hibrid támadás eszközeként használja fel őket, különösen Lettország, Litvánia és Lengyelország ellen. Ez a migrációs hullám hozzáadódott a Földközi-tengeren és Törökországon keresztül vezető, már egy ideje tartó migrációs áramláshoz. A határigazgatást támogató konkrét intézkedésekre vonatkozó lett, lengyel és litván javaslatok értékelését követően a Bizottság 185 millió EUR-t bocsátott rendelkezésre a határellenőrzés javítására. A Bizottság azonnal lépett és számos intézkedést hozott, többek között augusztusban 36,7 millió EUR összegű sürgősségi segílyt nyújtott Litvániának, decemberben további 14,9 millió EUR-t a fokozott határellenőrzéshez szükséges eszközökre, Lettországnak pedig 2,3 millió EUR-t.

Kiegészítő támogatás

- Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség tisztviselőket rendelt ki Lettországba, Litvániába és Lengyelországba.
- Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség által Lettországnak, Litvániának és Lengyelországnak a harmadik országbeli állampolgárok önkéntes hazatéréséhez nyújtott támogatás.
- A Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége tisztviselőket rendelt ki Litvániába és Lengyelországba.
- Az Európai Unió Menekültügyi Ügynöksége szakértőket és tolmácsokat rendelt ki Lettországba és Litvániába.

Lettország, Litvánia és Lengyelország számára a Határigazgatási és Vízügyeszköz keretében a 2020–2027-es pénzügyi időszakra előirányzott 360 millió EUR-n felül a Bizottság 2021-re és 2022-re további mintegy 200 millió EUR kiegészítő összeget bocsátott rendelkezésre.

Az uniós költségvetés jelentős pénzügyi támogatást nyújtott a migrációs útvonalak mentén található országoknak. A Bizottság javaslatot terjesztett elő arra vonatkozóan, hogy a menekülteket támogató eszköz számára – kizárólag az uniós költségvetésből – további 3 milliárd EUR-t bocsássonak rendelkezésre a menekültek és a befogadó közösségek további támogatása érdekében, javaslatot tett továbbá a 2021-től az Előcsatlakozási Támogatási Eszközön keresztül teljesítendő évi 1 milliárd EUR összegű kötelezettségvállalásra. A menekültügyi válság elhúzódó jellege miatt a segítségnyújtás továbbra is áthelyeződik a humanitárius együttműködésről a fejlesztési együttműködésre, ami a törökországi menekülteket támogató eszköz második részletének keretében már megkezdődött, azzal a kettős céllal, hogy biztosítsák a támogatás folyamatosságát, miközben megtörténik a nemzeti struktúrákra való átállás. A Bizottság a 6 milliárd EUR összegű működési költségvetéssel rendelkező eszközön keresztül továbbra is támogatást nyújtott a menekülteknek. Eddig 4,5 milliárd EUR-t folyósítottak, és további 3 milliárd EUR-t különítettek el a 2021–2023-as időszakra. 2021-ben több mint 1,5 millió menekült részesült támogatásban az eszköz humanitárius komponensének keretében. A déli szomszédságban a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós

regionális alap 8,4 millió embert ért el, az Unió Szükséghelyzeti Alap Afrikáért pedig több mint 4 millió ember számára tette lehetővé az alapvető közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést.

A védelmi iparra vonatkozó uniós politikák célja, hogy valamennyi uniós polgár számára biztosítsák a versenyképességet, az innovációt és a biztonságot

A közös védelempolitikát szilárd védelemipar-politikával kell alátámasztani, amely együttműködésen alapul, és a tagállamok igényeinek megfelelő stratégiai képességekre, valamint a biztonság és védelem szempontjából kritikus, kialakulóban lévő és forradalmi technológiákra összpontosít. Mivel a kutatás és a fejlesztés lemaradásban van, a védelmi rendszerek költségei pedig növekednek, elengedhetetlen az együttműködés az EU védelmi iparában.

Az Európai Védelmi Alap ambiciózus, kiegyensúlyozott és inkluzív program, amely biztosítja a tagállamok magas szintű részvételét a fegyveres erők operatív igényeit kielégítő, együttműködésen alapuló védelmi kutatási és fejlesztési projekteken. Az uniós költségvetés e projektek támogatására való felhasználása elősegíti az együttműködést, hozzájárul a piac széttagothságának csökkentéséhez és az interoperabilitás fejlesztéséhez, valamint fokozza az európai védelmi ipar versenyképességét. Az alap 2021-ben, első éves munkaprogramjának elfogadásával jött létre, és költségvetése a 2021–2027-es időszakra 7,9 milliárd EUR, ebből 2,6 milliárd EUR-t kutatásra, 5,3 milliárd EUR-t pedig képességvezérelt fejlesztésre fordítanak.

Az Európai Védelmi Alappal kapcsolatos részletek

- 2021-ben huszonhárom pályázati felhívást tettek közzé összesen **1,2 milliárd EUR összegű, együttműködésen alapuló védelmi kutatási és fejlesztési projektek támogatására szolgáló uniós finanszírozás erejéig.**
- Mintegy **700 millió EUR-t különítettek el az olyan nagyszabású és összetett védelmi platformokkal** és rendszerekkel foglalkozó projektekre, mint az újgenerációs harcirepülőgéprendszerek, a földi járműflották, a multifunkcionális és moduláris nyílt tengeri járőrhajók és a ballisztikusrakéta-védelem.
- A 2021. évi költségvetés mintegy **8 %-át forradalmi védelmi technológiák** finanszírozására, körülbelül **6 %-át pedig kis- és középvállalkozásoknak** szóló nyílt pályázati felhívásokra fordítják.
- A kis- és középvállalkozások a pályázatot benyújtó 1 100 szervezet mintegy 50 %-át teszik ki.

2021-ben 28 új projekt részesült összesen 291,2 millió EUR összegű támogatásban az Európai Védelmi Alap elődprogramjából, az európai védelmi ipari fejlesztési programból.

Az Ukrajna ellen a közelmúltban provokáció nélkül indított és indokolatlan orosz agresszió még inkább rávilágított arra, hogy valódi uniós védelmi politikára van szükség. Az elmúlt években az EU már fokozta erőfeszítéseit a védelem – többek között a védelmi ipar és a világűr – kulcsfontosságú területein, hogy növelje képességeit és rezilienciáját, és ezáltal jobban felkészüljön a jövőbeli válságokra.

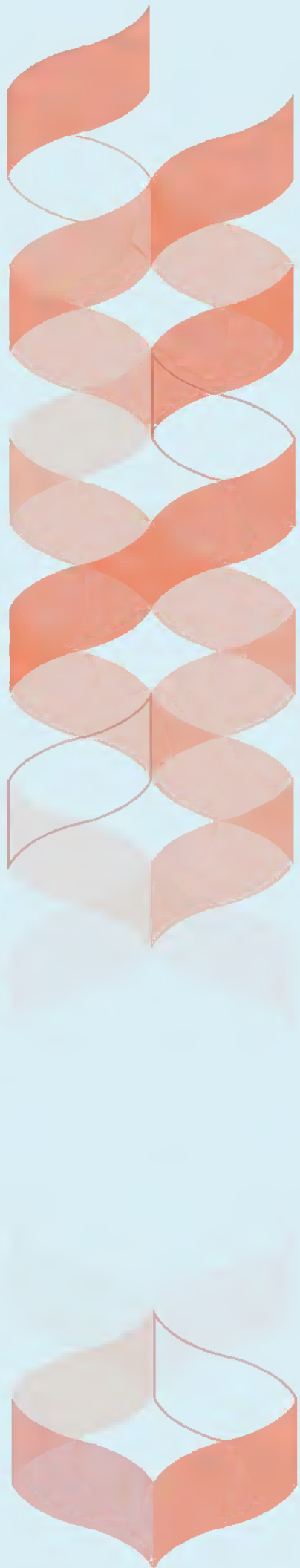
Összehangolt fellépés Ukrajna és a leginkább érintett tagállamok támogatása érdekében

2022 első hónapjait Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan és provokáció nélkül indított agresszív háborúja uralta. Az EU határozott és egységes választ adott, amely Oroszország gazdasági bázisának gyengítésére irányuló erőteljes és átfogó pénzügyi és gazdasági szankciókat, valamint Ukrajna és a lakosság támogatására irányuló széles körű intézkedéseket foglal magában.

Az uniós költségvetés döntő szerepet játszik ebben a válaszlépésben. Az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül alapvető természetbeni támogatást, például orvosi eszközöket és felszereléseket juttatnak Ukrajnába. A Bizottság egy 550 millió EUR összegű sürgősségi csomagot bocsátott rendelkezésre, hogy humanitárius és sürgősségi segínyt nyújtson az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és az élelmiszerhez való hozzáférés biztosítása érdekében. A vészhelyzeti makroszintű pénzügyi támogatás segíteni fogja Ukrajnát a szükséges finanszírozási források megszerzésében és a gazdasági stabilitás megerősítésében. A Bizottság rendkívül fontos szerepet játszott a belső menekültek és a menekültek támogatását célzó globális donorkonferenciákon. Az EU az Európai Békekereten keresztül példátlan támogatást nyújtott Ukrajnának az ukrán fegyveres erők képességeinek és rezilienciájának megerősítése, valamint a polgári lakosság védelme érdekében. Május 18-i közleményében a Bizottság javaslatot tett az Ukrajnának nyújtandó rövid távú segélyre és az újjáépítésre vonatkozó alapelemekre és elvekre. Egyértelmű, hogy ezekhez a jelenlegi többéves pénzügyi keret által biztosított eszközökön kívül további támogatásra lesz szükség.

Az uniós költségvetés emellett segítséget nyújt a leginkább érintett tagállamoknak abban, hogy kezelni tudják a háború elől menekülő és az EU-ba belépő emberek millióinak beáramlása által előidézett humanitárius következményeket. Első alkalommal aktiválták az átmeneti védelemről szóló irányelvet, hogy gyors és hatékony segítséget lehessen nyújtani az ukrainai háború elől menekülőknél. Mozdósították a belügyi és kohéziós politikai alapokat annak érdekében, hogy a tagállamok felhasználhassák a rendelkezésre álló forrásokat a menekültek beáramlásának sürgős kezelésére. Az Európában lévő menekültekre irányuló kohéziós fellépéssel kapcsolatos kezdeményezés megteremtette a szükséges rugalmasságot ahhoz, hogy a tagállamok folyósíthassák a kohéziós politika fennmaradó forrásait, a REACT-EU pedig a gyors sürgősségi támogatást. Például az Európai Szociális Alapon keresztül a tagállamok különféle támogatást nyújthatnak a menekülteknek, többek között a munkakeresés, az oktatás megkezdése vagy folytatása, valamint a gyermekgondozási szolgáltatások igénybevétele terén.

2. melléklet – Belső kontroll és pénzgazdálkodás

1. Hatékony eszközök az uniós költségvetés komplex környezetben való irányításához és védelméhez

A Bizottság feladata, hogy biztosítsa az adófizetők pénzének lehető legjobb felhasználását az uniós szakpolitikai célkitűzések elérésének támogatására. Ezért elengedhetetlen biztosítani azt, hogy a kiválasztott kedvezményezettek forráshoz juttatása hatékony, eredményes és gazdaságos módon, valamint az alkalmazandó szabályok magas szintű betartása mellett történjen. A Bizottság törekszik a pénzgazdálkodás legszigorúbb követelményeinek érvényesítésére, ugyanakkor az alacsony hibaarány, a gyors kifizetések és az észszerű kontrollköltségek közötti megfelelő egyensúly megteremtésére.

1.1. Az uniós költségvetés: a legkülönbözőbb területek, kedvezményezettek és kiadások kezelése komplex környezetben

2021-ben a Bizottság által kezelt kiadások 172 milliárd EUR-t tettek ki ⁽²⁵⁾ (lásd az alábbi ábrát). Ez magában foglalja az uniós költségvetésnek a Bizottság által kezelt részét, valamint az Európai Fejlesztési Alapot ⁽²⁶⁾ és az uniós vagyonkezelői alapokat. Ez több mint 200 000 kifizetésnek felel meg a néhány száz eurótól (Erasmus+ mobilitási ösztöndíjak) a több százmillió eurós kifizetésekig (nagy projektek, például nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktor vagy Galileo és Kopernikusz, valamint fejlődő országoknak nyújtott költségvetési támogatás) ⁽²⁷⁾. Az uniós forrásoknak nagyon sokféle címzettje van.

⁽²⁵⁾ Ez nem foglalja magában a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében teljesített kifizetéseket, amelyek a III. mellékletben szerepelnek.

⁽²⁶⁾ Megjegyzendő, hogy az Európai Fejlesztési Alapot beépítették az Uniónak a 2021–2027-es időszakra szóló többéves pénzügyi keretre vonatkozó általános költségvetésébe.

⁽²⁷⁾ A Bizottság vonatkozó kiadásai a 2021-ben teljesített kifizetések összege a 2021-ben kifizetett finanszírozások nélkül, de az előző években kifizetett és 2021-ben elszámolt finanszírozások figyelembevételével (a fogalom meghatározások és a további részletek az 5. mellékletben találhatóak).

Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	Kohézió, reziliencia és értékek	Természeti erőforrások és környezet	Migráció és határigazgatás	Biztonság és védelem	Szomszédság és a világ	Európai közigazgatás 7 milliárd EUR (4 %)
17,3 milliárd EUR (10 %)	75,8 milliárd EUR (44 %)	56,5 milliárd EUR (33 %)	2,5 milliárd EUR (1 %)	0,01 milliárd EUR (0 %)	12,7 milliárd EUR (7 %)	
						
Több mint 35 000 támogatást írtak alá a Horizont 2020 kutatási program keretében	2014 óta 1,4 millió vállalkozás és 45,3 millió ember részesült támogatásban	6,6 millió kedvezményezett részesült támogatásban a mezőgazdasági alapokból	2021 végéig öt kontinens 60 országában több mint 1,2 milliárd uniós digitális Covid-igazolványt állítottak ki	Több mint 1 000 vállalat és kutatással foglalkozó szereplő vett részt az Európai Védelmi Alap keretében 2021-ben benyújtott pályázatokban	Öt kontinensen mintegy 130 harmadik ország részesült segítségnyújtásban	

A Bizottság által végrehajtott uniós költségvetés vonatkozó kiadásai 2021-ben szakpolitikai területenként, %-ban és milliárd EUR-ban megadva

Forrás: az Európai Bizottság éves tevékenységi jelentései

Az előző évekhez hasonlóan a költségvetés több mint háromnegyedét ⁽²⁸⁾ (pl. a kohéziós politikára és a természeti erőforrásokra fordított kiadásokat) megosztott irányítás keretében hajtják végre. Ez azt jelenti, hogy a tagállamok vagy az általuk kijelölt szervek az uniós és a nemzeti jognak megfelelően választják ki a projekteket, osztják el a forrásokat és kezelik a kiadásokat, és ezt a felelősséget megosztják a Bizottsággal. A költségvetés fennmaradó részének felhasználása vagy közvetlenül a Bizottság által, vagy közvetve, a megbízott szervezetekkel együttműködésben történik. Az alábbi táblázat a három irányítási módot ismerteti.

Irányítási mód	Leírás	a 2021. évi kiadások %-a	Példák a programokra/kiadások	Egyéb érintett szereplők, a Bizottsággal együttműködésben
Közvetlen irányítás	A források végrehajtását a Bizottság végzi	19 %	Horizont 2020; Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz; igazgatási kiadások	n/a (a támogatás közvetlenül a kedvezményezettekhez kerül)
Közvetett	A források végrehajtása	7 %	Erasmus+; a fejlesztési és	Uniós ügynökségek,

⁽²⁸⁾ Nem foglalja magában a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt.

irányítás	külső szervezetekkel együttműködésben történik		humanitárius segély része; előcsatlakozási támogatás	közös vállalkozások, Egyesült Nemzetek, Világbank, Európai Beruházási Bank, Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank, nem uniós országok
Megosztott irányítás	A források végrehajtása a tagállamok nemzeti és/vagy regionális hatóságaival együttműködésben történik, amelyek első szintű felelőséggel rendelkeznek	74 %	Mezőgazdasági alapok; Tengerügyi és Halászati Alap; Európai Regionális Fejlesztési Alap; Kohéziós Alap; Európai Szociális Alap és ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés; Migrációval, határigazgatással és biztonsággal kapcsolatos alapok	A közös agrárpolitika kifizető ügynökségei: 76. A kohéziós politikai alapok irányító hatóságai: a tagállamokban összesen 492

2021. évi kiadások irányítási mód szerint

Forrás: „Az Európai Bizottság 2021. évi éves beszámoló-tervezete – Eredménykimutatás”

2021 volt az új hétéves pénzügyi keret első éve. A gyakorlatban a kapcsolódó kifizetések csak az elkövetkező években fognak jelentős mértéket elérni. 2021-ben a világjárvány továbbra is jelentősen befolyásolta a végrehajtást, valamint azt, ahogy mi és végrehajtó partnereink dolgozunk.

1.2. A biztosi testület felelősségét alátámasztó szilárd irányítási rendszer

Az Európai Bizottság olyan irányítási rendszert és elszámoltathatósági láncot alkalmaz, amely egyedi struktúrájához és szerepéhez igazodik. A Bizottság irányítási intézkedései idővel megerősödtek és igazodtak a változó körülményekhez, amint azt a legutóbbi, 2020 júniusában kiadott közlemény is megállapítja ⁽²⁹⁾.

Az Európai Bizottság engedélyezésre jogosult tisztviselőjeként a **biztosi testület politikai felelősséget vállal az uniós költségvetés irányításáért**, ami magában foglalja a Bizottság szervezeti egységeinek munkájával kapcsolatos elszámoltathatóságot is. Az uniós költségvetés irányításának alapelemei – amelyek a szakpolitikai és az irányítási szint felelősségi köreinek világos

⁽²⁹⁾ Közlemény a Bizottságnak az Európai Bizottságon belüli irányításról ([C\(2020\) 4240](#)).

szétválasztásán, a teljesítménymenedzsment és a jogi keret betartása iránti szilárd elkötelezettségen, átláthatóságon és szigorú etikai normákon, valamint pontosan meghatározott jelentéstételen alapulnak – szilárd bizonyosságnyújtási és elszámoltathatósági láncot alkotnak.

A Bizottság költségvetés-végrehajtásra vonatkozó decentralizált döntéshozatali modelljének keretében a biztosi testület a napi operatív irányítás felelősségét az **51 megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselőre** ⁽³⁰⁾ ruházza át, akik irányítják és a rendelkezésre álló erőforrások figyelembevételével a stratégiai terveikben meghatározott célkitűzéseik megvalósítása felé vezetnek szervezeti egységüket. **A megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselők elszámoltathatóak** az uniós költségvetés szervezeti egységeiknél végrehajtott része tekintetében.

Éves tevékenységi jelentéseikben a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselők átlátható módon számolnak be a teljesítményről és az eredményekről, belső kontrollrendszereik működéséről és az uniós költségvetés rájuk eső részének pénzügyi irányításáról, figyelembe véve a tagállamok által a megosztott irányítás keretében nyújtott megbízhatósági nyilatkozatokat. Minden egyes éves tevékenységi jelentés tartalmazza a főigazgató megbízhatósági nyilatkozatát. Ez utóbbit fenntartási záradékkal lehet ellátni, ha a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselők lényeges hatással járó hiányosságokat tárnak fel. Ezzel párhuzamosan cselekvési tervet dolgoznak ki a jövőbeni kockázatok enyhítésére és kontrollrendszereik megerősítésére.

Az **éves irányítási és teljesítményjelentés** az uniós költségvetés éves eredményeit foglalja össze az éves tevékenységi jelentésekben szereplő megbízhatósági nyilatkozatok és fenntartások alapján. E jelentés része a Bizottság integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentéscsomagjának ⁽³¹⁾, amelyet **a biztosi testület fogad el**.

Az ezt követő éves mentesítési eljárás lehetőséget ad az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa számára, hogy politikailag elszámoltassa a Bizottságot az uniós költségvetés végrehajtásáról. Az Európai Parlament határozata figyelembe veszi a Bizottság integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentését, a Számvevőszék éves és különjelentéseit, valamint az elszámolás megbízhatóságát és az alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét igazoló megbízhatósági nyilatkozatot, a biztosok és a főigazgatók meghallgatását, továbbá a Tanács ajánlását.

⁽³⁰⁾ A „megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő” kifejezés magában foglalja a Bizottság szervezeti egységeinek főigazgatóit, a végrehajtó ügynökségek, hivatalok, szolgálatok, munkacsoportok stb. vezetőit. A költségvetési rendelet 74. cikkének (1) bekezdése a következőket mondja ki: „Minden érintett uniós intézményben az engedélyezésre jogosult tisztviselő felel a bevételeknek és a kiadásoknak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban történő végrehajtásáért – többek között a teljesítményről való jelentéstétel biztosítása révén –, valamint a jogszerűség és a szabályosság és a címzetekkel szembeni egyenlő bánásmódra vonatkozó követelmények érvényesülésének biztosításáért”.

⁽³¹⁾ A költségvetési rendelet 247. cikkében előírtak szerint az integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentéscsomag a következőket is tartalmazza: az Európai Unió összevont éves beszámolója; az előző pénzügyi évre vonatkozó mentesítés nyomon követéséről szóló jelentés; az éves jelentés a mentesítésért felelős hatóságnak az elvégzett belső ellenőrzésekről; és az uniós költségvetés jövőbeni pénzbeáramlásainak és -kiáramlásainak hosszú távú előrejelzése.

A Bizottság bizonyosságnyújtási folyamata és elszámoltathatósága az uniós költségvetéssel kapcsolatban: egyértelmű szerepek és felelősségi körök

1.3. A környezetével együtt fejlődő szilárd belső ellenőrzési keretrendszer

A Bizottság erős szervezeti belső ellenőrzési keretrendszerrel rendelkezik, amely a legszigorúbb nemzetközi normákon alapul ⁽³²⁾.

1.3.1. A belső ellenőrzési keretrendszer ebben az évben is kulcsszerepet játszott annak biztosításában, hogy a gyorsan változó környezetben el lehessen érni a Bizottság célkitűzéseit.

A Bizottság belső ellenőrzési keretrendszere a **Covid19-világjárvánnyal** összefüggésben végzett bizottsági tevékenységek alapvető biztosítója volt. A Bizottság továbbra is szorosan figyelemmel kísérte a jelenleg is tartó válság által a műveleteire, többek között a bizonyosságnyújtásra gyakorolt hatást. A 2020-ban szerzett tapasztalatokra építve a Bizottság folytatta az uniós költségvetés végrehajtására gyakorolt negatív hatások megelőzéséhez vagy korlátozásához szükséges kockázatcsökkentő intézkedések végrehajtását. 2022-ben a Bizottság továbbra is éberrel figyel, hogy szembe tudjon szállni a világjárvány újabb hullámaival.

Külön hangsúlyt helyezett arra, hogy a belső kontrollrendszereket a **Next Generation EU** műveleteihez igazítsa. 2021 decemberében a Bizottság fokozta a kockázatkezelési funkció stratégiai szemléletét azáltal, hogy a Bizottság 2017-ben meghatározott általános belső ellenőrzési keretével ⁽³³⁾ összhangban kialakította a **Next Generation EU magas szintű kockázati és megfelelési politikáját**. Megfelelő kockázatkezelési és megfelelési keretet biztosít az EU pénzügyi érdekeinek védelméhez, valamint a Next Generation EU műveletei – például a hitelfelvételi, adósságkezelési és hitelnyújtási műveletek – feddhetetlenségének, integritásának és átláthatóságának garantálásához. Ez a magas szintű kockázati és megfelelési politika kiegészíti a Next Generation EU irányítási keretét ⁽³⁴⁾, amely felvázolja a Next Generation EU műveletei kockázatkezelési és megfelelési keretével kapcsolatos fő szerepeket és felelősségi köröket. A kiadási oldalon a Bizottság **külön ellenőrzési és kontrollstratégiákat** vezetett be, tekintettel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásával kapcsolatos új felelősségére (lásd: 3. melléklet).

⁽³²⁾ Ezeket a Treadway-bizottság támogató szervezeti bizottságának keretében határozták meg.

⁽³³⁾ Oettinger biztos közleménye a Bizottság részére – A belső ellenőrzési keret átdolgozása ([C\(2017\) 2373](#)).

⁽³⁴⁾ A Bizottság végrehajtási határozata (2021. április 14.) az (EU, Euratom) 2020/2053 tanácsi határozat szerinti hitelfelvételi műveletek kezeléséhez szükséges, valamint az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikkével összhangban nyújtott hitelekhez kapcsolódó hitelnyújtási műveletekhez szükséges szabályok megállapításáról ([C\(2021\) 2502](#)).

Annak érdekében, hogy hozzájáruljon az uniós költségvetés végrehajtása belső ellenőrzésének eredményességéhez, a Bizottság **iránymutatást tett közzé az összeférhetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről** ⁽³⁵⁾, amely az uniós költségvetés valamennyi végrehajtási módjára kiterjed (közvetlen, közvetett és megosztott irányítás). Az iránymutatás az EU pénzügyi érdekeinek védelmét szolgáló intézkedések további megerősítésére irányuló bizottsági erőfeszítések részét képezi. Célja a tudatosság növelése és az összeférhetlenségek elkerülésére vonatkozó szabályok egységes értelmezésének és alkalmazásának előmozdítása az uniós intézmények és a tagállami hatóságok személyzete, valamint az uniós források végrehajtásában részt vevő személyek körében. Az iránymutatás közzétételét követően a Bizottság célzott figyelemfelkeltő intézkedéseket tett és prezentációkat tartott a tagállami hatóságoknak és a kapcsolódó szakértői hálózatoknak, valamint saját belső szakosodott hálózatainak. Ilyen célzott intézkedésekre és prezentációkra 2022 folyamán és azt követően is sor kerül.

1.3.2.A Bizottság szervezeti egységei a Covid19-világjárvány elhúzódása ellenére hatékonyak értékelik belső kontrollrendszerüket

2021 tekintetében érvényesülnek és jól működnek a belső ellenőrzési elvek. Az elvégzett értékelés megerősíti, hogy a Bizottság szervezeti egységei folyamatos erőfeszítéseket tettek a 2020-ban feltárt (főként kisebb) hiányosságok orvoslására. Ezek az erőfeszítések elsősorban a kockázatértékelésekre gyakoroltak pozitív hatást, amelyekre a Bizottság különös figyelmet fordított, különösen a Covid19-válsággal és az elmúlt években felmerült konkrét szakpolitikai kihívásokkal összefüggésben.

⁽³⁵⁾ A Bizottsági közleménye – Iránymutatás az összeférhetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről ([2021/C 121/01](#)).

A Bizottság elismeri, hogy egyes belső ellenőrzési elvek esetében maradtak még kisebb javítanivalók, és nagyon kevés olyan eset van, ahol jelentős javulásra van szükség. Ez főként a kontrolltevékenységekre vonatkozik, amelyek esetében az értékelés főként kontrolleredményekhez (azaz 2 %-ot meghaladó fennmaradó hibaarányokhoz) vagy ellenőrzési megállapításokhoz (pl. a pillérértékelések késedelmes elvégzése a közvetett irányítás keretében – lásd még: a 6. fejezetre vonatkozó kontrolleredmények) kapcsolódik

A 17 belső ellenőrzési elv működésének értékelése: azon bizottsági szervezeti egységek száma, amelyek arról számoltak be, hogy a belső ellenőrzési elvek érvényesültek és megfelelően működtek 2020-ban és 2021-ben

Forrás: az Európai Bizottság éves tevékenységi jelentései

A Bizottság és a végrehajtó ügynökségek lépéseket tesznek a feltárt hiányosságok kezelésére. Emellett 2021-ben ismét elindítottak olyan figyelemfelkeltő kezdeményezéseket, mint például a végrehajtó ügynökségek által közösen szervezett „tudatosságnövelő hét”. Ez a bevált belső ellenőrzési gyakorlatok rendszeres cseréjével együtt hozzájárul az intézményen belüli erős belső ellenőrzési kultúra fenntartásához.

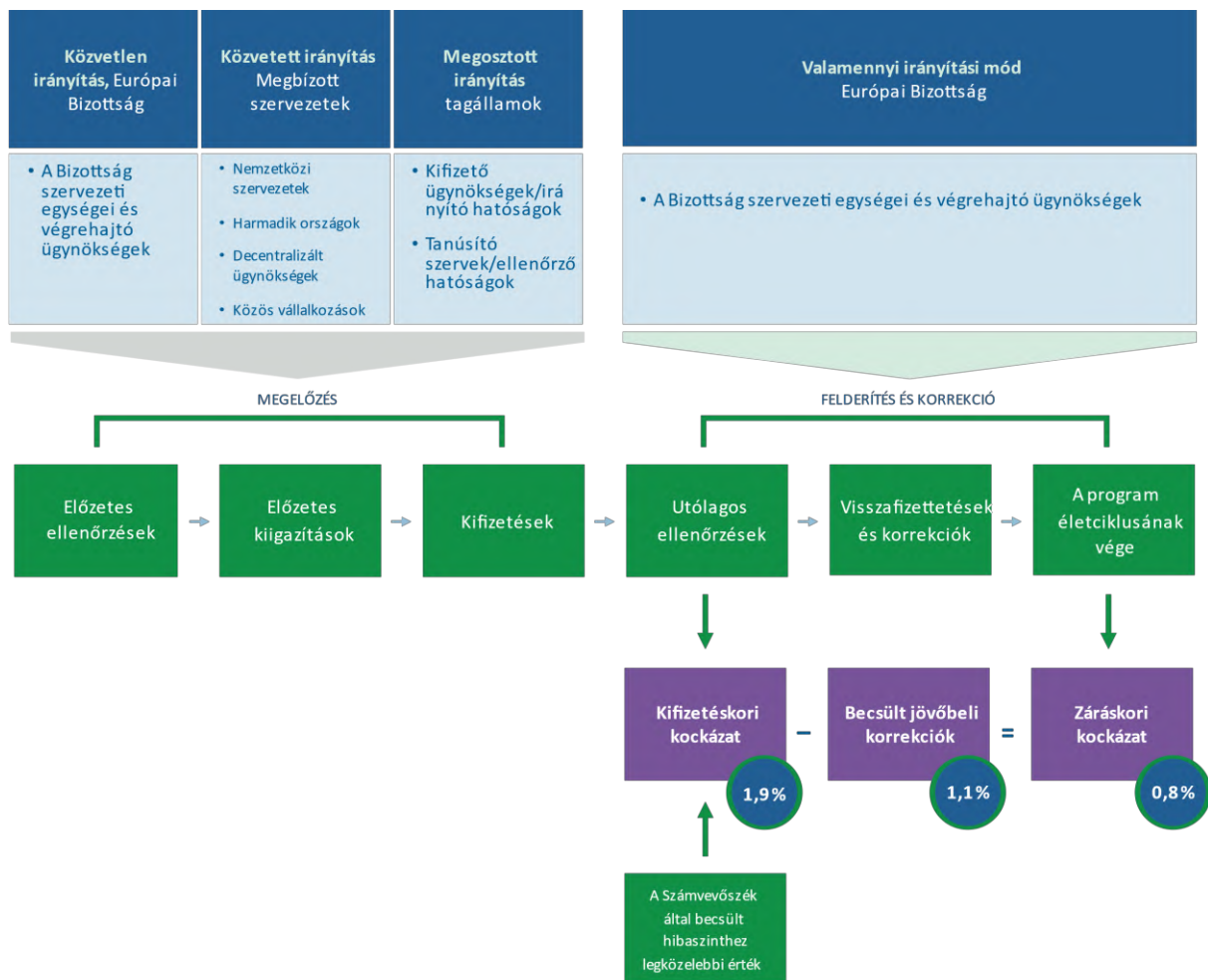
1.4. Többéves ellenőrzési stratégiák biztosítják az adófizetők pénzének megfelelő felhasználását

1.4.1. A kontrollstratégiák többévesek és kockázat szerint differenciáltak

Belső kontrollrendszerükön belül az engedélyezésre jogosult tisztviselők – az uniós költségvetés kezelői – **többéves ellenőrzési stratégiákat** vezetnek be, amelyek a hibák **megelőzésére** szolgálnak, és ha nem lehet megelőzni a hibákat, akkor azok **felderítésére** és **korrigálására**. Hierarchikusan, **alulról felfelé** haladva és **részletesen** – azaz programonként vagy a kiadások más releváns kiadási szegmensként – kell bizonyosságot nyújtaniuk. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy részletesen és differenciáltan **tárja fel a hiányosságokat** és a hibákat minden egyes program vagy kiadási szegmens tekintetében, **azonosítsa a rendszerszintű hibákat előidéző okokat** (pl. a szabályok bonyolultsága bizonyos szakpolitikai területeken, úgymint kutatás és kohézió), **tegyen célzott korrekciós intézkedéseket** és biztosítsa, hogy a tanulságokat az irányítási és

kontrollrendszerek fejlesztésére használják és figyelembe veszik a jövőbeni pénzügyi programok tervezésekor.

Az uniós kiadási programok kialakításuknál fogva **többévesek**, csakúgy, mint a kapcsolódó ellenőrzési stratégiák. Ez azt jelenti, hogy a hibák észlelésére és korrigálására bármikor sor kerülhet, egészen a program életciklusának végén történő lezárásig. Továbbá az ellenőrzési stratégiák **a kockázat szerint differenciáltak**, azaz igazodnak a különböző irányítási módokhoz, érintett szereplőkhöz, szakpolitikai területekhez és/vagy finanszírozási megállapodásokhoz, valamint a kapcsolódó kockázatokhoz.

Az Európai Bizottság többéves kontrollciklusa

A körökben megadott 2021-es eredményekhez lásd a 2.1. szakaszt.

Forrás: Európai Bizottság

1.4.2.A hibák kivédése terén a megelőzés jelenti az első védvonalat

A Bizottság fő megelőző mechanizmusai előzetes ellenőrzésekből és auditokból állnak (lásd: III. kötet, 5. melléklet), ideértve a tagállami hatóságok által a kiadásoknak a Bizottság felé történő bejelentése előtt és után a megosztott irányítás keretében végzett irányítási ellenőrzéseket, valamint a végrehajtó partnerek irányítási és kontrollrendszereiben fennálló hiányosságok feltárása érdekében a műveletek reprezentatív mintáival kapcsolatos auditokkal kiegészített rendszerellenőrzéseket. Ezen megelőző ellenőrzések nyomán már azelőtt elutasíthatók a nem elszámolható összegek, hogy a Bizottság

végrehajtaná a (végső) kifizetéseket, valamint a rendszer hiányosságainak felszámolásáig megszakíthatók és felfüggeszthetők a kifizetések. Emellett a kedvezményezetteknek és a végrehajtó partnereknek nyújtott iránymutatás segít a hibák megelőzésében.

A megosztott irányítás keretében a tagállamok által a költségbejelentések benyújtása előtt végrehajtott korrekciók a saját szintjükön végzett előzetes és utólagos ellenőrzéseken és auditokon alapulnak. Ezeket a korrekciókat többnyire a nem elszámolható kiadásoknak a Bizottsághoz benyújtott kifizetési kérelmekből vagy hitelesített számlákból történő levonása révén alkalmazzák.

A tagállami szinten korrigált összegek bizonyos körülmények között újra felhasználhatók. Ez arra ösztönzi a tagállamokat, hogy korrigálják a szabálytalan kiadásokat, mielőtt benyújtják a Bizottsághoz a költségbejelentést.

1.4.3. A hibák feltárása és kijavítása kiegészíti a megelőzést

Amennyiben a megelőző mechanizmusok nem vezetnek eredményre, fontos, hogy az uniós költségvetést érintő hibákat a Bizottság által elfogadott és kifizetett összegekre irányuló ellenőrzések útján utólag felderítsék (lásd: III. kötet, 5. melléklet). A Bizottság ezeket a hibákat még ugyanabban az évben vagy a következő években korrigálja, **közvetlen és közvetett irányítás** esetén a végső kedvezményezettől, illetve **megosztott irányítás** esetén a tagállamoktól való visszavétel vagy levonás útján.

Ami a mezőgazdaságot illeti, a pénzügyi korrekciók zöme olyan esetekkel függ össze, amikor rendszerszintű hibákat tártak fel, és korrekciókat alkalmaztak egy adott kifizető ügynökség vagy operatív program vonatkozó kiadásaira. Ezek főleg az előző években teljesített kifizetéseket érintő hiányosságokkal vannak összefüggésben.

Ami a kohéziót illeti, a Bizottság által alkalmazott korrekciók mértékét az magyarázza, hogy a korrekciók többségét a tagállamok hajtják végre, beleértve a Bizottság, a Számvevőszék és az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által feltárt hibák korrekcióját is. Ez lehetővé teszi a tagállam számára, hogy a megfelelő összegeket újra felhasználja elszámolható kiadásokra. Ha a kontrollrendszerek tagállami szinten megfelelően működnek, a bizottsági szintű korrekciókra sokkal kevésbé van szükség, így az ilyen korrekciók száma alacsonyabb.

Emellett felszámolják a kontrollrendszerek kockázatalapú rendszerellenőrzés útján felderített hiányosságait is, és korrigálják a rendszereket. A megosztott és közvetett irányítás keretében ezt elsősorban a végrehajtó tagállamok és partnerek végzik. Az uniós költségvetés védelmével kapcsolatos további információk a III. kötet 5. mellékletében található.

1.4.4. Az uniós alapok korrekciós képessége

2021-ben a Bizottság által kezelt alapok korrekciós képessége az alábbiakkal egészül ki:

- a tagállamok által a költségbejelentések benyújtása előtt végrehajtott, 4 557 millió EUR összegű korrekciók;
- a Bizottság által a Bizottság általi kifizetést/elfogadást megelőzően levonások és egyéb kiigazítások révén végrehajtott, 298 millió EUR-t kitevő megelőző intézkedések;

- a Bizottság által a kifizetést/elfogadást követően végrehajtott, 765 millió EUR összegű korrekciók.

A Bizottság által teljesített kifizetést követően végrehajtott korrekciók száma csökkent az előző többéves pénzügyi kerethez képest, főként a 2014–2020-as időszakban a kohézióra vonatkozóan bevezetett többretegű bizonyossági rendszer és éves programszámlák sajátosságai miatt, amikor is a korrekciókat többnyire a tagállamok hajtják végre, függetlenül attól, hogy a kapcsolódó hibákat a tagállamok vagy a Bizottság tárták-e fel ⁽³⁶⁾. 2021-ben a Bizottság által saját auditjai és ellenőrzései alapján megállapított korrekciók 193 millió EUR-t tettek ki. A teljes korrekciós képesség 2020-hoz képest nőtt, amikor is azt az Európai Unió Bíróságának a mezőgazdasági alapokkal kapcsolatos ítéletei nyomán a tagállamoknak nyújtott visszatérítések egyszeri hatása befolyásolta (további részletek: III. kötet, 5. melléklet).

1.5. Csalás elleni küzdelem: a csalás elleni európai stratégia

A csalások tekintetében a Bizottság a „zéró tolerancia” elvet követi. Ki kell emelni, hogy a csalás a szabálytalan kiadások nagyon kis részét teszi ki, amelyek többsége hibákkal kapcsolatos.

A Bizottság jó eredményeket ért el a csalás elleni szervezeti stratégiájával kapcsolatban. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikke alapján a Bizottság és a tagállamok védik az uniós költségvetést a csalással és egyéb jogellenes tevékenységekkel szemben. A jelenlegi, 2019 áprilisában elfogadott csalás elleni szervezeti stratégia és az ahhoz kapcsolódó cselekvési terv jelentős szerepet játszik az uniós pénzekkel való esetleges visszaélések megelőzésében. Az OLAF nyomon követi a stratégia végrehajtását. 2021 novemberéig jó eredményeket sikerült elérni: a 63 fellépésből 47-et befejeztek, a fennmaradók túlnyomó többsége pedig várhatóan 2022 közepéig fejeződik be.

Csalás elleni stratégiájával összhangban a Bizottság megerősítette a koordinációt és az együttműködést, különösen a Csalásmegelőzési és -felderítési Hálózaton keresztül, amely az OLAF irányításával egyesíti a bizottsági szolgálatok és végrehajtó ügynökségek csalás elleni kapcsolattartóit. Ezzel összefüggésben a Bizottság 13 szolgálata 2021-ben az OLAF-fal együttműködve aktualizálta saját helyi csalás elleni stratégiáját. A Bizottság csalás elleni stratégiájának 2019. évi elfogadása óta 2021 végéig az összes helyi csalás elleni stratégia 90 %-át aktualizálták.

2021-ben a csalás elleni küzdelem területén végzett egyéb jelentős tevékenységek közé tartozott a szabálytalanságkezelő rendszer jövőjéről szóló tanulmány kezdeményezése. A tagállamok ezt a rendszert használják a megosztott irányítás keretében feltárt csalások és egyéb szabálytalanságok bejelentésére. A Bizottság ezeket az információkat arra használja fel, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 325. cikkével összhangban a tagállamokkal együttműködve kidolgozza az EU pénzügyi érdekeinek védelméről szóló éves jelentését. A Bizottság 2021 szeptemberében fogadta el 2020. évi jelentését ⁽³⁷⁾.

⁽³⁶⁾ Ez megfelel az előző időszakhoz képest a 2014 és 2020 közötti új konstrukciónak.

⁽³⁷⁾ További információkért lásd [az Unió pénzügyi érdekeinek védelméről szóló éves jelentéseket](#).

Az OLAF 2021-ben is végzett vizsgálati tevékenységeket, amelyekről éves jelentéseiben számolt be ⁽³⁸⁾.

Csalás elleni küzdelem a gyakorlatban: az EU védelme a Covid19-oltóanyagok hamis kínálatával szemben

A csalók minden lehetőséget megragadnak arra, hogy tiltott tevékenységből származó nyereségre tegyenek szert. Az OLAF már a világjárvány kezdetén megfigyelte, hogy a csalók hogyan próbálták meg kihasználni a helyzet sürgősségét és az egyéni védőeszközök kezdeti hiányát az európai emberek egészségének és biztonságának kárára. A csalárd gazdasági szereplők hamis vagy minőségileg kifogásolható szájmaszkokkal, tesztkészletekkel, fertőtlenítőszerrel és más, a Covid19-cel kapcsolatos termékekkel próbálták elárasztani az uniós piacot. Az OLAF 2021-ben is fellépett az ilyen csalárd tevékenységekkel szemben, és az év végéig több mint 100 millió hamis vagy minőségileg kifogásolható terméket távolítottak el.

A Covid19 elleni oltóanyagok kifejlesztésével párhuzamosan az OLAF vizsgálói továbbra is éberrel figyeltek az esetleges új csalási kísérletekre. 2021 februárjában az OLAF határozott nyilvános figyelmeztetést adott ki a Covid19-oltóanyagokkal kapcsolatos lehetséges csalások ügyében. Az OLAF az uniós tagállamok kormányzati forrásaitól értesült arról, hogy állítólagos közvetítők nagy mennyiségű, főként az EU-ban engedélyezett típusú oltóanyag értékesítésére tettek ajánlatot.

Amint azt az OLAF megállapította, a csalók célja az volt, hogy rávegyék a hatóságokat arra, hogy az értékesítés biztosítása érdekében nagy összegű előleget fizessenek, majd a kifizetett összeggel eltűnjenek. A közvetítők olyan opportunista vállalatokat képviseltek, amelyek röviddel az ajánlatukat megelőzően inaktívak voltak, vagy amelyek korábban nagyon eltérő típusú árukkal kereskedtek. Ezek a vállalatok gyakran nem uniós országokban voltak bejegyezve, hogy ezáltal nehezebbé tegyék azonosításukat és megnehezítsék az ellenük folytatott nyomozást.

Az OLAF vizsgálói feltérképezték a helyzeteket, megállapították azok gyanús jellegét, és megosztották az információkat a tagállamokkal és az Europollal. Az OLAF szükség esetén a nemzetközi partnereivel is együttműködött.

Ezek a csalási kísérletek vagy hamis ajánlatok mostanáig összesen közel 1,2 milliárd adag oltóanyagra vonatkoznak, amelyek teljes ára meghaladja a 16,4 milliárd EUR-t. Az OLAF figyelmeztetését követő hetekben gyorsan nőtt a bejelentések száma, majd végül stabilizálódott, mivel a leleplezték a csalási kísérleteknek ezt a módját.

A folytatódó világjárvány ellenére a csalás elleni vizsgálatok és műveletek nem csupán a Covid19-cel kapcsolatos termékekre korlátozódtak, és a hamisított alkoholtartalmú italoktól a veszélyes játékokig, az éghajlatváltozást okozó gázok tiltott kereskedelmétől a hulladékcsempészig terjedtek. A korábbi évekhez hasonlóan az OLAF több olyan, uniós forrásokat megcélzó csalásokat is feltárt, amelyek összetett, határokon átnyúló módszerek segítségével próbáltak több száz millió eurót ellopni az uniós adófizetőktől.

A csalás megelőzése és szankcionálása a **korai felismerési és kizárási rendszeren (EDES)** keresztül is folytatódott, amely lehetővé teszi a megbízhatatlan gazdasági szereplők korai felismerését és kizárását az uniós források közvetlen és közvetett irányítás keretében történő felhasználásából. A korai felismerési és kizárási rendszer eljárásai a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselők által végzett auditok és ellenőrzések során gyűjtött információkon, a nemzeti hatóságok jogerős ítéletein vagy közigazgatási határozatain, a nemzetközi szervezetek határozatain és nagyrészt az OLAF

⁽³⁸⁾ További információkért lásd [az OLAF éves jelentéseit](#).

vizsgálatainak alapulnak. A korai felismerési és kizárási rendszer az illetékes, engedélyezésre jogosult tisztviselők és az EDES testülete közötti szoros és gyümölcsöző együttműködésen alapul.

2021-ben stabil trend volt megfigyelhető a korai felismerési és kizárási rendszer intézményközi testületéhez lehetséges közigazgatási szankciókra (úgy mint kizárás és/vagy pénzbüntetés és adott esetben a szankciók közzététele) előterjesztett esetek száma. Ezeket a szankciókat az arányosság elvével összhangban állapítják meg (azaz figyelembe véve a helyzet súlyosságát, többek között az EU pénzügyi érdekeire és az EU-ról kialakult képre gyakorolt hatást; a törvénysértés óta eltelt időt; a törvénysértés időtartamát és ismétlődését; a rossz szándék vagy a gondatlanság mértékét; és az adott összeget).

1.6. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló feltételrendszer végrehajtása

Az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló rendelet ⁽³⁹⁾ 2020. decemberi elfogadása révén az EU most először rendelkezik olyan speciális eszközzel, amellyel biztosítja költségvetésének védelmét a jogállamiság elveinek megsértésével szemben.

A 2021. január 1-jén hatályba lépett rendelet kiegészíti az uniós jogszabályok által az uniós költségvetés védelmére létrehozott egyéb eljárásokat. Célja, hogy biztosítsa az uniós költségvetés védelmét a jogállamiság elveinek olyan megsértésével szemben, amely a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást vagy az Unió pénzügyi érdekeit érinti, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll. 2021 januárja óta a Bizottság értékeli a rendelkezésre álló információkat a rendelet szerinti lehetséges jogsértések azonosítása érdekében. A Bizottság 2021 novemberében két tagállamnak, Magyarországnak és Lengyelországnak küldött levelet, amelyben a rendelet szerinti bizottsági értékeléshez kér információkat. 2022 áprilisában a Bizottság az általános feltételrendszer értelmében megküldte az első értesítést Magyarországnak, ezzel elindította azt az eljárást, amely a jogállamiság elveinek megsértése miatt az adott tagállammal szemben intézkedések elrendeléséhez vezethet. A feltételrendszer végrehajtásával kapcsolatos további fejleményekről a 4. szakaszban olvashat.

⁽³⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU, Euratom\) 2020/2092 rendelete](#) (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433I., 2020.12.22., 1. o.).

2. Kontrolleredmények

A Bizottság valamennyi szervezeti egysége alkalmazza a fent ismertetett **közös kontrollelemeket** a finanszírozás forrásától függetlenül. A szabálytalanságok megelőzésére, felderítésére és korrigálására irányuló intézkedéseket az egyes programok vagy egyéb releváns kiadási szegmensek szintjén többéves időtávon alkalmazzák. Mivel az egyes kiadási programok igen sokfélék lehetnek, az ellenőrzési stratégiákat hozzá kell igazítani a különböző irányítási módokhoz, szakpolitikai területekhez, kedvezményezettekhez és/vagy finanszírozási módszerekhez, valamint az ezekhez kapcsolódó kockázatokhoz.

A Bizottság célja, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen az alacsony hibaszint, a gyors kifizetések és az észszerű ellenőrzési költségek között.

Az ellenőrzési stratégiák differenciálására annak biztosításához van szükség, hogy az ellenőrzések költséghatékonyak maradjanak, azaz megteremtsék az alacsony hibaarány (hatékonyság), a gyors kifizetések (eredményesség) és az észszerű költségek (gazdaságosság) közötti **megfelelő egyensúlyt**. A kockázatosabb területeken a vizsgálatok szigorúbbak és/vagy az ellenőrzések gyakoribbak, míg az alacsony kockázatú területeken alkalmazásuk kevésbé intenzív, költséges és megterhelő. Emellett az ellenőrzési stratégiák kidolgozásakor a jogosulatlanul felhasznált uniós források visszafizetésének tényleges lehetőségét is figyelembe veszik (pl. a helyszíni ellenőrzések költség-haszon elemzése révén).

Az ellenőrzések költséghatékonyágának biztosítására szolgáló egyéb módszerek közé tartozik a hibakockázat csökkentése egyszerűsített szabályok és/vagy eljárások (például egyszerűsített költségelszámolási módszerek, azaz egyösszegű átalány, átalányfinanszírozás és egységköltségek), a más szervezetek által végzett értékelések és/vagy ellenőrzések és kontrollok eredményeinek átvétele, valamint a méretgazdaságosság ellenőrzési funkciók összevonásával történő elérése révén.

Ellenőrzési költséghatékonyágának méréséhez a Bizottság a következő mutatókat alkalmazza.

- **Eredményesség.** Az elvégzett ellenőrzések alapján megállapított hibaszint, ami lehetővé teszi, hogy a kiadásokat különböző kockázati kategóriákba sorolják.
- **Hatékonyság.** A kifizetés teljesítésének átlagos időtartama. Ezen túlmenően a Bizottság folyamatosan keresi és fejleszti a hatékonyság növelésének új módjait, különösen a szinergiák lehetőség szerinti megteremtése révén.
- **Gazdaságosság.** Az ellenőrzések költségei és a kezelt pénzeszközök közötti arányosság.

2.1. A Bizottság kontrolleredményei megerősítik, hogy az uniós költségvetés védelme megfelelő

Az elvégzett ellenőrzések és kontrollok alapján a Bizottság szervezeti egységei minden évben a többéves kontrollciklus két szakaszában végzik el az uniós kiadások jogszerűségéhez és szabályszerűségéhez kapcsolódó kockázati szint becslését: kifizetéskor és a programok lezárásakor.

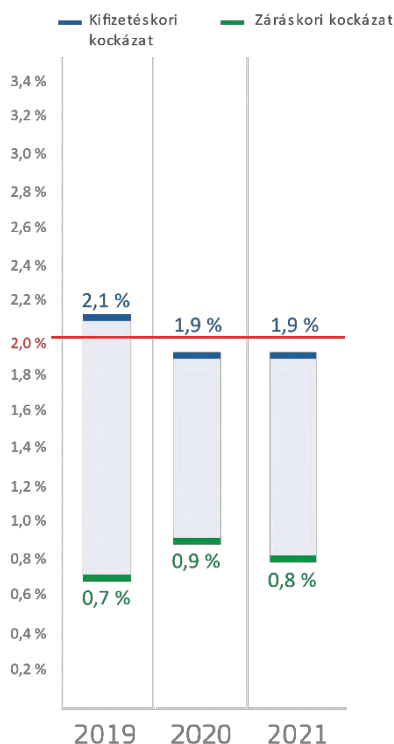
A 2021-re vonatkozó átfogó eredmények

Kifizetéskori kockázat: **1,9 %**.

Záráskori kockázat: **0,8 %**.

A korábbi kifizetések korrekciója: **5,6 milliárd EUR**.

Fenntartások: **16, amelyek teljes pénzügyi hatása 987 millió EUR**.

A **kifizetéskori kockázat** azon hibák becslése, amelyeket az előzetes ellenőrzések ellenére nem előztek meg, és amelyek hatással vannak a teljesített kifizetésekre. Ezekre a hibákra a teljesített kifizetésekkel kapcsolatos utólagos ellenőrzések és auditok útján derül fény. A **záráskori kockázat** azon hibák becslése, amelyek a programok életciklusa végén, az összes utólagos ellenőrzés és korrekció elvégzése után is megmaradnak. Ez az összeg azonos a **jövőbeli korrekciók** óvatos becslésével csökkentett kifizetéskori kockázattal, amely korrekciókra a jelentéstételi év és a programok életciklusának vége között kerül majd sor.

A Bizottság úgy véli, hogy a költségvetés védelme akkor eredményes, ha a záráskori kockázat aránya legkésőbb a program lezárásakor – azaz az összes ellenőrzés, korrekció, visszafizetés stb. végrehajtása után – **2 % alatt van**. Ez az Európai Számvevőszék által is használt lényegességi küszöb. Az említett koncepciókkal és a becslések megállapításához használt módszertannal kapcsolatos további részleteket, valamint az egyes szakpolitikai területekre vonatkozó kontrolleredményeket az 5. melléklet tartalmazza.

Ami 2021-et illeti, a Bizottság kifizetéskori és záráskori általános kockázata megegyezik a 2020. évivel, mindkettő a 2 %-os lényegességi küszöb alatt van.

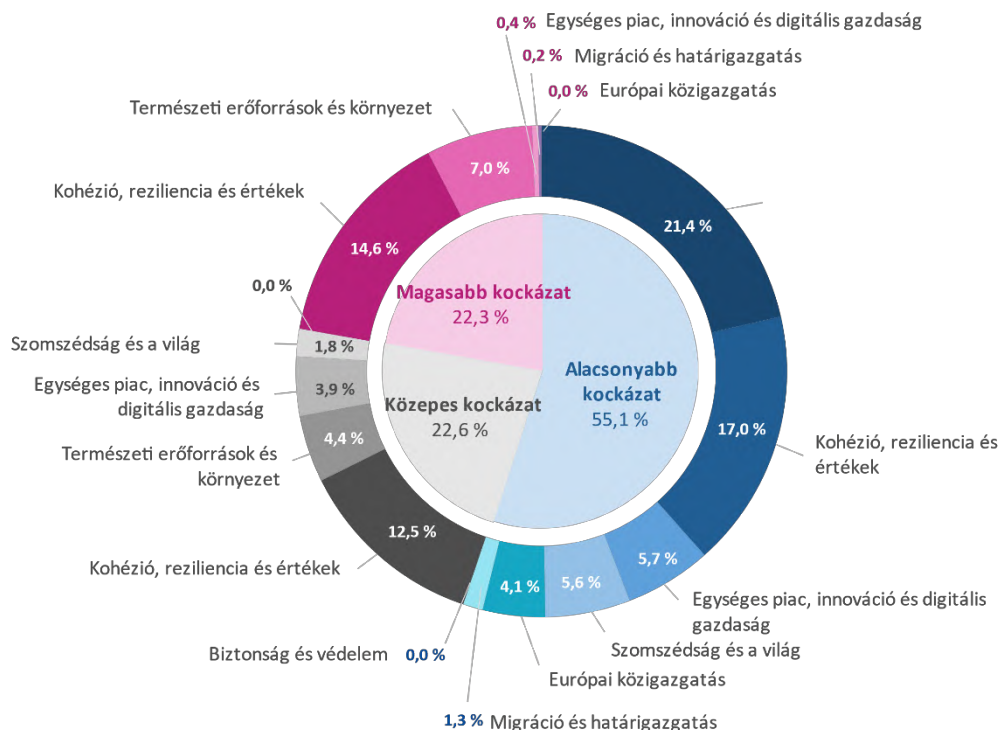
Az egyes szakpolitikai területekkel kapcsolatos helyzetet az alábbiakban ismertetjük.

2021 átmeneti év volt: a 2021–2027-es időszakra vonatkozó új programokat hivatalosan elindították, ugyanakkor a már meglévő programok még folyamatban voltak.

Az uniós költségvetésről szóló éves irányítási és teljesítményjelentés az 51 éves tevékenységi jelentés összefoglalója, amelyek mindegyikét teljes egészében a többéves pénzügyi keret hét fejezetének egyikéhez rendelik (az éves irányítási és teljesítményjelentés előző kiadásaiban hat „szakpolitikai terület” volt). A Védelmi és Úripari Főigazgatóság esetében, figyelembe véve, hogy e szervezeti egység milyen jelentőséggel bír a „Biztonság és védelem” fejezet tekintetében, a vonatkozó védelmi és biztonsági kiadásokat elkülönítették ezen igazgatóság egyéb kiadásaitól, és a „Biztonság és védelem” fejezet alá sorolták be. Összehasonlítás céljából az egyes fejezetek előző évekre vonatkozó kifizetési és zárás kori kockázatát ezen új struktúra alapján újraszámították.

2.1.1. Az alacsonyabb, közepes és magasabb kockázatú kiadások bemutatása

A Bizottság azonosítja a magasabb kockázatú programokat, ami lehetővé teszi számára, hogy fellépéseit azokra a területekre összpontosítsa, ahol a legnagyobb szükség van rájuk. A Bizottság az általa alkalmazott mélyreható empirikus megközelítésének köszönhetően megbízható adatokkal rendelkezik, amelyek a kezelt alapok változatos helyzetét mutatják. A kifizetési kockázat alapján – bármilyen jövőbeli korrekció elvégzése előtt – a Bizottság pontosan el tudja különíteni az éves kiadásokat a következők szerint: alacsonyabb kifizetési kockázat (ahol a kockázat nem éri el az 1,9 %-ot), közepes (1,9 % és 2,5 % közötti) kifizetési kockázat és magasabb (2,5 % feletti) kifizetési kockázat. A természeti erőforrások és a kohézió esetében ezt az elemzést az egyes tagállami kifizető ügynökségek és operatív programok szintjén is alkalmazzák. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy azonosítsa a magasabb kockázatú programokat/kiadási szegmenseket és hatékonyan nyújtson támogatást, valamint orvosolja a konkrét hiányosságokat, még az összességében alacsonyabb kockázatú szakpolitikák, például a közös agrárpolitika esetében is.

A kiadások Európai Bizottság általi besorolása magasabb, közepes és alacsonyabb kockázatú szegmensekbe, a 2021-re vonatkozó kiadások teljes összegének százalékos arányában kifejezve

Forrás: Európai Bizottság

A Bizottság kiadásai tehát alacsonyabb, közepes és magasabb kockázati kategóriákba sorolhatók az alábbiak szerint.

- **Alacsonyabb kockázat.** Ez a szegmens 2021-ben 95 milliárd EUR-t tett ki (ami a kiadások 55 %-a, hasonlóan az előző évi 56 %-hoz). Ez a következőket foglalja magában: egyes kifizető ügynökségek kiadásai a közös agrárpolitika, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alap és a Kohéziós Alap operatív programjai tekintetében, amelyek kifizetési kockázata alacsonyabb; az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközhöz, a Marie Skłodowska-Curie-cselekvésekhez kapcsolódó kiadások; az Európai Kutatási Tanács támogatásai; az ügynökségeknek (az Európai Űrügynökségnek, az Európai Unió Űrprogramügynökségének stb.) nyújtott hozzájárulások; Erasmus+; a Szükséghelyzeti Támogatási Eszköz; a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap; a Belső Biztonsági Alap; humanitárius segítségnyújtás; nemzetközi szervezeteken keresztül nyújtott fejlesztési támogatás és igazgatási kiadások.
- **Közepes kockázat.** Ez 2021-ben 39 milliárd EUR-t tett ki (ami a kiadások 23 %-a, szemben a 2020-as 16 %-kal). Ez a következőket foglalja magában: egyes kifizető ügynökségek kiadásai a közös agrárpolitika, valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alap és a Kohéziós Alap operatív programjai tekintetében, amelyek kifizetési kockázata közepes; támogatások a fejlesztési segélyprogramok és a szomszédsági programok terén; valamint a „Horizont 2020” keretprogram kiadásai. Az utóbbi esetben javulás történt a korábbi évekhez képest, amikor ez a kiadás nagyobb kockázatot jelentett, és ezeket a pozitív eredményeket az elkövetkező években meg kell erősíteni.
- **Magasabb kockázat.** Ez 2021-ben 38 milliárd EUR-t tett ki (ami a kiadások 22 %-a, szemben a 2020-as 28 %-kal). Ez a következőket foglalja magában: egyes kifizető ügynökségek közös agrárpolitikával kapcsolatos kiadásai; az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó, magasabb kifizetési kockázattal vagy súlyos hiányosságokkal rendelkező operatív programok ⁽⁴⁰⁾; valamint az egyéb finanszírozási programok (például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz – Energia) keretében nyújtott összetett támogatásokkal kapcsolatos kiadások.

A Bizottság részletes elemzése alapján úgy tűnik, hogy a hibaszint szorosan összefügg a finanszírozás jellegével. A programok vagy kiadási szegmensek többségének esetében, amely az év vonatkozó kiadásainak több mint 50 %-át teszi ki, jóval alacsonyabb a kifizetési kockázat, mivel egyszerű, jogosultságon alapuló kifizetésekről van szó. Másrészt úgy tűnik, hogy egyes programok vagy kiadási szegmensek, ahol meglehetősen bonyolult, költségtérítés-alapú rendszereket alkalmaznak, viszonylag magasabb kifizetési kockázattal járnak. A bevezetett kontrollrendszerek azonban lehetővé teszik egyes összetettebb programokhoz kapcsolódó kockázatok mérséklését, és ezáltal a kifizetési kockázat csökkentését.

A Bizottság szorosan figyelemmel kíséri a különböző programok kifizetési és zárásori kockázatait, és további lépéseket tesz a hibaarányok csökkentése érdekében. A Bizottság különösen a közepes és magasabb kockázatú kategóriák esetében továbbra is a hibaarányok csökkentésén dolgozik azáltal, hogy felhívja a kedvezményezettek és a végrehajtó partnerek figyelmét a problémákra, szükség esetén kiigazítja az ellenőrzési stratégiákat, figyelembe veszi a tanulságokat a jövőbeli programokhoz és lehetőség szerint egyszerűsíti a szabályokat.

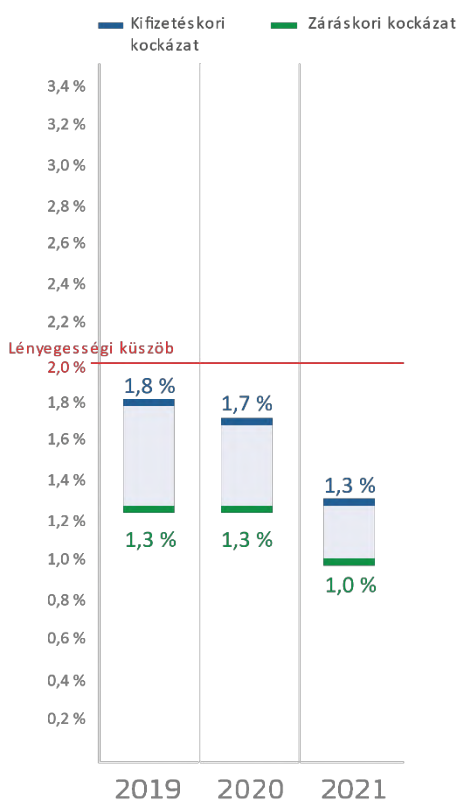
⁽⁴⁰⁾ Az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap esetében is magasnak tekintették a kockázati szintet, függetlenül a kifizetési kockázattól, amikor a programok irányítási és kontrollrendszerének működéséről szóló éves tevékenységi jelentésekben kiadott ellenőri vélemény kedvezőtlen vagy korlátozott volt.

2.1.2. Kontrolleredmények szakpolitikai területenként

1. fejezet – Egységes piac, innováció és digitális gazdaság

Az „Egységes piac, innováció és digitális gazdaság” fejezet esetében a **kifizetési kockázat (1,3 %)** és a **zárás kockázat (1,0 %)** is jóval 2 % alatt van, és 2020-hoz képest (1,7 %, illetve 1,3 %) csökkenést mutat. 2021-ben a Bizottság **megelőző és korrekciós intézkedései 162 millió EUR-t tettek ki** – 142 millió EUR-t a megelőző, illetve 20 millió EUR-t a korrekciós intézkedések, összhangban a 2020. évi 146 millió EUR, illetve 26 millió EUR összeggel.

A kifizetési és a zárás kockázat 2020-hoz és 2019-hez viszonyított csökkenése a Horizont 2020 hibaarányainak csökkenésére vezethető vissza. A **Horizont 2020** az e szakpolitikai terület kiadásainak 44 %-át teszi ki, következésképpen a kifizetési kockázat (2,3 %) jelentősen hozzájárul a kapcsolódó teljes kifizetési kockázathoz. A kutatási szervezeti egységek már több éve tesznek lépéseket annak érdekében, hogy a zárás kockázat a lehető legjobban megközelítse a 2 %-ot vagy az alá csökkenjen ⁽⁴¹⁾. Most először sikerült elérni ezt a célkitűzést.

A „Horizont 2020” keretprogramban bevezetett egyszerűsítések, valamint a hibák előfordulása szempontjából nagyobb mértékben érintett kedvezményezettek, például a kis- és középvállalkozások és az új szereplők számára szervezett célzott kommunikációs kampányok, valamint a Bizottság megbízásából ellenőrzést végző külső könyvvizsgáló társaságok intenzív képzése minden bizonnyal pozitív hatással van a hibák előfordulására és pénzügyi jelentőségére. Az elkövetkező években azonban meg kell erősíteni a 2021-re vonatkozó pozitív eredményeket, és fenn kell tartani az eddigi intézkedéseket.

2021-ben hivatalosan elindult a Horizont Európa, az új európai kutatási és innovációs keretprogram, a Horizont 2020 pedig még folyamatban van. A Horizont Európáról szóló rendeletnek az eredeti tervhez képest késedelmes elfogadása késleltette a program végrehajtásának megkezdését. Ami a pénzgazdálkodást illeti, a Bizottságnak a Horizont Európa program vonatkozásában az a célja, hogy bővítse az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazását, ezáltal lehetővé téve a kedvezményezettek számára, hogy

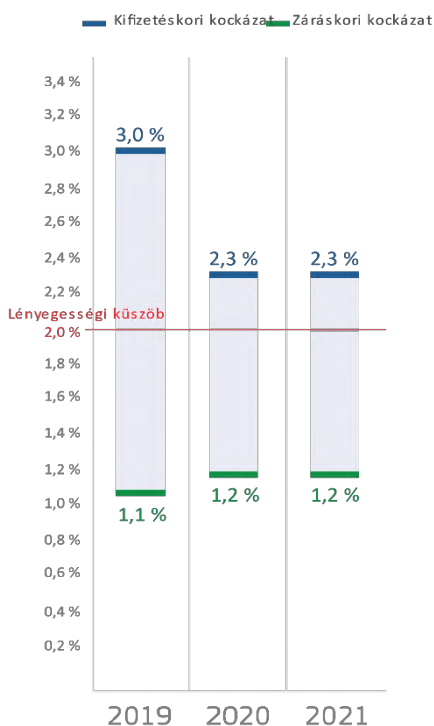
könnyebben megfeleljenek a szabályoknak, és nagyobb hangsúlyt helyezzenek tényleges kutatási projektjeikre. Mindez az érdekelt feleket célzó folyamatos kommunikációs kampányokkal együtt

⁽⁴¹⁾ A Horizont 2020 keretprogramról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatot kísérő pénzügyi kimutatás a következőt állapítja meg: „Ennek megfelelően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a »Horizont 2020« keretprogramból származó kutatásfinanszírozás esetében – figyelemmel az ellenőrzések költségeire, az alkalmazandó szabályok bonyolultságának mérséklése érdekében javasolt egyszerűsítő intézkedésekre és a kutatási projektek költségeinek megtérítéséhez elkerülhetetlenül társuló kockázatokra – reális célkitűzés, hogy az éves hibakockázat 2 % és 5 % között legyen. További cél, hogy a többéves program lezárását követően az összes audit, valamint kiigazítási és visszakövetelési intézkedés pénzügyi hatásainak figyelembevételével adódó maradó hiba a lehető legjobban megközelítse a 2 %-ot”.

minden bizonnyal lehetővé teszi azt, hogy a Horizont Európa esetében jelentősen csökkenjen a kifizetési kockázat. Figyelembe véve a jelenlegi releváns kiadások alacsony szintjét és a kapcsolódó tranzakciók jellegét, a Horizont Európa kiadásai 2021-ben alacsony kockázatúnak tekinthetők.

Ami a többi programot illeti, az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség és az új Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökség ⁽⁴²⁾ fenntartásokat fogalmazott meg az **Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz** egyes (energiaügyi és távközlési) szegmenseivel kapcsolatban, tekintettel a 2,52 %-os, illetve 3,84 %-os fennmaradó hibaarányra. Ezen a szakpolitikai területen van néhány egyéb program ⁽⁴³⁾, amelynek esetében a fennmaradó hibaarány meghaladja a 2 %-ot; ez azonban a csekély pénzügyi hatás miatt ⁽⁴⁴⁾ nem befolyásolja a bizonyosságot, és nem került sor fenntartások kiadására. Végezetül, az Európai Innovációs Tanács és a Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség által végrehajtott, **a vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő program** keretében nyújtott támogatásokra vonatkozó 2020. évi fenntartást feloldották. Más programok ⁽⁴⁵⁾ esetében a finanszírozás típusa és az elvégzett ellenőrzés mértéke miatt eredendően alacsonyabb a kockázat aránya.

2. fejezet – Kohézió, reziliencia és értékek

A „Kohézió, reziliencia és értékek” új fejezet esetében a 2,3 %-os kifizetési kockázat 2020-hoz képest nem változott. E fejezeten belül a kifizetési kockázat és a zárásori kockázat főként a kohéziós politikai alapok esetében megfigyelt szinthez ⁽⁴⁶⁾ kapcsolódik, tekintettel a vonatkozó kiadások volumenére (az összes kiadás mintegy 94 %-a). A tagállamok 3 763 millió EUR összegű pénzügyi korrekciót hajtottak végre ⁽⁴⁷⁾. Ez egyrészt az irányító és ellenőrző hatóságok, másrészt a Bizottság és az Európai Számvevőszék munkája nyomán végrehajtott megelőző és korrekciós intézkedéseket foglalja magában. A Bizottság összesen 118 millió EUR összegben hajtott végre megelőző és korrekciós intézkedéseket, beleértve 84 millió EUR összegű nettó pénzügyi korrekciót.

A kohéziós politikai alapok esetében a folyamatos erőfeszítések és a kontrollrendszerek működésének javítása ellenére továbbra is jelentős a kifizetési kockázat. Becslések szerint az **1,8 % és 2,5 %** közötti tartományban

⁽⁴²⁾ További információért lásd az 5. mellékletet.

⁽⁴³⁾ Hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram, kísérleti projektek és előkészítő intézkedések, uniós program a vállalkozások versenyképességéért és a kis- és középvállalkozásokért, Szén- és Acélipari Kutatási Alap és Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz – távközlés.

⁽⁴⁴⁾ 2019-től *de minimis* küszöbértéket vezettek be a pénzügyi fenntartásokra vonatkozóan. Az éves tevékenységi jelentésnek a 2 %-os lényegességi küszöböt meghaladó fennmaradó hibaarányokkal kapcsolatos számszerűsített fenntartásai nem tekinthetők lényegesnek azon szegmensek esetében, amelyek valamely főigazgatóság összes kifizetésének kevesebb mint 5 %-át teszik ki, és amelyek pénzügyi hatása nem éri el az 5 millió EUR-t. Ilyen esetekben már nincs szükség számszerűsített fenntartásokra.

⁽⁴⁵⁾ Például a „Horizont 2020” keretprogram részét képező Marie Skłodowska-Curie-cselekvések.

⁽⁴⁶⁾ Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap, ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés, a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap.

⁽⁴⁷⁾ A 2007–2013-as időszakra vonatkozó pénzügyi korrekciók és a 2014-es időszakra vonatkozó elszámolásból levont kiadások, lásd még: II. kötet, 5. melléklet, 5.4. szakasz.

mozog ⁽⁴⁸⁾, ⁽⁴⁹⁾, **hasonlóan a 2020-as évhez** (1,9 %-2,4 %). A becsült jövőbeli korrekciók is hasonlóak 2020-hoz, következésképpen a **záraskori kockázat 1,2 %-on stabilizálódott**.

Az **Európai Regionális Fejlesztési Alap** és a **Kohéziós Alap** esetében **csökkent** a kifizetési kockázat: 2020-ban a 2,1 % és 2,6 % közötti tartományban mozgott, 2021-ben pedig az 1,9 % és 2,5 % közötti tartományban volt. Ez a csökkenés annak tulajdonítható, hogy számos program esetében javulás következett be az irányítási és kontrollrendszerek tekintetében.

Az **Európai Szociális Alap** esetében hasonló volt a kifizetési kockázat aránya 2021-ben: az 1,7 % és 2,5 % közötti tartományban mozgott, ami a 2020. évi arányhoz (1,4 %-1,9 %) képest növekedést jelent. Ez a növekedés annak a Bizottság által számos program esetében követett körültekintő megközelítésnek tudható be, hogy a végleges információk beérkezéséig a bejelentettnél magasabb hibaarányal számolnak.

2021 volt az új többéves pénzügyi keret első éve. A 2021–2027-es időszak tekintetében a kohéziós politikai alapokra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendeletet azonban csak júniusban fogadták el. Mivel a tagállamok jelenleg dolgoznak programjaik elkészítésén, és azok, amelyek a legjobban haladnak, éppen most kezdték meg a projektkiválasztást, az előfinanszírozáson kívül még éveket nem várható más kifizetés.

A folyamatos erőfeszítések és a kontrollrendszerek működésének javulása ellenére a kohéziós alapok esetében a kifizetési kockázat továbbra is meghaladja a 2 %-os lényegességi küszöböt. Ez elsősorban az ezen alapokból finanszírozott projektek összetett jellegének, az érintett szereplők sokféleségének, valamint annak tudható be, hogy nehéz kezelni néhány összetett szabályt, különösen a közbeszerzéssel vagy az állami támogatással kapcsolatban.

A tagállamok ellenőrző hatóságai és a Bizottság által feltárt szabálytalanságok fő kategóriái hasonlóak a Számvevőszék által megállapítottakhoz: nem elszámolható kiadások, közbeszerzési hibák, hiányos ellenőrzési nyomvonalak és az alapvető bizonylatok hiánya. Ez azt mutatja, hogy **az ellenőrző hatóságok többsége** megfelelően, de nem minden esetben teljes mértékben tárja fel a kifizetési kockázathoz hozzájáruló **szabálytalanságok különböző típusait** ⁽⁵⁰⁾. Az összetett projektek és szabályok miatt eredendő hibakockázatok állnak fenn. A legtöbb esetben a feltárt hiányosságok azonban nem rendszerszintűek, és a korrekciós intézkedések bevezetésével az adott rendszer helyzete általában egy vagy maximum két éven belül ismét kielégítővé válik. Továbbá ha egy adott programban hibákat vagy hiányosságokat találnak, az nem jelenti azt, hogy az érintett tagállamban mindenhol hasonló hibák vagy hiányosságok fordulnának elő. A tagállamok és a Bizottság kontrolleredményeinek köszönhetően programonként és hatóságonként árnyalt és differenciált képet kapunk. Ennek alapján a Bizottság megállapítja, hogy **a programok többsége jól vagy elég jól**

⁽⁴⁸⁾ A tartomány felső értékét a folyamatban lévő ellenőrzési eljárások fényében a legrosszabb eset forgatókönyvének figyelembevételével határozzák meg.

⁽⁴⁹⁾ Ez belül van a Számvevőszék által a [2020. évi éves jelentésében](#) becsült 0,9 % és 6,1 % közötti hibaszinttartományon (5.1. melléklet, 154. o.). A Számvevőszék által becsült magasabb hibaszint olykor a nemzeti szabályok eltérő értelmezésével, illetve azzal magyarázható, hogy a hibamennyiség megállapításához eltérő módszert használnak.

⁽⁵⁰⁾ Ezt az értékelést megerősíti az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottságának felkérésére a Centre for Strategy and Evaluation Services (Stratégiai és Értékelési Szolgálatok Központja) által a közelmúltban készített, „Single audit approach – Root causes of the weaknesses in the work of the Member States’ managing and audit authorities” („Egységes ellenőrzési megközelítés – A tagállamok irányító és ellenőrző hatóságai által végzett munka hiányosságainak kiváltó okai”) című tanulmány. E tanulmány szerint „Az uniós kiadások végrehajtása és ellenőrzése terén feltárt hiányosságok ellenére a tagállami ellenőrző szervek munkája összességében megbízható és alapos”.

működik ⁽⁵¹⁾, és hogy **kevés program mutat rendszerszintű és ismétlődő hiányosságokat** éveken keresztül, amelyekre a Bizottság ezt követően a fellépéseit összpontosítja. A programok utóbbi kategóriájáról átlátható módon számolnak be a kiadott fenntartásokban.

2021 végén **négy fenntartást** adtak ki a kohéziós politikai alapokkal kapcsolatban.

- Két fenntartás a 2014–2020-as időszakhoz kapcsolódik, és magában foglal minden olyan programot, amelyek irányítási és kontrollrendszerében az év során jelentős hiányosságokat lehetett tapasztalni, vagy amelyek esetében a hibaarány meghaladta a lényegességi küszöböt, vagy – ritkább esetben – a tagállami szintű ellenőrzési munkát nem megfelelőnek vagy elégtelennek találták.
- Két fenntartás a 2007–2013-as időszakra vonatkozik, amellyel kapcsolatban néhány programot még le kell zárni. A fenntartásokat nem számszerűsítették, mivel 2021-ben nem történt kifizetés.

A 2014–2020-as időszakban fenntartással érintett programok száma (68) hasonló a 2020-ban fenntartással érintett programok számához (61). A pénzügyi hatás 341 millió EUR-ról 423 millió EUR-ra nőtt, ami összhangban van az összes kifizetés növekedésével. A fenntartásokat csak megfelelő korrekciós intézkedések megtételét követően oldják fel. A fenntartások okai általában nem strukturálisak, és 1–2 évet vesz igénybe, hogy egy fenntartást feloldjanak ⁽⁵²⁾. A fenntartásokkal kapcsolatos további részletekért lásd a III. kötet 5. mellékletét.

A Bizottság továbbra is fellép annak érdekében, hogy támogassa a programhatóságokat irányítási és kontrollrendszereik javításában, és hogy a kohéziós politika záraskori kockázatát 2 % alá csökkentse.

Az irányítási és kontrollrendszerek hatékonyságának további javítása, valamint a hibák megelőzésének, feltárásának és kijavításának fokozása érdekében 2021-ben a Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben különböző típusú intézkedéseket hozott, beleértve az alábbiakat.

- A tagállami szinten feltáratlan hibák kiváltó okainak folyamatos nyomon követése, elemzése és kezelése.
- Kapacitásépítési intézkedések a tagállamok irányító és ellenőrző hatóságai igazgatási kapacitásának fejlesztése és az alapok végrehajtása legösszetettebb részeinek kezelésére való jobb felkészítésük érdekében. Ez magában foglalja például az Arachne adatbányászati eszköz ingyenes rendelkezésre bocsátását a szabálytalanságok, csalások és esetleges összeférhetlenségek feltárásának elősegítése érdekében, valamint a beszerzők professzionalizálását.
- Online iránymutatás, a bevált gyakorlatok példái és magyarázatok biztosítása, valamint az ajánlatkérő szervek és programhatóságok támogatását célzó szakértői tapasztalatcsere előmozdítása.

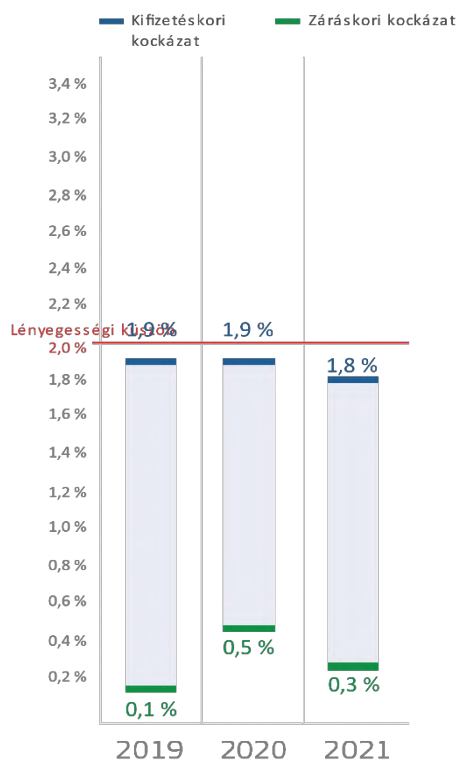
⁽⁵¹⁾ Az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap programjainak 91 %-a, valamint az Európai Szociális Alap, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap programjainak 89 %-a.

⁽⁵²⁾ Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó fenntartások 78 %-át, valamint az Európai Szociális Alapra, az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésre és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapra vonatkozó fenntartások 88 %-át kevesebb mint 2 éven belül oldják fel.

- A hibák előfordulása szempontjából kevésbé érintett egyszerűsített költségelszámolási módszerek előmozdítása azáltal, hogy segítséget és támogatást nyújtanak a nemzeti hatóságoknak a 2021–2027-es programok egyszerűsített költségelszámolási rendszereinek előkészítéséhez és értékeléséhez. A Bizottság fáradhatatlanul dolgozott azon, hogy megfelelő eljárásokat dolgozzon ki és hajtson végre ezen új elemek támogatása érdekében, ideértve az egyszerűsített költségelszámolási módszerek és a költségrendszerekhez nem kapcsolódó finanszírozás elterjedését elősegítő intézkedéseket, az arányosabb ellenőrzést és auditokat, a megfelelésen alapuló jelentéstétel fokozását, valamint a programoknak az új társadalmi-gazdasági és területi körülményekhez való hozzáigazításához szükséges nagyobb rugalmasságot.

A korábbi számviteli évekkel kapcsolatban a szigorú kontradiktórus eljárások lezárását követően a tagállamok újabb pénzügyi korrekciókat hajtottak végre. Ez az elmúlt számviteli évek mindegyikében 2 % alatti záraskori kockázatot eredményezett, és megerősíti a kohéziós politikai alapok korrekciós képességét. Ez az arány a programok lezárásáig tovább fog csökkenni.

3. fejezet – Természeti erőforrások és környezet

A „Természeti erőforrások és környezet” fejezet esetében a **kifizetési kockázat** a 2 %-os lényegességi küszöb alatt marad, **1,8 %-on** áll, ami csökkenést jelent a 2020-as 1,9 %-hoz képest. A becsült jövőbeli korrekciók aránya kismértékben növekedett, a 2021. évi kiadások **1,5 %-át** tette ki (2020-ban 1,4 % volt), aminek következtében a záraskori kockázat⁽⁵³⁾ 0,3 %-ra becsülhető (2020-ban 0,5 % volt). Ez megegyezik a mezőgazdasági kiadásokra vonatkozó kontrollereredményekkel, amelyek ezen a szakpolitikai területen a kiadások zömét teszik ki (98 %), a fennmaradó részt a tengerügyi és halászati⁽⁵⁴⁾, környezetvédelmi és éghajlat-politikai kiadásokra fordítják.

A Bizottság és a tagállamok továbbra is biztosítják az EU pénzügyi érdekeinek védelmét. 2021-ben a Bizottság **631 millió EUR** összeget kitevő korrekciókat hajtott végre. A tagállamok összesen **794 millió EUR** összegben hajtottak végre korrekciókat, ebből 528 millió EUR összegben az előzetesen feltárt és korrigált hibák, 266 millió EUR összegben pedig az utólagosan korrigált

hibák vonatkozásában.

A közös agrárpolitika esetében a kifizetési kockázat továbbra is az elmúlt években megfigyelt csökkenő tendenciát követte. A kifizetések 70 %-át kitevő, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról teljesített közvetlen kifizetések esetében a kifizetési kockázat fokozatos csökkenést mutatott: a 2018. évi 1,8 %-ról 2021-ben 1,4 %-ra csökkent. Az összetett támogathatósági szabályok miatt a kifizetési kockázat a vidékfejlesztési és piaci intézkedések esetében továbbra is

⁽⁵³⁾ Az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap intézkedései lezárásának hiányában a mezőgazdasági kiadások esetében a „záraskori kockázat” helyett a „kockázatosnak minősülő végleges összeg” kifejezést használjuk.

⁽⁵⁴⁾ Bár az Európai Tengerügyi és Halászati Alap kiadásai a „Természeti erőforrások” fejezet alatt szerepelnek, ugyanazt a végrehajtási mechanizmust követik, mint a kohéziós kiadások.

meghaladja a lényegességi küszöböt. A kifizetési kockázat itt is tovább csökkent, 2,9 %-ra, illetve 2,1 %-ra a tagállamok irányítási és kontrollrendszereinek folyamatos fejlesztése következtében, amelyekben az integrált igazgatási és kontrollrendszerek – beleértve a mezőgazdasági parcellaazonosító rendszert is – jelentős szerepet játszanak a Vidékfejlesztési Alap és az állatokkal kapcsolatos intézkedések tekintetében is.

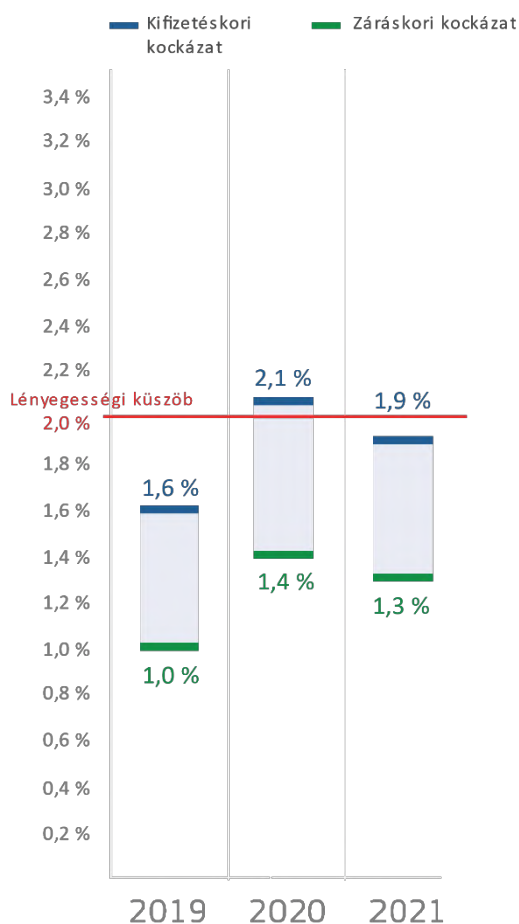
A halászattal, valamint a környezetvédelmi és éghajlat-politikai fellépésekkel kapcsolatos kiadások jellegüknél fogva továbbra is alacsony kockázatot jelentenek. Ki kell emelni, hogy az elmúlt néhány évben csökkent a LIFE program keretében nyújtott támogatások kifizetési kockázata.

2021 végén **öt fenntartás** vonatkozott olyan kiadási szegmensekre vagy programokra, amelyeknél kontrollhiányosságokat és/vagy 2 %-ot meghaladó hibaarányt tártak fel.

- Három fenntartás a mezőgazdaságra, az **Európai Mezőgazdasági Garanciaalap piaci intézkedéseire** (hat tagállamot érint), **közvetlen kifizetéseire** (hét tagállamban 14 kifizető ügynökséget érint), valamint az **Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap intézkedéseire** (17 tagállamban 26 olyan kifizető ügynökséget érint, amelyeknél [ideiglenesen] kontrollhiányosságok és/vagy magas hibaarányok tapasztalhatók).
- Egy új fenntartás egy tagállamban az **Európai Tengerügyi és Halászati Alappal** kapcsolatos kontrollhiányosságokra vonatkozóan.
- Egy ismétlődő, nem számszerűsített fenntartás az **uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer jegyzékére** vonatkozott.

Az egyik tagállamban az **Európai Tengerügyi és Halászati Alappal** kapcsolatban 2020-ban a kontrollhiányosságokra vonatkozóan kiadott fenntartást 2021-ben feloldották, mivel a mögöttes probléma megoldódott.

Minden olyan esetben, amikor a feltárt hiányosságok fenntartások kiadásához vezettek, nyomon követésre kerül sor: szabályszerűségi záróelszámolási eljárások végső soron az uniós költségvetés védelme érdekében, a tagállamok által hozott korrekciós intézkedések végrehajtásának nyomon

követése, valamint szükség esetén a tagállamoknak történő kifizetések megszakítása vagy csökkentése/felfüggesztése. Ez a szisztematikus és pontosan kidolgozott megközelítés végeredményben lehetővé teszi az uniós költségvetés védelmét (további részletekért lásd: III. kötet, 5. melléklet).

4. fejezet – Migráció és határigazgatás

A „Migráció és határigazgatás” fejezet esetében a **kifizetési kockázat (1,9 %)** és a **zárásori kockázat (1,3 %)** is kismértékű csökkenést mutatott 2020-hoz képest, azaz ismét **2 % alatt maradt**. 2021-ben a Bizottság **megelőző és korrekciós intézkedései 17 millió EUR-t** tettek ki – 8 millió EUR-t a megelőző és 9 millió EUR-t a korrekciós intézkedések.

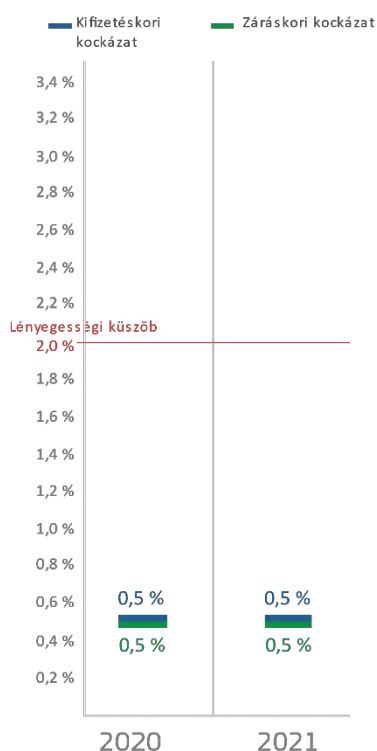
Ez a szakpolitikai terület alacsony kockázatú kiadásokat foglal magában. A decentralizált ügynökségeknek nyújtott hozzájárulások és a hozzájárulási megállapodások a 2021-re vonatkozó kiadások 40 %-át tették ki, a hibaarány megközelítette a 0,5 %-ot, míg a megosztott irányítás és a Belső Biztonsági Alap és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap végrehajtása a vonatkozó kiadások 44 %-át teszi ki, a kifizetési kockázat pedig 1,12 %. Erre a szegmensre vonatkozóan akkor adnak ki fenntartásokat, ha tagállami szinten a fennmaradó hibaarány meghaladja a 2 %-ot, vagy ha súlyos hiányosságokat tártak fel az irányítási és kontrollrendszerekben.

2021 végén **három fenntartást** adtak ki.

- A 2014–2020-as programozási időszakban egy fenntartást adtak ki a megosztott irányítással kapcsolatban a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra és a Belső Biztonsági Alapra vonatkozóan, egy tagállam esetében számszerűsítve.
- Egy másik fenntartást az uniós fellépésekre és a sürgősségi segítségnyújtási támogatásokra vonatkozóan adtak ki, amelyek esetében a fennmaradó hibaarány elérte a 2,85 %-ot. E hiányosságok kezelése érdekében vezetői intézkedésre került sor, és a támogatások közvetlen irányítására vonatkozó végrehajtási szabályok jelentősen egyszerűsödtek azzal, hogy fokozatosan lazítottak a programszintű egyedi támogathatósági feltételeken és a szervezeti szinten összehangolták azokat.
- Emellett a Migrációügyi és Uniós Belügyi Főigazgatóság hírnevet befolyásoló okokból fenntartást fogalmazott meg az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség új megbízatásának hatékony végrehajtása terén feltárt hiányosságokkal kapcsolatban. A korrekciós intézkedésekkel kapcsolatos felelősség alapvetően az ügynökséget terheli. Az irányító tanács tagjaként azonban a Bizottság aktívan részt vesz ezek végrehajtásának nyomon követésében.

A 2007–2013-as programozási időszak megosztott irányítású eszközeire vonatkozó nem számszerűsített fenntartást 2021-re feloldották, mivel a korrekciós intézkedések végrehajtása a fenntartással érintett szinte valamennyi tagállam esetében befejeződött (további részletekért lásd: III. kötet, 5. melléklet).

5. fejezet – Biztonság és védelem

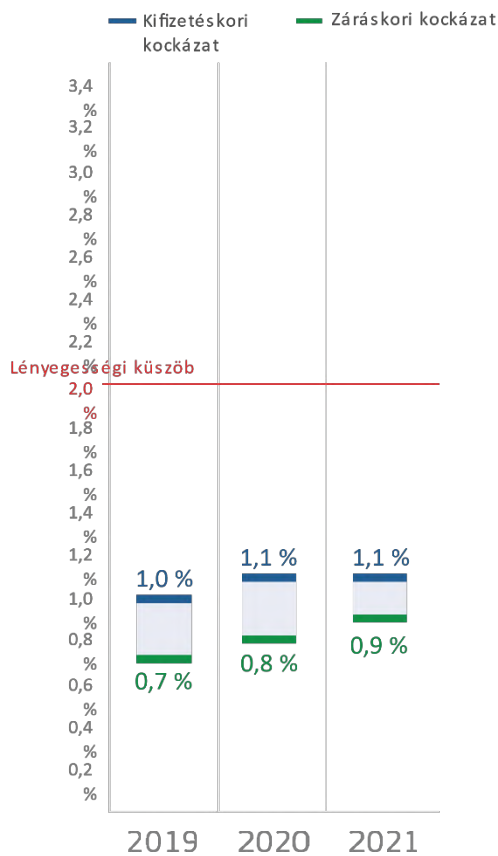

A „**Biztonság és védelem**” fejezet esetében a **kifizetési kockázat** és a **zárásori kockázat is 0,5 %**, azaz igen alacsony, jóval 2 % alatt van. Mivel az e tevékenységhez kapcsolódó kifizetések típusai nagyon alacsony kockázatúak (főként ügynökségeknek történő kifizetések), nincsenek megelőző és korrekciós intézkedésekre vonatkozó összegek. Ez összhangban van a 2020-ban jelentett hibaszinttel.

2021-ben az e fejezet alá tartozó kifizetések többségét az európai védelmi ipari fejlesztési program keretében történt, mintegy 200 millió EUR összegű előfinanszírozási kifizetések tették ki. Ezek nem szerepelnek a vonatkozó kiadások között, mivel előlegfizetésekről van szó, amelyek továbbra is a Bizottság felelősségi körébe tartoznak. A 13,8 millió EUR összegű vonatkozó kiadás az Európai Védelmi Ügynökségnek és az alacsony, 0,5 %-os kifizetési kockázattal járó közbeszerzésekhez nyújtott hozzájárulásnak felel meg.

Célkitűzésének elérése érdekében a Bizottság nagyrészt megbízott szervezetekre és szabályozó ügynökségekre, valamint a különböző partnerekkel és nemzetközi szervezetekkel való szoros együttműködésre támaszkodik.

6. fejezet – Szomszédság és a világ

2021-ben a „**Szomszédság és a világ**” fejezet esetében a **kifizetési kockázat (1,1 %)** és a **zárás kori kockázat (0,9 %)** aránya is hasonló a 2020. évihez, és jóval 2 % alatt van. 2021-ben a Bizottság **megelőző és korrekciós intézkedései 131 millió EUR-t tettek ki** – 110 millió EUR-t a megelőző, illetve 21 millió EUR-t a korrekciós intézkedések, amely összegek szintén hasonlóak a 2020. évekhez (110 millió EUR, illetve 16 millió EUR).

Ezen a szakpolitikai területen a programokat majdnem egyenlő mértékben közvetlen és közvetett irányítás keretében hajtják végre. Annak ellenére, hogy e programok végrehajtása összetett környezetben történik, a legtöbb kiadási szegmens, mint például a közvetlen irányítású közbeszerzés és a költségvetés-támogatás, alacsony kockázatúnak számít. Ez a műveletek eredendő kockázati profiljának és a kapcsolódó kontrollrendszerek teljesítményének tudható be.

A korábbi években azonosított problémák továbbra is érintettek néhány szegmenst, nevezetesen a megfelelő bizonylatok hiányát, az elszámolt költségek kiszámításával kapcsolatos hibákat, a költségvetésben

nem szereplő költségek elszámolását és a közbeszerzési szabályok be nem tartását. Az említett hiányosságok kezelésére hozott intézkedések közé tartozik a vissza nem térítendő támogatásokra vonatkozó eljárások és szerződéses feltételek egyszerűsítése és pontosítása, az eredményalapú finanszírozás használatának előmozdítása, valamint a gyakran előforduló hibákra vonatkozó információk megosztása az ellenőrzésben érintett érdekelt felekkel.

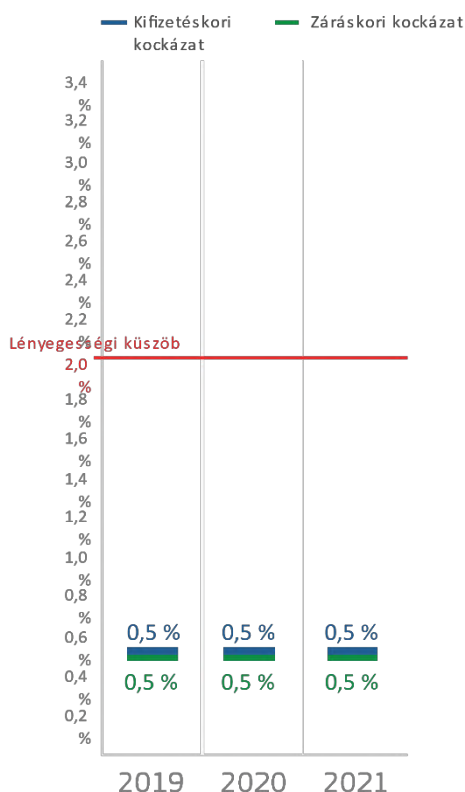
2021 vonatkozásában az egyik konkrét kihívást a végrehajtó partnerek irányítási és kontrollrendszereivel kapcsolatos további előzetes ellenőrzések ⁽⁵⁵⁾ – úgynevezett pilléralapú értékelések – 2021. december 31-ig történő befejezése jelentette. Ezt azonban nem mindig sikerült teljesíteni. A fő partnerek pilléralapú értékelése várhatóan 2022 első felében fejeződik be, mivel a zárójelentések nagy többsége beérkezett, és ezeket jelenleg abból a szempontból vizsgálják, hogy szükség van-e további felügyeleti intézkedésekre. Bár a pilléralapú értékelések véglegesítése előtt nem lehet új hozzájárulási megállapodásokat kötni, és néhány pénzügyi keret-partnerségi megállapodásról még folynak a tárgyalások, kockázatcsökkentő intézkedéseket vezettek be a közvetett irányítású beavatkozások végrehajtására gyakorolt hatás minimalizálása érdekében. Az ilyen intézkedések közé tartozik a szervezetekkel (főként az ENSZ ügynökségeivel) fenntartott kapcsolatok jelentős mértékű bővítése a folyamat felgyorsítása érdekében, aminek eredményeként 2022 márciusáig megtörtént a főbb partnerekkel végzett valamennyi pilléralapú értékelés véglegesítése, vagy a végéhez közeledik. Emellett a Bizottság szabályainak való megfelelés biztosítása érdekében különleges feltételeket (felügyeleti intézkedéseket) határoztak meg az e

⁽⁵⁵⁾ Ezt az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet, a költségvetési rendelet írja elő.

szervezetekkel kellően indokolt és kivételes esetekben történő szerződéskötésre vonatkozóan. A folyamatban lévő szerződések végrehajtása a szokásos módon zajlott, és még lehetőség volt módosításokra.

A 2021-ben és a korábbi években a hibák okainak kezelése érdekében tett jelentős erőfeszítéseket követően az Európai Szomszédsgpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága 2021 végén feloldotta a közvetlen irányítású támogatásokkal kapcsolatos fenntartását. Ezek az erőfeszítések 2022-ben is pozitív hatást fejtenek ki. Az Európai Szomszédsgpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága különösen a hibatípusok elemzését javította és növelte az azokkal kapcsolatos tájékozottságot. Készült egy útmutató a vissza nem térítendő támogatásokkal kapcsolatos hibák csökkentését célzó további intézkedésekről, amely olyan ajánlásokat tartalmaz, mint például az igazoló dokumentumok mintavétel alapján történő bekérése a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó szerződések végrehajtási időszak alatt, vagy az intézkedések/szerződések vagy kedvezményezettek megerősített ellenőrzése (pl. fokozott nyomon követés és/vagy helyszíni ellenőrzések). A hibatípusok részletes elemzését megküldték valamennyi közvetve megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselőnek, akiket felkértek a támogatások végrehajtására vonatkozó ellenőrzések nyomon követésére és javítására. Az egyéb korrekciós intézkedések között szerepeltek az (új) támogatásban részesülőknél tartott tájékoztatók, amelyek során elmagyarázták szerződéses kötelezettségeiket, és egyértelmű tájékoztatást nyújtottak a támogatások kezelése során előforduló hibák leggyakoribb forrásairól.

Az Európai Szomszédsgpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága továbbra is fenntartással élt a líbiai és szíriai projektekkel kapcsolatban. Ezekben az országokban a küldöttségek nem hajthatnak végre szokásos nyomonkövetési és értékelési tevékenységeket, mivel biztonsági és politikai korlátozások miatt lehetetlen személyzetet küldeni, hogy elvégezzék a helyszíni projektlátogatásokat vagy egyéb hasonló ellenőrzéseket. Számos intézkedést vezettek be, például távolból történő nyomon követést, a projektek helyszíni nyomon követésére független szakértőkkel kötött szerződéseket, a szerződésportfólió kockázatalapú felülvizsgálatát és a különböző forrásokból származó információk keresztellenőrzését. Ezáltal jobban meg lehetett érteni a helyi dinamikákat, és a rendkívül instabil és törékeny környezet kezelése érdekében gyorsabb és jobb válaszlépéseket lehetett tenni. A két ország azonban továbbra is valódi konfliktusövezet, és a fenntartást indokoló főbb elemek továbbra is érvényesek.

7. fejezet – Európai közigazgatás

Végezetül, az „**Európai közigazgatás**” fejezet a Bizottság igazgatási kiadásait a közvetlen irányítási mód keretében kezelő szolgálatokat és szervezeti egységeket foglalja össze, ezek közé tartozik például a Személyi Juttatásokat Kezelő és Kifizető Hivatal, amelyhez e fejezet vonatkozó kiadásainak több mint 80 %-a tartozik. A **kifizetési kockázatot** ezen alacsony kockázatú kiadástípus esetében óvatos megközelítést alkalmazva **0,5 %-ban** állapították meg. Mivel a megfelelő kontrollrendszerek többsége túlnyomórészt előzetes ellenőrzéseket foglal magában, a jövőbeli korrekciók tekintetében gyakran alkalmazott óvatos becslés 0,0 %. Ennélfogva a **zárásori kockázat** azonos a kifizetési kockázattal: aránya

továbbra is igen alacsony, **0,5 %**. 2021-ben a Bizottság **megelőző intézkedései 4 millió EUR-t tettek ki**, ami valamivel elmarad a 2020. évi összegtől (6 millió EUR).

Ami a **bevételei oldalt** illeti, a textilipari termékek és lábbelik Kínából az Egyesült Királyságba történő alulértékelt behozatala miatt a tradicionális saját forrásokat érintő veszteségek nyomán – amelyek fenntartáshoz vezettek –, folyamatban van a tradicionális saját forrásokból az uniós költségvetésbe átutalt hibás összegek számszerűsítése. Az Európai Bíróság 2022. március 8-án hozta meg ítéletét, amelyben megerősítette a Bizottság álláspontját. Bár a Számvevőszék támogatta a Bizottság által a veszteségek számszerűsítésére kidolgozott statisztikai megközelítést, kérte a ténylegesen igényelt összeg felülvizsgálatát. A 2011–2017-es időszakra vonatkozó, megfelelő számszerűsített fenntartás ezért továbbra is fennáll. Az összes tagállamban végzett további vizsgálatok további alulértékelési csalásokat erősítettek meg olyan összegek esetében, amelyek még nem számszerűsíthetők, de 2022 folyamán sor kerül a becslésükre.

2.2. Hatékonysági intézkedések bevezetése

A Bizottság folyamatosan arra törekszik, hogy javítsa műveletei hatékonyságát annak érdekében, hogy szigorú költségvetési megszorítások mellett is teljesíthesse célkitűzéseit. A korlátozott erőforrások leghatékonyabb felhasználásának biztosítása érdekében folyamatban van a folyamatok racionalizálása.

A Covid19-világjárvány felgyorsította a Bizottság **digitális átalakulását** és a papírmentes munkafolyamatok bevezetését, ami hatékonyságnövekedést eredményezett.

Az európai digitális stratégiával összhangban az Európai Bizottság a papírmentes adminisztráció felé halad

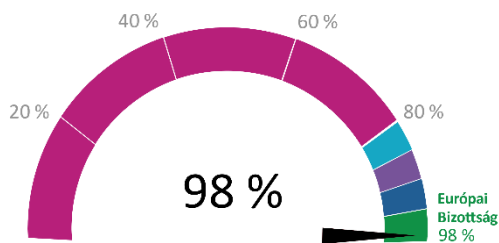
A modern közigazgatásban egyre inkább általánossá válik az elektronikus aláírások használata. Ezzel összefüggésben **az Európai Bizottság széles körben alkalmazza a minősített elektronikus aláírásokat**, mivel ezek rendkívül hatékony megoldásnak tekinthetők, lehetővé téve a felhasználók számára, hogy könnyen és biztonságosan írassák alá a dokumentumokat. A minősített elektronikus aláírások megfelelnek az elektronikus azonosításról, hitelesítésről és bizalmi szolgáltatásokról szóló rendeletben a dokumentum eredetének és sértetlenségének biztosítása érdekében meghatározott legszigorúbb jogi követelményeknek.

2021 végéig több mint 2 500 felhasználó kapott minősített elektronikus aláírást azáltal, hogy az EU-aláírást használta a dokumentumok digitális aláírásához. 2020 vége óta a szolgáltatás digitalizált, egyszerűsített belépési eljárásokat kínál, hogy a felhasználók időt takaríthassanak meg és jobb felhasználói élményben legyen részük. Ezen túlmenően az ilyen aláírások bevezetése folyamatosan zajlik, és egyre nagyobb teret nyer az Unió küldöttségein.

A hatékonyságnövelés másik forrása a **folyamatok közös használatúvá tétele**. A 2021-ben ebben az értelemben tett további kezdeményezések közé tartozott a Bizottság pénztári szolgálatainak kiterjesztése további hét ügynökségre, valamint az új közös kohéziós ellenőrzési igazgatóság létrehozása, amely a kohéziós kiadások valamennyi ellenőrzési tevékenységét magában foglalja.

2021-ben a Bizottság folytatta a hatékonyabb szervezeti információtechnológiai eszközök kifejllesztését is.

- A **Microsoft 365** hivatalos elindítása kulcsfontosságú hozzájárulást jelent a Bizottság hatékonyságához azáltal, hogy új szervezeti integrált együttműködési megoldásokat kínál, amelyek fokozzák a belső együttműködést, az egyéni termelékenységet, valamint a szélesebb körű belső és külső kommunikációs lehetőségeket.
- Az új szervezeti pénzügyi információtechnológiai platform, a **SUMMA** elkezdte fokozatosan felváltani az ABAC-rendszert. A SUMMA projekt célja, hogy hozzájáruljon az uniós közigazgatás korszerűsítéséhez és digitalizálásához. Egységesíti és egyszerűsíti a Bizottság és 55 egyéb uniós intézmény és szervezet pénztári, pénzügyi és számviteli eljárásait, és integrált jelentéstételi és fokozott elemzési képességek révén elősegíti a döntéshozatali folyamatot. A terveknek megfelelően 2021 végén három, testüzetben résztvevő ügynökség váltott a SUMMA-ra.
- A Bizottság jó eredményeket ért el az új finanszírozási programok **eGrants** rendszerre való átállítása terén is. A 2021–2027-es időszakban az új rendszert várhatóan használó 39 uniós finanszírozási programból 2021 végéig 33 már teljesen átállt.

A fent említett kezdeményezéseknek köszönhetően **2021-ben a kifizetések 98 %-a (az összegeket tekintve) a jogszabályi kifizetési határidőn belül teljesült (lásd a grafikont)**, annak ellenére, hogy a Covid19-világjárvány még mindig súlyosan érintette a munkakörnyezetet. Ez azért rendkívül fontos, mert számos kedvezményezett e kifizetéseket veszi igénybe tevékenységei és projektjei végrehajtásához, amelyek

viszont hozzájárulnak a Bizottság célkitűzéseéhez.

2.3. A kontrollköltségek arányban állnak a kockázatokkal

2021-ben eredményességük, hatékonyságuk és gazdaságosságuk együttes értékelését követően a Bizottság valamennyi szervezeti egysége arra a következtetésre jutott, hogy **kontrolljai összességében költséghatékonyak** tekinthetők.

A **kontrollokra** elkülönített források **összhangban vannak azon kockázatokkal**, amelyek a programok jellegével és/vagy végrehajtásuk kontextusával kapcsolatosak. A **kontrollköltségek általában változatlanok maradtak**. Egyes szervezeti egységek azonban kismértékű relatív növekedésről számoltak be, ami nem csupán a magasabb kontrollköltségeknek, hanem a 2021-es kifizetések alacsonyabb volumenének tudható be. Ez a Covid19-válság folytatódásával és/vagy az új programok késedelmes elfogadásával magyarázható. A kiadási programok sokfélesége és eltérő jellemzői nem teszik lehetővé a kontrollköltségeik érdemi összehasonlítását. Néhány közös költségtényező azonban azonosítható, amint azt az alábbi háttérmagyarázat is mutatja.

Példák gyakori költségtényezőkre

- **Az irányított programok jellegéből fakadó összetettség.** A tényleges költségek visszatérítésén alapuló vissza nem térítendő támogatások munkaerő-igényes kontrollokat vonnak maguk után, szemben az egyösszegű átalánnyon vagy egyszerűsített költségelszámolási módszereken alapuló finanszírozással.

- **Annak a környezetnek az összetettsége, amelyben a programokat végrehajtják.** Az ellenőrzések költsége valószínűleg magasabb a több helyszíni szervezeti struktúra, vagy az EU joghatóságán kívüli partnerek és/vagy kedvezményezettek esetében.
- **A feldolgozandó mennyiségek és összegek.** A nagyszámú, kis értékű ügyletek feldolgozása nagyobb kontrollköltségekkel jár, mint a rendszeres tömeges kifizetéseké, a szabályozási keret azonban bizonyos inkompresszibilis kontrollokat ír elő. Ez méretből adódó hátrányokkal jár.
- **Az irányítás típusa.** Közvetett és megosztott irányítás keretében a kontrollköltségek megoszlanak a Bizottság és végrehajtó partnerei között, míg a közvetlen irányítás esetében a terhet teljes egészében a Bizottság viseli.

A megosztott és/vagy közvetett irányításban érintett szervezeti egységek az átláthatóság és a teljesség kedvéért éves tevékenységi jelentéseikben a Bizottság saját kontrollköltségeitől elkülönítve jelentették a tagállamok és a megbízott szervezetek kontrollköltségeit.

3. Vezetőségi megbízhatósági nyilatkozat

3.1. Az engedélyezésre jogosult tisztviselők értékelései, megbízhatósági nyilatkozatai és fenntartásai

2021. évi megbízhatósági nyilatkozatában ⁽⁵⁶⁾ mind az 51 megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő ⁽⁵⁷⁾ úgy nyilatkozott, hogy megalapozott bizonyossággal rendelkezik a következőkről: 1. a jelentéseikben foglalt információk megbízható és valós (vagyis hitelt érdemlő, teljes és helytálló) összképet adnak szervezeti egységeik helyzetéről; 2. a szervezeti egység tevékenységéhez rendelt forrásokat az eredetileg tervezett célra és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban használták fel; és 3. a bevezetett kontrolleljárások megfelelően biztosítják az alapul szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét, figyelembe véve egyes programok többéves jellegét és az érintett kifizetések jellegét.

Az általános bizonyosságnújtási folyamatok keretében irányítási szempontból az engedélyezésre jogosult tisztviselők a portfóliójukba tartozó valamennyi programra és szegmensre vonatkozóan részletesebb elemzést is végeznek. Felhasználják az összes rendelkezésre álló információt, különösen az általuk végzett kontrollok eredményeit a potenciálisan jelentős mennyiségi vagy minőségi hiányosságok kimutatására. Minden pénzügyi év végén megállapítják, hogy az ilyen hiányosság pénzügyi hatása várhatóan meghaladja-e a 2 %-os lényegességi küszöböt, és/vagy jelentős-e jó hírnevet érintő hatás. Ha igen, a megbízhatósági nyilatkozatukat fenntartási záradékkal látják el az érintett portfóliószegmensre vonatkozóan.

2021-re vonatkozóan 10 engedélyezésre jogosult tisztviselő adott ki minősített nyilatkozatot, összesen 16 fenntartással (ez valamivel kevesebb, mint 2020-ban, amikor 11 szervezeti egység 19 fenntartást jelentett be), az alábbiak szerint.

- Az előző év(ek)ből összesen 13 fenntartás maradt, amelyek közül 12 a kiadási programokhoz, 1 pedig az uniós költségvetés bevételi oldalához kapcsolódik. Ezeket a fenntartásokat főként azért nem vonták vissza, mert a lényeges hibaszintet előidéző okokat csak részlegesen lehet mérsékelni, de nem lehet teljesen felszámolni a jelenlegi programok jogi keretében.
- 2021-ben három új fenntartást adtak ki. Ezek lényeges hibaszintre vagy a végrehajtó partnerek (tagállamok vagy ügynökségek) kontrollrendszereiben feltárt súlyos hiányosságokra vezethetők vissza.
- 2021-ben négy fenntartást feloldottak, amelyek 2020-ban érvényben voltak, mivel a mögöttes problémák megoldódtak.
- Tizenhat fenntartásból kettőt feloldottak, 14-et pedig a *de minimis* szabály alapján nem adtak ki, aminek következtében a fenntartások már nem minősülnek jelentősnek, ha a kiadások kis hányada érintett (a főigazgatóság vagy a szolgálat kifizetései kevesebb mint 5 %-a) és csekély a pénzügyi hatása (kevesebb mint 5 millió EUR). Ezeknek az eseteknek nagyon csekély a teljes pénzügyi hatása, 4,8 millió EUR-t tesz ki.

⁽⁵⁶⁾ [Éves tevékenységi jelentések.](#)

⁽⁵⁷⁾ A „megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő” kifejezés magában foglalja a Bizottság szervezeti egységeinek főigazgatóit, valamint a végrehajtó ügynökségek, hivatalok, szolgálatok és munkacsoportok vezetőit.

2021-ben az összes fenntartás teljes pénzügyi hatása 987 millió EUR volt, azaz 19 %-kal kevesebb, mint 2020-ban, amikor 1 219 millió EUR volt. Ez a csökkenés a mezőgazdaság terén megállapított hibaarányok csökkenésével függ össze. Minden egyes fenntartásra vonatkozóan kockázatcsökkentő intézkedéseket vezettek be, amelyek a fenntartással érintett hiányosságok kezelésére, valamint a hiányosságokból fakadó kockázatok mérséklésére irányulnak (a részletek a 2.2.2. szakaszban találhatóak).

A 2021. évre vonatkozó a fenntartások teljes körű felsorolása, valamint további indoklások és részletek a III. kötet 5. mellékletében találhatóak.

3.2. A Belső Ellenőrzési Szolgálat munkája és általános véleménye

A Bizottság főigazgatóságai és szolgálatai által szerzett bizonyosság a Belső Ellenőrzési Szolgálat munkáján is alapul. A Belső Ellenőrzési Szolgálat ellenőrzi az irányítási és kontrollrendszereket a Bizottságon és a végrehajtó ügynökségeken belül, független és objektív bizonyosságot szolgáltat a rendszerek megfelelőségéről és hatékonyságáról. A működési szabályzatában⁽⁵⁸⁾ előírtak szerint a Belső Ellenőrzési Szolgálat éves átfogó véleményt adott ki a Bizottság pénzgazdálkodásáról, amely az általa a bizottsági pénzgazdálkodás területén az előző három évre (2019–2021) vonatkozóan végzett ellenőrzési munkán alapul. Az átfogó vélemény figyelembe veszi az egyéb forrásokból, nevezetesen az Európai Számvevőszék jelentéseiből származó információkat is.

Ezen ellenőrzési információk alapján **a belső ellenőr úgy vélte, hogy 2021-ben a Bizottság olyan irányítási, kockázatkezelési és belsőkontroll-eljárásokat vezetett be, amelyek együtt alkalmasak arra, hogy megalapozott bizonyosságot nyújtsanak a Bizottság pénzügyi célkitűzéseinek megvalósítását illetően.** Mindazonáltal az átfogó vélemény minősített a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselők megbízhatósági nyilatkozatában tett, a vonatkozó éves tevékenységi jelentésekben kiadott fenntartások vonatkozásában. Ami az átfogó véleményt illeti, a belső ellenőr figyelembe vette minden olyan összeg együttes hatását is, amely a becslések szerint a kifizetéskor kockázatos összeg volt, mivel ezek meghaladják a fenntartással érintett összegeket. Tekintettel ezekre az elemekre, a Belső Ellenőrzési Szolgálat úgy véli, hogy az uniós költségvetés összességében és az idő múlásával megfelelő védelemben részesül.

A vélemény további minősítését mellőzve a belső ellenőr az alábbiakkal kapcsolatban három, figyelemfelhívó megjegyzést tartalmazó bekezdéssel egészítette ki a véleményt, amelyeket e jelentés 6. melléklete ismertet:

- az uniós költségvetés végrehajtása a Covid19-világjárvánnyal összefüggő válsághelyzetben;
- a szakpolitikákat és programokat megvalósító harmadik felekre vonatkozó felületei stratégiák;
- jelentéstétel a többéves kontrollrendszerek korrekciós kapacitásáról.

Annak érdekében, hogy hozzájáruljon a Bizottság teljesítményalapú kultúrájához és a források megtérülésének középpontba állításához, a Belső Ellenőrzési Szolgálat stratégiai ellenőrzési terve keretében 2021-ben is teljesítmény-ellenőrzéseket végzett. Az ellenőrzések nyomán megfogalmazott

⁽⁵⁸⁾ Közlemény a Bizottságnak – az Európai Bizottság Ellenőrzésfelügyeleti Szolgálatának működési szabályzata (C(2020) 1760).

ajánlások – amelyeket egy kivétellel⁽⁵⁹⁾ elfogadtak az ellenőrzött szervezetek – a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret végrehajtására való felkészültséggel, a programok harmadik felek általi végrehajtására vonatkozó felügyeleti stratégiákkal, a jogszerűsége, szabályszerűsége és megfelelésre vonatkozó belső kontrollrendszerekkel, az uniós jog végrehajtásával és az információtechnológiai biztonsággal kapcsolatosak. Az ellenőrzött szervezetek valamennyi ajánlásra vonatkozóan cselekvési terveket állítottak össze és nyújtottak be a Belső Ellenőrzési Szolgálatnak, amely kielégítőnek találta azokat. Végezetül a Belső Ellenőrzési Szolgálat – szigorú nyomkövetési politikájával összhangban – rendszeresen értékelté ajánlásainak a Bizottság szervezeti egységei általi tényleges végrehajtását. Az ellenőrzés megerősítette, hogy az ellenőrzött szervezetek megfelelően és eredményesen végrehajtották a 2017 és 2021 közötti időszakban kiadott és a Belső Ellenőrzési Szolgálat által nyomon követett ajánlások 94 %-át. Ez az eredmény azt mutatja, hogy a Bizottság szolgálatai lelkiismeretesen járnak el az ajánlások végrehajtását és a Belső Ellenőrzési Szolgálat által feltárt kockázatok mérséklését illetően. A 6. melléklet további információkat tartalmaz a Belső Ellenőrzési Szolgálat által nyújtott megbízhatóságról. Ezenkívül a költségvetési rendelet 118. cikke (8) bekezdésének megfelelően a belső ellenőr munkájáról szóló jelentést az integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentéscsomag részeként a Bizottság továbbítja a mentesítésért felelős hatósághoz.

3.3. Az Ellenőrzésfelügyeleti Bizottság munkája révén szerzett bizonyosság

A Bizottságon belül az Ellenőrzésfelügyeleti Bizottság felügyeli az ellenőrzési témákat és évente beszámol a biztosi testületnek. Garantálja a Belső Ellenőrzési Szolgálat függetlenségét, figyelemmel kíséri a belső ellenőrzési munka minőségét és biztosítja, hogy a Bizottság főigazgatóságai és szervezeti egységei szigorúan figyelembe vegyék a belső és a külső (azaz az Európai Számvevőszék által megfogalmazott) ellenőrzési ajánlásokat, és hogy az ajánlásokat megfelelően nyomon kövessék.

A 2021-es jelentéstételi évben, amelyet a Covid19-világjárvány folytatódása jellemezett, valamint miután Oroszország 2022 elején indokolatlanul és provokáció nélkül indított inváziót Ukrajnával szemben, **a bizottság továbbra is fontos szerepet játszott az irányítás, a szervezeti teljesítmény és az elszámoltathatóság egész szervezetben belüli javításában.** A bizottság négy ülést tartott, amelyek középpontjában a 2021. és 2022. évi munkaprogramban meghatározott fő célkitűzések álltak. Feladatkörével összefüggésben szorosan figyelemmel kísérte a Covid19-helyzetet is annak érdekében, hogy további bizonyosságot szerezzen a Covid19-re való reagáláshoz és a helyreállítási intézkedésekhez kapcsolódó magas kockázatok hatékony enyhítéséről és a megfelelő ellenőrzési lefedettségről.

A bizottság eleget tett az Európai Számvevőszék azon kérésének, hogy szisztematikusabban vonják be a bizottság munkájába. A bizottság meghívta a Számvevőszék elnökségének igazgatóját az előkészítő csoport két ülésére, hogy ismertesse a külső ellenőr többéves stratégiáját, valamint 2021. és 2022. évi éves munkaprogramját. A bizottság tartott egy tervezett tematikus megbeszélést az információtechnológiai biztonságról, amelyre röviddel Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának kitörése után került sor, és amely különösen időszerű volt, tekintettel a kibernetikus támadások számának várható növekedésére.

⁽⁵⁹⁾ Az ellenőrzött szervezet elutasított egy fontos ajánlást. A vezetés elfogadta a fennmaradó kockázatot és végrehajtotta az ajánlás egy részét, és az Ellenőrzésfelügyeleti Bizottság előkészítő csoportjának szintjén nem volt szükség további megbeszélésre.

A bizottság elégedett volt a belső ellenőrzési munka függetlenségével és minőségével. Üdvözölte a Belső Ellenőrzési Szolgálat 2017–2021-es időszakra vonatkozó külső minőségértékelésének pozitív eredményét, amely fontos tényező a belső ellenőrzési munka minőségével kapcsolatos bizonyosság szempontjából. A bizottság meggyőződött arról is, hogy a belső ellenőr által összeállított terv megfelelő módon lefedi az ellenőrzési környezetet, és továbbra is kiterjed a kulcsfontosságú kockázati területekre. A belső ellenőri ajánlások tényleges végrehajtási aránya továbbra is nagyon magas (a 2017–2021-es időszakban kiadott és nyomon követett ajánlások esetében 94 %), és 2022. januárban csak nyolc olyan nagyon fontos ellenőrzési ajánlás volt, amely 6 hónapnál hosszabb késedelmet szenved. A bizottság folytatta a Számvevőszék ajánlásainak végrehajtásával kapcsolatos előrehaladás nyomon követését is, és megelégedéssel töltötte el, amikor a Számvevőszék immár tizennegyedik egymást követő alkalommal adott ki hitelesítő véleményt az EU összevont pénzügyi beszámolójának megbízhatóságáról.

A III. kötetben található 8. melléklet további információkat tartalmaz a bizottság munkájáról és következtetéseiről.

3.4. Az Európai Számvevőszék véleményei a 2020. évi beszámolóról és az ügyletek jogszerűségéről és szabályszerűségéről

Az Európai Számvevőszék 2021. októberben közzétett, *A 2020. évi pénzügyi évre vonatkozó költségvetés végrehajtásáról szóló éves jelentése ismét hitelesítő véleményt adott ki az EU beszámolójáról*, immár tizennegyedik egymást követő alkalommal.

Noha a **bevételek** továbbra is **lényeges hibáktól mentesek**, a Számvevőszék fenntartotta **elutasító véleményét a 2020 évi kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről**. Az Európai Számvevőszék becslése szerint az uniós költségvetésre vonatkozó általános **hibaszint (2,7 %)** a 2019. évi kiadásokra vonatkozóval azonos szinten maradt, hasonló a 2017. és a 2018. évihez (2,4 %, illetve 2,6 %), és jelentősen alacsonyabb, mint 2016-ban és azt megelőzően.

A Számvevőszék elutasító véleménye főleg az általa magas kockázatúnak ítélt kiadások arányának növekedésével magyarázható. A magas kockázatú, főként visszatérítésen alapuló kiadások, amelyekre gyakran összetett szabályok vonatkoznak, különösen a kohéziót, a kutatási kiadásokat, a vidékfejlesztést, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap piaci intézkedéseit és a külső fellépések egyes részeit érintik. 2020-ban a magas kockázatú kiadások az ellenőrzött sokaság 59 %-át tették ki, ami összefügg azzal, hogy a 2014–2020-as többéves pénzügyi keret ciklusának e szakaszában felgyorsultak kohéziós kifizetések.

Ami az uniós kiadások két legnagyobb, az ellenőrzött sokaság 40,8 %-át kitevő területét illeti, a Számvevőszék becsült hibaszintje a természeti erőforrások⁽⁶⁰⁾ esetében a lényegességi szint közelében maradt. Az ellenőrzött sokaság 32,8 %-át kitevő kohéziós politika esetében a Számvevőszék becsült hibaszintje a 2019. évi 4,4 %-ról 2020-ra 3,5 %-ra csökkent. Az igazgatási kiadások továbbra is lényeges hibáktól mentesek.

A Bizottság nyomon követi a Számvevőszék által az éves jelentésekben és a különjelentésekben megfogalmazott ajánlásokat. Éves tevékenységi jelentéseiben beszámol a hozott intézkedésekről.

⁽⁶⁰⁾ A 2019-es 1,9 %-hoz képest 2020-ban 2 %.

Emellett rendszeresen beszámol a Számvevőszék ajánlásainak végrehajtásáról az Ellenőrzésfelügyeleti Bizottságnak. Ez utóbbi az aktualizált megbízatása szerint ebben a tekintetben hozzá tartozó egyes nyomonkövetési tevékenységeket lát el ⁽⁶¹⁾.

Az Európai Számvevőszék figyelemmel kíséri továbbá **ajánlásainak** a Bizottság általi **végrehajtását**, és visszajelzést ad arról, ezzel segítve a Bizottságot nyomonkövetési tevékenységeinek jobb megvalósításában. Az *Európai Számvevőszéknek az Európai Unió költségvetésének teljesítményéről (2020. év végi állapot) szóló jelentésében* a Számvevőszék áttekintette, hogy a Bizottság milyen mértékben hajtotta végre a 2016-ban közzétett 18 különjelentésében hozzá intézett 149 ellenőrzési ajánlást. A Számvevőszék megállapította, hogy a Bizottság az ajánlások közel 80 %-át vagy teljes mértékben (67 %), vagy a legtöbb tekintetben (12 %), illetve néhány tekintetben (további 9 %) végrehajtotta. Azon 16 ajánlás közül, amelyeket a Számvevőszék szerint nem hajtottak végre, a Bizottság eredetileg 11-et nem fogadott el. Ezek az eredmények megegyeznek az előző évekkel.

3.5. A költségvetés mentesítése a 2020. év tekintetében

2022. május 4-én az Európai Parlament egyértelmű többséggel **mentesítette a Bizottságot** a 2020. pénzügyi év tekintetében, miután megvizsgálta az Európai Számvevőszék jelentéseit, a Bizottság integrált pénzügyi és elszámoltathatósági jelentését, valamint a Tanács mentesítési ajánlását. Az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága felkérte továbbá a választott biztosokat és a főigazgatókat egy eszmecsere a mentesítési eljárás során. Az eljárás során a legfontosabb érdekelt felek – az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Számvevőszék – arra összpontosítottak, hogy miként lehetne javítani az uniós költségvetés által elért eredményeket, és hogyan lehetne tovább csökkenteni a hibaszintet. Olyan kérdéseket is megvitattak, mint a jogállamiság és az alapvető jogok, az uniós források gördülékenyebb végrehajtás és felhasználása, az uniós források kedvezményezettjeire vonatkozó információk, többek között az interoperábilis információs rendszerek nagyobb mértékű alkalmazása révén, és a tradicionális saját források. Ebben az évben a mentesítésért felelős hatóság különösen érdekelt volt abban, hogy megbizonyosodjon arról, hogy az uniós költségvetés védelme a világjárvány idején is megfelelő maradt. Ahogy máskor is, a Bizottság **megfelelő intézkedéseket tesz ezen ajánlások végrehajtására** és nyomon követésükről különjelentésben számol be.

⁽⁶¹⁾ Reynders biztosnak az elnökkel egyetértésben kiadott közleménye – Közlemény a Bizottságnak – Az Európai Bizottság Ellenőrzésfelügyeleti Bizottsága chartájának frissítése ([C\(2020\) 1165](#)).

4. További fejlemények: 2022-re és az azt követő időszakra vonatkozó kilátások

4.1. Az uniós költségvetés védelmét szolgáló további eszközök

4.1.1. A költségvetési rendelet felülvizsgálata

A 2018. évi jelentős felülvizsgálatot követően a Bizottság a költségvetési rendelet célzott módosítását javasolta ⁽⁶²⁾. Tekintettel arra, hogy a 2018. évi felülvizsgálat által elindított változásoknak időre van szükségük ahhoz, hogy teljes mértékben kifejtsék hatásukat, ez a felülvizsgálat az új, hosszú távú költségvetéshez való igazodásra, a Covid19-válság során levont tanulságok nyomán a válságkezelés terén történt fejlesztésekre, valamint az EU pénzügyi érdekeinek fokozott védelmére fog összpontosítani.

4.1.2. Az egységes adatbányászati és kockázatértékelési eszköz használata

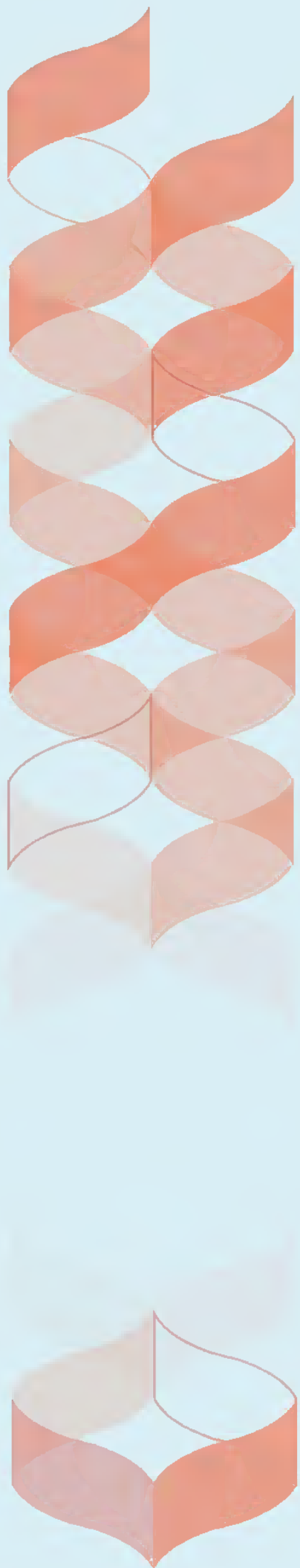
Az új többéves pénzügyi keret alapján, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel és a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék keretében a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy irányítási és kontrollrendszereik javítása érdekében egységes adatbányászati és kockázatértékelési eszközt bocsát a tagállamok rendelkezésére azzal a céllal, hogy azt a tagállamok általánosan alkalmazzák. A Bizottság kiigazítja az előző többéves pénzügyi keretben a tagállamok rendelkezésére bocsátott eszközt (Arachne), hogy figyelembe vegye az új többéves pénzügyi keret időszakát és a kapcsolódó követelményeket, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt. A Bizottság továbbra is támogatást nyújt a tagállamoknak, hogy ezzel lehetővé tegye a hatékony felhasználást. Ebbe beletartozik, hogy előadásokat tart, képzéseket és munkaértekezleteket szervez, valamint technikai támogatást nyújt és tanácsot ad az érdekelt hatóságok számára többek között azzal kapcsolatban, hogy miként integrálják a kockázatértékelési eszközt a napi folyamatokba. A költségvetési rendelet folyamatban lévő felülvizsgálata során a Bizottság ezen adatbányászati és kockázatértékelési eszköz használatának megerősítését javasolta.

4.1.3. A feltételrendszerről szóló rendelet végrehajtása

A Bíróság 2022. február 16-án megerősítette az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet érvényességét, amelyet két tagállam, Magyarország és Lengyelország kifogásolt.

⁽⁶²⁾ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás), COM(2022) 223.

2022 márciusában a Bizottság iránymutatásokat fogadott el a rendelet alkalmazásáról. A 2021 folyamán végzett munkát követően a Bizottság áprilisban megküldte Magyarországnak az általános feltételrendszer szerinti első értesítést. Ez elindította azt az eljárást, amely intézkedések elrendeléséhez vezethet egy tagállammal szemben, amennyiben a jogállamiság elveinek megsértése kellően közvetlenül érinti az Unió pénzügyi érdekeit, vagy ennek a kockázata komolyan fennáll. A Bizottság folyamatosan nyomon követi a helyzetet a tagállamokban. A feltételek teljesülése esetén elindítja a feltételrendszerről szóló rendelet szerinti eljárást.

3. melléklet –
A Helyreállítási és
Rezilienciaépítési
Eszköz: az uniós
helyreállítás
szolgálatában álló új,
teljesítményalapú
eszköz

Innovatív, teljesítményalapú eszköz a Covid19-válság utáni megerősítés támogatására

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz az uniós helyreállítás szolgálatában álló új, teljesítményalapú eszköz Az eszköz célja, hogy enyhítse a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi hatásait, egyúttal fenntarthatóbbá, reziliensebbé és a zöld és digitális átállás kihívásaira és lehetőségeire felkészültebbé tegye az európai gazdaságot és társadalmat. A Bizottság által 2020 májusában javasolt és 2021 eleje óta működő program ⁽⁶³⁾ e célra (folyó árakon) 723,8 milliárd EUR-t bocsát rendelkezésre: 385,8 milliárd EUR kölcsönt és 338 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatást. Támogatja a tagállamokat az olyan ambiciózus reformok és beruházások végrehajtásában, amelyek összhangban vannak az EU prioritásaival, és kezelik a gazdaság- és szociálpolitikai koordináció európai szemesztere keretében készült országspecifikus ajánlásokban megnevezett kihívásokat.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz egy egyedülálló, keresletvezérelt, teljesítményalapú eszköz.

- **Az eszköz kedvezményezettjei a tagállamok.** A tagállamok támogatást kapnak a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek megvalósításához. A források tehát a folyósítást követően bekerülnek a nemzeti költségvetésbe.
- A forrásokat **előre meghatározott mérföldkövek és célok elérése után folyósítják**, amelyekkel a tagállamok előtt álló kihívások kezelésére szánt reformok és beruházások 2026-ig történő végrehajtását mérik.
- A Next Generation EU Európai Helyreállítási Eszközből finanszírozott eszköz kivételes és **ideiglenes eszköz**.
- Finanszírozása az Európai Unió nevében a Bizottság által **a tőkepiacokon bevont pénzeszközökből történik**.

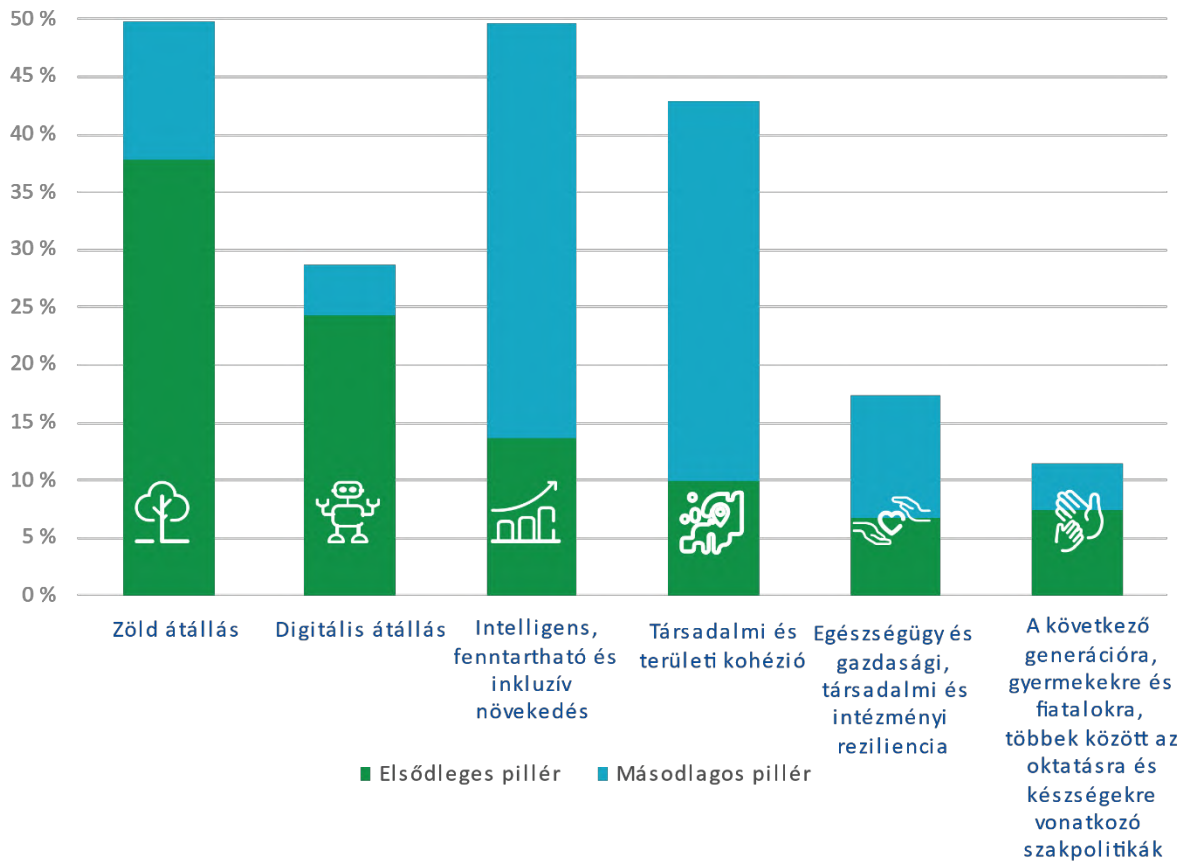
A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó támogatás igénybevételéhez 2021 végéig 26 ⁽⁶⁴⁾ uniós tagállam nyújtott be nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervet a Bizottságnak. A terveknek meg kell felelniük a rendeletben meghatározott 11 értékelési kritériumnak, köztük annak is, hogy a tervben szereplő intézkedések semelyike sem sértheti jelentős mértékben a környezetvédelmi célkitűzéseket (a jelentős károkozás elkerülését célzó elv), és hogy **a terv szerinti teljes finanszírozás legalább 37 %-a éghajlat-politikai célkitűzésekhez, legalább 20 %-a pedig digitális célkitűzésekhez járuljon hozzá.**

A tervekben szereplő reformoknak és beruházásoknak hozzá kell járulniuk az eszköz alkalmazási körét meghatározó hat szakpolitikai pillérhez, ugyanakkor az érintett tagállam sajátos helyzetét és nehézségeit is figyelembe kell venniük.

Az egyes pillérekhez hozzájáruló finanszírozás arányát az alábbi ábra mutatja be.

⁽⁶³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.).

⁽⁶⁴⁾ Hollandia kivételével az összes tagállam.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak hozzájárulása a megfelelő szakpolitikai pillérekhez. Az oszlopok zöld részei azokat az intézkedéseket jelentik, amelyeket elsődleges szakpolitikai területként rendeltek a szakpolitikai pillérhez, a kék rész pedig a másodlagos szakpolitikai területként megjelölt intézkedéseket jelképezi. Ezek a besorolások azt tükrözik, hogy a reformok és beruházások több szakpolitikai pillérhez is hozzájárulhatnak. Ezért az összes pillérhez való teljes hozzájárulás a jóváhagyott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek becsült költségének kétszerese.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozása terén jelentős előrelépés történt, és a végrehajtása is jó úton halad

2021-ben huszonkét helyreállítási és rezilienciaépítési tervet értékelt pozitívan a Bizottság és fogadott el a Tanács. A Bizottság 2021-ben szorosan együttműködött az összes tagállammal, hogy segítse őket nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveik elkészítésében, amelyekben a rendelet követelményeivel összhangban meghatározzák a 2026. augusztus 31-ig végrehajtandó reformok és beruházások nemzeti programját. Annak érdekében, hogy támogassa a tagállamokat terveik elkészítésében, a Bizottság már 2020 októberében informális kapcsolatokat alakított ki, és 2021 januárjában aktualizált iránymutatást⁽⁶⁵⁾ tett közzé arról, hogy milyen információkat kell megadni. 2021. december végéig a Bizottsághoz hivatalosan 26 helyreállítási és rezilienciaépítési terv érkezett be⁽⁶⁶⁾, amelyek közül 22-ről⁽⁶⁷⁾ nyújtott be pozitív értékelést.

⁽⁶⁵⁾ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – Iránymutatás a tagállamoknak – Helyreállítási és rezilienciaépítési tervek, SWD(2021) 12.

⁽⁶⁶⁾ Hollandia még nem nyújtotta be a tervét.

⁽⁶⁷⁾ Ezek legnagyobb része már 2021 nyarára beérkezett.

A Bizottság a tervek előkészítésének, megtárgyalásának és értékelésének valamennyi szakaszában gondoskodott a folyamat hatékonyságáról. Az egyes tagállamokkal folytatott intenzív eszmecsere mellett a Bizottság írásbeli iránymutatást adott a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítéséről, a jelentős károkozás elkerülését célzó elv technikai végrehajtásáról és különféle konkrét kérdésekről, például a kontrollrendszerekre vonatkozó ellenőrzőlistáról. A Bizottság támogatta a tagállamokat abban, hogy a végrehajtás nyomon követése érdekében világos és reális mérföldköveket és célokat tartalmazó, ambiciózus terveket terjesszenek elő, figyelembe véve a nemzeti közeget és a rendelkezésre álló pénzügyi hozzájárulást.

Az első 22 helyreállítási és rezilienciaépítési terv értékelése és végső jóváhagyása 2021-ben összességében zökkenőmentesen zajlott le. A tervek előkészítési szakaszában a Bizottság és a tagállamok között folytatott intenzív megbeszélések követően a Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben értékelte az egyes terveket, biztosítva a következetes és átlátható megközelítést, és ezt az egyes, pozitívan elbírált tervekről közzétett szolgálati munkadokumentumokban fejtette ki. 2021 végéig a Bizottság 22 terv értékelését zárta le pozitívan ⁽⁶⁸⁾, a Tanács pedig végrehajtási határozatok útján ezek mindegyikét jóváhagyta ⁽⁶⁹⁾. Ezek a tervek összesen 291 milliárd EUR vissza nem térítendő finanszírozást és 154 milliárd EUR hitelt biztosítanak Görögország, Olaszország, Ciprus, Lengyelország, Portugália, Románia és Szlovénia részére. A tervek összesen 3 742 intézkedést tartalmaznak (ezek nagyjából egyharmada reformokhoz, kétharmada beruházásokhoz kapcsolódik), és 2026-ig összesen 5 155 elérendő mérföldkövet és célt határoznak meg. A Bizottság 2021 végén értékelte a Bulgáriára, Magyarországra, Lengyelországra és Svédországra vonatkozó terveket.

A tervek elfogadását követően a Bizottság finanszírozási megállapodást (és adott esetben hitelmegállapodást) kötött az érintett tagállammal, amely meghatározza a felek jogait és kötelezettségeit, többek között az EU pénzügyi érdekeinek védelme és a tagállamok kontrollrendszereire vonatkozó követelmények tekintetében. A finanszírozási megállapodások tartalmazzák a tagállamok részére azonnal folyósítandó előfinanszírozás összegét és a kifizetési kérelem benyújtásának feltételeit is. 2021 végéig összesen 22 finanszírozási megállapodást és négy hitelmegállapodást írtak alá.

A finanszírozást – az előfinanszírozás kivételével – több részletben folyósítják, és ezek mindegyike azon reformokhoz és beruházásokhoz kapcsolódó konkrét mérföldkövek és célok elérésétől függ, amelyek végrehajtására a tagállamok kötelezettséget vállaltak. A kifizetési profilról, valamint az elérendő konkrét mérföldkövekről és célokról minden esetben a Bizottság és az érintett tagállamok állapodtak meg, majd azokat végül a Tanács hagyta jóvá. A Bizottság 2021-ben 54 milliárd EUR összegű előfinanszírozási kifizetést folyósított azoknak a tagállamoknak, amelyek esetében a tervet a Bizottság pozitívan értékelte és a Tanács jóváhagyta. Az e csoportba tartozó 22 tagállam közül az egyik nem kért előfinanszírozást, így 21 tagállam részesült előfinanszírozásban. Ezek esetében az előfinanszírozás hozzásegített a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben felvázolt beruházási és reformintézkedések gyors végrehajtásának biztosításához. Az előfinanszírozási kifizetéseket minden esetben a Bizottság és a tagállam közötti finanszírozási megállapodás (és/vagy adott esetben hitelmegállapodás) aláírását követő 5 munkanapon belül, jóval a 2 hónapos kifizetési határidő előtt teljesítették. A visszamenőleges hatályra vonatkozó rendelkezés, amely biztosította, hogy a Covid19-világjárvány kezdete óta (azaz 2020 februárjától) hozott intézkedések bekerülhessenek a tervekbe, további biztonságot nyújtott, és lehetővé tette, hogy a tagállamok már a tervük hivatalos elfogadása előtt megkezdhessék a végrehajtást.

⁽⁶⁸⁾ A legtöbb esetben a rendelet 19. cikkének (1) bekezdésében előírt hivatalos benyújtástól számított 2 hónapos értékelési időszakon belül.

⁽⁶⁹⁾ A legtöbb esetben az értékelésről szóló bizottsági határozatot követő 1 hónapon belül. A 22 terv közül az utolsó hármat a Tanács 2021. október 29-én hagyta jóvá.

A helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla ⁽⁷⁰⁾, a Bizottság által létrehozott nyilvános online platform közérthető módon mutatja be az uniós tagállamok által a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik végrehajtása terén elért eredményeket – amint azt a Bizottság által értékelt mérföldkövek és célok bizonyítják –, valamint a teljesített kifizetéseket. Közös mutatókat is tartalmaz, hogy ezek segítségével számoljon be az elért előrehaladásról, és értékelje a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és a nemzeti terveket.

Mivel teljesítményalapú eszközről van szó, a Bizottság által a tagállamoknak teljesített kifizetések – az előfinanszírozás kivételével – a mérföldkövek és célok kielégítő teljesítésén alapulnak, a helyreállítási és rezilienciaépítési terveket jóváhagyó tanácsi végrehajtási határozatokban meghatározottak szerint. A pénzügyi hozzájárulás teljes összegét részletekben kell kifizetni a tagállamnak, az e határozatok mellékleteiben meghatározott mérföldköveknek és céloknak megfelelően. Az egyes mérföldkövekre és célokra vonatkozó ellenőrzési mechanizmusokat, valamint a tervek alapvető végrehajtási szempontjainak nyomon követésére és lefedésére szolgáló módszereket az operatív megállapodások írják le, amelyeket a Bizottságnak és a tagállamnak alá kell írnia, mielőtt a tagállam benyújthatná első kifizetési kérelmét. 2021 végéig öt operatív megállapodást kötöttek meg Görögországgal, Spanyolországgal, Franciaországgal, Olaszországgal és Szlovákiával, és négy tagállam nyújtotta be első rendes kifizetési kérelmét. 2022-ben még körülbelül 30 kérelem várható.

A Bizottság a 2021. novemberi kifizetési kérelem kézhezvételét követően még 2021 vége előtt folyósított egy 10 milliárd EUR összegű első kifizetést Spanyolországnak. Tekintettel a vonatkozó mérföldkövek típusára és megvalósítási idejére, és mivel Spanyolország már a kifizetési kérelem hivatalos benyújtása előtt átadta az értékeléshez előírt információk legnagyobb részét, a Bizottság gyorsan fel tudta dolgozni a kifizetési kérelmet.

Az alábbiakban összefoglaljuk a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának 2021. december 31-i általános helyzetét.

	Jóváhagyott tervek	Aláírt finanszírozási megállapodások	Aláírt hitelmegállapodások	Aláírt operatív megállapodások	Folyósított előfinanszírozás	Beérkezett kifizetési kérelmek	Az első kifizetés folyósítása
 Belgium	•	•			•		
 Csehország	•	•			•		
 Dánia	•	•			•		
 Németország	•	•			•		
 Észtország	•	•			•		
 Írország	•	•					
 Görögország	•	•	•	•	•	•	
 Spanyolország	•	•		•	•	•	•

⁽⁷⁰⁾ [Helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla \(europa.eu\)](https://europa.eu).

	Jóváhagyott tervek	Aláírt finanszírozási megállapodások	Aláírt hitelmegállapodások	Aláírt operatív megállapodások	Folyósított előfinanszírozás	Beérkezett kifizetési kérelmek	Az első kifizetés folyósítása
 Zág							
 Franciaország	•	•		•	•	•	
 Horvátország	•	•			•		
 Olaszország	•	•	•	•	•	•	
 Ciprus	•	•	•		•		
 Lettország	•	•			•		
 Litvánia	•	•			•		
 Luxemburg	•	•			•		
 Málta	•	•			•		
 Ausztria	•	•			•		
 Portugália	•	•	•		•		
 Románia	•	•			•		
 Szlovénia	•	•			•		
 Szlovákia	•	•		•	•		
 Finnország	•	•					

A kontrollrendszerek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz teljesítményalapú jellegéhez igazodnak

2021-ben a tervek értékelésével párhuzamosan a Bizottság a vonatkozó belsőkontroll-folyamatok és kontrollstratégiák bevezetésén dolgozott, amelyek az eszköz teljesítményalapú jellegéhez és ahhoz igazodnak, hogy a tagállamok a kedvezményezettek. Emellett a rendelet előírja, hogy a tagállamok felelősek annak biztosításáért, hogy az eszköz végrehajtása az uniós és nemzeti szabályoknak, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek megfelelően történjen.

Tagállami szinten

Elsősorban a tagállamok felelősek annak biztosításáért, hogy a kapott források felhasználása a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokkal összhangban történjen, különös tekintettel a

csalás, a korrupció és az összeférhetetlenség megelőzésére, felderítésére és korrekciójára, valamint a kettős finanszírozás elkerülésére. A tagállamok nemzeti szinten megfelelő ellenőrzési és nyomonkövetési keretrendszert hoztak létre, hogy biztosítsák a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek hatékony nyomon követését, a mérföldkövek és célok elérésére vonatkozó bizonyítékok gyűjtését, valamint végső soron az EU pénzügyi érdekeinek védelmét. Ez a finanszírozási és hitelmegállapodásokban is tükröződik.

Az egyes tagállamok a nemzeti tervük részeként ismertették a tervezett intézkedések végrehajtására vonatkozó nemzeti kontrollrendszert, és a Bizottság az értékelés részeként elemezte a tervekben meghatározott rendszereket. Ha egy kontrollrendszer elégtelennek minősült, a tervet nem lehetett jóváhagyni. Amennyiben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a kontrollrendszerek összességében megfelelőek, de további fejlesztésekre van szükség, előírta, hogy a tanácsi végrehajtási határozatokba foglaljanak bele ellenőrzésekre és kontrollokra vonatkozó mérföldköveket. A tagállami kontrollrendszerekben előforduló hiányosságok közé tartoznak például a következők: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendeletben előírt, az adatgyűjtésre és -tárolásra szolgáló adattárrendszer az értékelés időpontjában még nem működik teljeskörűen; az alapok végrehajtásáért és ellenőrzéséért felelős különböző szervek hivatalos jogi megbízatásának hiánya; a terv végrehajtásáért felelős végrehajtó és ellenőrző szervek elégtelen igazgatási kapacitása; valamint az egyértelmű ellenőrzési stratégia vagy csalás elleni intézkedések hiánya. Kifizetések csak e mérföldkövek elérését követően folyósíthatók a tagállamoknak.

A Bizottság szintjén

A Bizottság felelős a tagállamok felé teljesített kifizetések jogszerűségének és szabályszerűségének biztosításáért. Mivel teljesítményalapú eszközről van szó, a kifizetések jogszerűsége és szabályszerűsége a tanácsi végrehajtási határozatokban megállapított mérföldkövek és célok tényleges elérésétől függ. Következésképpen **a bizottsági ellenőrzések középpontjában a mérföldkövek és célok elérése áll, míg a kedvezményezettnek ténylegesen felmerült költségeket nem ellenőrzi a Bizottság.** A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet értelmében a Bizottságnak mindazonáltal joga van ahhoz, hogy korrigálja a tagállamok által nem korrigált súlyos szabálytalanságokat, azaz a csalást, korrupciót és összeférhetetlenséget, valamint a kettős finanszírozás vagy a finanszírozási és hitelmegállapodások súlyos megsértésének eseteit.

Általánosságban elmondható, hogy a megbízhatóság ellenőrzése érdekében a Bizottság a tagállami kontrollokra támaszkodik. Ez magában foglalja, hogy bizonyosságot szerez arról, hogy a tagállami kontrollrendszerek hatékonyak a súlyos szabálytalanságok vagy a finanszírozási megállapodásban foglalt kötelezettségek súlyos megszegésének megelőzése és felderítése tekintetében. Szükség esetén a Bizottság a tagállami kontrollokat saját, három szakaszban elvégzett kontrolljaival egészíti ki.

A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek értékelése során a Bizottság ellenőrizte, hogy a tagállamok által a tervekben ismertett kontrollrendszerek megfelelnek a rendeletben meghatározott követelményeknek. Ez magában foglalja annak ismertetését, hogy a tagállamok hogyan fogják bizonyítani a Bizottságnak az előre meghatározott mérföldkövek vagy célok kielégítően teljesültek, és hogyan fogják biztosítani a kapcsolódó adatok megbízhatóságát, beleértve a megbízhatóságot garantáló kontrollmechanizmusokat. Ezen túlmenően a tagállamoknak be kellett mutatniuk a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésére, felderítésére és korrekciójára használandó kontrollrendszert. Amennyiben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy egy adott tagállam kontrollrendszere összességében megfelelő, de továbbra is vannak kisebb hiányosságok, amelyeket korrigálni lehet, további mérföldkövek és célok bevezetésére került sor annak biztosítása érdekében, hogy a hiányosságokat az első szabályos kifizetés előtt megszüntessék.

Az eszköz végrehajtása során, a tagállami kifizetési kérelmek benyújtását követően a Bizottság értékeli, hogy kielégítő módon teljesültek-e a mérföldkövek és célok, valamint a folyósítás minden egyéb feltétele. A tagállamoknak különösen a következőket kell csatolniuk minden egyes kifizetési kérelemhez:

- vezetői nyilatkozat, amely megerősíti, hogy a pénzforrásokat az eredetileg tervezett célra használták fel, a szolgáltatott információk helyesek, és hogy az alkalmazott kontrollrendszerek a szükséges mértékben garantálják, hogy a pénzeszközöket az alkalmazandó szabályoknak megfelelően használták fel; valamint
- az elvégzett ellenőrzések összefoglalása, ideértve a feltárt hiányosságokat és a megtett korrekciós intézkedéseket is.

A Bizottság további információkat kérhet, és dönthet úgy, hogy további ellenőrzéseket végez annak érdekében, hogy a kifizetés teljesítése előtt megszerezze a szükséges kiegészítő bizonyosságot a mérföldkövek és célok elérése tekintetében. Amennyiben egy vagy több mérföldkövet vagy célt nem sikerült kielégítően teljesíteni, a kifizetéseket arányosan felfüggeszthetik, és végső soron csökkenthetik.

A Bizottság rendszerellenőrzéseket is fog végezni a mérföldkövekkel és célokkal kapcsolatos megbízható adatok gyűjtésére, összesítésére és tárolására szolgáló rendszerek megbízhatóságát illetően. Emellett tagállamonként legalább egyszer elvégzi a tagállamok által az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében végrehajtott intézkedések rendszerellenőrzését, különös tekintettel a csalás, a korrupció, az összeférhetetlenség és a kettős finanszírozás megelőzésére, felderítésére és korrekciójára, valamint a finanszírozási megállapodás súlyos megszegésének elkerülésére irányuló intézkedésekre. Ebbe beletartozik a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő rendelet 22. cikke (2) bekezdésének d) pontjában említett adatok, azaz a végső kedvezményezettek és a szerződő felek, alvállalkozók és tényleges tulajdonosok adatainak gyűjtésére és tárolására szolgáló rendszerek működése is.

A tagállamoknak történő kifizetéseket követően a Bizottság utólagos ellenőrzéseket és auditokat végezhet⁽⁷¹⁾, hogy ellenőrizze a mérföldkövek és célok elérését. Súlyos szabálytalanságok gyanúja esetén a Bizottság eseti ellenőrzéseket is végezhet. Szükség esetén a Bizottság visszafizetteti az arányos összegeket, vagy a hitelek előtörlesztését írja elő. Súlyos szabálytalanságok esetén a Bizottság arányos összegeket fizettet vissza a tagállamokkal, ha ők maguk még nem fizették azokat vissza.

Ezen túlmenően az operatív megállapodások előírják, hogy a Bizottság és a tagállamok folytassanak rendszeres eszmecsereket, legalább negyedévente, hogy számba vegyék a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása terén elért eredményeket.

A Bizottság elvégzi az ellenőrzések eredményeinek és a műveletekhez kapcsolódó kockázat szintjének minőségi értékelését. Más uniós programoktól eltérően (lásd még az 5. mellékletet) ez az értékelés nem számszerűsíthető hibaarányal. A hibaarányok mennyiségi értékelést tükröznek, amely akkor releváns, ha a kiadás közvetlenül hozzárendelhető egy mennyiségi kritériumhoz⁽⁷²⁾. Az eszköz keretében történő kifizetések a mérföldkövek és célok teljesítésének minőségi értékelésén

⁽⁷¹⁾ A finanszírozási megállapodással összhangban utólagos ellenőrzéseket az utolsó kifizetés benyújtását követő naptól számított legfeljebb 5 évig lehet végezni.

⁽⁷²⁾ Azaz a ténylegesen felmerült költségek megtérítése vagy jogosultságon alapuló kiadások esetében, amennyiben a jogalap egy adott mennyiségre vonatkozóan pontos összeget ír elő: a közös agrárpolitika keretében támogatható hektáronként meghatározott euró összege, az igazgatási kiadásokhoz nyújtott, egy gyermekre jutó családi támogatás meghatározott euró összege, vagy bármely más átalányösszeg vagy egységköltség, amely közvetlenül kapcsolódik egy adott mennyiséghez.

alapulnak, amelyet nehéz számszerűsíteni. Még ha a mérföldköveket és célokat nem is sikerült kielégítő mértékben teljesíteni, és csökkentésre kerül sor, ez a csökkentés nem egyezhet meg a nem elszámolható kiadások összegével. Emellett a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő beruházások és reformok az egyes tagállamokon belül és a tagállamonként is nagyon eltérőek, ami megakadályozza a statisztikai extrapolációt. Ebben az összefüggésben nem állapítható meg érdemi hibaarány.

A Bizottság minőségi értékelése a következők kombinációján alapul: 1. a tagállami ellenőrzéseknek az ellenőrzések összefoglalásában – amelyet minden egyes kifizetési kérelemhez csatolni kell – szereplő eredményei; 2. a Bizottság ellenőrzéseinek eredményei; 3. a tagállamok kifizetési kérelmeinek értékelése; és 4. a Bizottság által tagállami szinten más finanszírozási programokkal, például a kohéziós politikai alapokkal összefüggésben végzett egyéb ellenőrzések eredményei.

Az eszközért felelős megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő megerősítette, hogy megalapozott bizonyossággal rendelkezik

A gazdasági és pénzügyi főigazgatót jelölték ki az eszköz megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselőjének. 2021 januárjában új ellenőrzési és értékelési egységet hozott létre az általános bizonyosságnújtás támogatása érdekében. Az ellenőrzési stratégiát 2021 decemberében hagyták jóvá. Annak értékelése a cél, hogy a nemzeti hatóságok létrehozták-e a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik végrehajtásához szükséges irányítási és kontrollrendszereket, hogy biztosítsák a Bizottsághoz benyújtott kifizetési kérelmek jogszerűségét és szabályszerűségét, hogy a csalás, korrupció, összeférhetetlenség és kettős finanszírozás feltárt eseteit megfelelően korrigálják, és szükség esetén korrekciós intézkedéseket hozzanak a finanszírozási megállapodás jelentős mértékű megsértésének kezelésére.

2021-ben az év nagy részét a tervek tagállamok általi benyújtását előkészítő munkának és a tervek Bizottság általi értékelésének szentelték. Noha a 2021. évi kifizetések többsége előfinanszírozásból állt, Spanyolországnak folyósítottak egy 10 milliárd EUR összegű egyszeri kifizetést. Ez a kifizetés 52, főként a 2021 második negyedévéig már végrehajtott reformokkal összefüggő mérföldköv eléréséhez kapcsolódott. A kifizetési kérelemben szereplő mérföldkövek elérésére vonatkozó bizonyítékok pozitív értékelése alapján a megbízott, engedélyezésre jogosult tisztviselő megalapozott bizonyossággal rendelkezett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében 2021-ben teljesített kifizetések jogszerűségéről és szabályszerűségéről.

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct centres. You can find the address of the centre nearest you online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

On the phone or in writing

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696,
- via the following form: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website (european-union.europa.eu).

EU publications

You can view or order EU publications at op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications can be obtained by contacting Europe Direct or your local documentation centre (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

EU open data

The portal data.europa.eu provides access to open datasets from the EU institutions, bodies and agencies. These can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes. The portal also provides access to a wealth of datasets from European countries.